

ΜΕΛΕΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟΥ**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ : ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Β' ΦΑΣΗΣ****ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ**

3.6 Αξιολόγηση Λειτουργίας ΕΑΠ: Αποτελέσματα Έρευνας Αποφοίτων.....	485
3.7 Αξιολόγηση Συνέργιας & Συμπληρωματικότητας των Έργων του ΕΑΠ.....	500
3.7.1 Εσωτερική Συνέργια των Έργων του ΕΑΠ.....	501
3.7.2 Συμβατότητα των Έργων του ΕΑΠ με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές	518
3.8 Αξιολόγηση Σύνθεσης & Εμπειρίας των Συντελεστών των Έργων.....	521
4. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ & ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΜΕ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΟΥ ΕΑΠ... 525	
4.1 Μεθοδολογία Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ.....	527
4.2 Προσδιορισμός Σχεδίου- Πλαισίου Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ	531
4.3 Διεργασίες Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ	537
4.4 Δείκτες παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ.....	543
4.5 Συντήρηση Συστήματος μέτρησης και αξιολόγησης -βάσει δεικτών- της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ- Εργαλείο Ελέγχου	555
5. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ & ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΑΠ	559
5.1 Κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.....	560
5.2 Προτάσεις βελτίωσης των λειτουργιών του ΕΑΠ- Εισηγήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του.....	563
6. ΜΕΛΕΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	575
6.1 Προτάσεις για την ενίσχυση της βιωσιμότητας των ακαδημαϊκών λειτουργιών του ΕΑΠ.....	576
6.2 Προτάσεις για την ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας του ΕΑΠ.....	579
6.3 Συμπεράσματα.....	586
ΠΗΓΕΣ.....	588

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 106. Ανάλυση Κατανομής Απόψεων Αποφοίτων - Ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ.....	486
Πίνακας 107. Ανάλυση Τυπικής Απάντησης Αποφοίτων - Ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ.....	488
Πίνακας 108. Ανάλυση Κατανομής Απόψεων Αποφοίτων - Ποιότητα των Παρεχόμενων Υπηρεσιών του ΕΑΠ.....	489
Πίνακας 109. Ανάλυση Τυπικής Απάντησης Αποφοίτων - Ποιότητα των Παρεχόμενων Υπηρεσιών του ΕΑΠ.....	491
Πίνακας 110. Ανάλυση Κατανομής Απόψεων Αποφοίτων - Ποιότητα του Εκπαιδευτικού Υλικού του ΕΑΠ.....	492
Πίνακας 111. Ανάλυση Τυπικής Απάντησης Αποφοίτων - Ποιότητα του Εκπαιδευτικού Υλικού του ΕΑΠ.....	493
Πίνακας 112. Ανάλυση Κατανομής Απόψεων Αποφοίτων - Ποιότητα των Εκπαιδευτικών Μέσων & Υποδομών του ΕΑΠ.....	495
Πίνακας 113. Ανάλυση Τυπικής Απάντησης Αποφοίτων - Ποιότητα των Εκπαιδευτικών Μέσων & Υποδομών του ΕΑΠ.....	496
Πίνακας 114. Ανάλυση Κατανομής Απόψεων Αποφοίτων - Επαγγελματική Διάσταση Σπουδών.....	498
Πίνακας 115. Ανάλυση Τυπικής Απάντησης Αποφοίτων - Επαγγελματική Διάσταση Σπουδών.....	498
Πίνακας 116. Μήτρα Εσωτερικής Συνάφειας συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΠΕΑΕΚ Έργων ΕΑΠ (2000-2006) και Μέτρων ΕΠΕΑΕΚ.....	515
Πίνακας 117. Ακαδημαϊκά Προσόντα και Εμπειρία των Συντελεστών των Έργων του ΕΑΠ.....	522
Πίνακας 118. Συντελεστές Στρατηγικού Σχεδίου και Χαρακτηριστικά Μέτρησης της Επίδοσης.....	532
Πίνακας 119. Διεργασίες Συστήματος διαχείρισης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ.....	538
Πίνακας 120. Κατηγορίες εργαλείων ανάλυσης αποτελεσμάτων.....	541
Πίνακας 121. Βασικοί Δείκτες Ποιότητας.....	546
Πίνακας 122. Προτεινόμενοι Δείκτες Επιχειρησιακής Επίδοσης του ΕΑΠ-Quantitative indicators- (Performance indicators).....	550

3.6 Αξιολόγηση Λειτουργίας ΕΑΠ: Αποτελέσματα Έρευνας Αποφοίτων

Με την παρουσίαση των αξιολογικών ευρημάτων της Έρευνας Πεδίων Αποφοίτων του ΕΑΠ ολοκληρώνεται η ανάλυση του συνόλου των Ερωτηματολογίων της Έρευνας Πεδίου, όπως αυτή διενεργήθηκε στο πλαίσιο υλοποίησης της Αξιολόγησης του Ανοιχτού Πανεπιστημίου.

Όπως υπογραμμίστηκε και στην πρώτη φάση της Μελέτης Αξιολόγησης, η ανάλυση των αποτελεσμάτων των απαντήσεων στις ομάδα στόχου των Αποφοίτων αποτελεί παραδοτέο της Τελικής Φάσης της Μελέτης Αξιολόγησης λόγω της βαρύτητας της ομάδας στόχου. Η εξέχουσα σημασία στις απαντήσεις των Αποφοίτων έγκειται στην διαφοροποίηση του Ερωτηματολογίου όπου προστέθηκε μια επιπλέον Θεματική Ενότητα ερωτήσεων με τίτλο «Επαγγελματική Διάσταση Σπουδών». Η συγκεκριμένη Ενότητα εστιάζει στην δυνατότητα αξιοποίησης – από πλευράς των ερωτώμενων Αποφοίτων – του αποκτηθέντος Τίτλου Σπουδών και των ευρύτερων γνώσεων τους κατά την επαγγελματική τους πορεία και εξέλιξη.

Η ανάλυση των απαντήσεων στο δείγμα των ερωτηθέντων Αποφοίτων παρουσιάζεται παρακάτω και ακολουθεί περίπου το πρότυπο ανάλυσης των Ερωτηματολογίων που προηγήθηκε στο πρώτο παραδοτέο της Μελέτης Αξιολόγησης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Στην αρχή αναλύονται οι **γενικές ερωτήσεις** που εξετάζουν σφαιρικά την εικόνα του ΕΑΠ και το βαθμό ικανοποίησης των ερωτώμενων από τη συνολική λειτουργία του Ιδρύματος. Στη συνέχεια, οι **κύριες Θεματικές ενότητες** οι οποίες επικεντρώνονται στην Ποιότητα τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των διοικητικών λειτουργιών και δομών, σχετικά με το **Πρόγραμμα Σπουδών, τις Παρεχόμενες Υπηρεσίες** (Εκπαιδευτικές και Διοικητικές), **Εκπαιδευτικό Υλικό και Εκπαιδευτικά Μέσα και Υποδομές**.

Τέλος, βάσει των πορισμάτων της Έρευνας Πεδίου για την ποιότητα λειτουργίας του Ανοιχτού Πανεπιστημίου, ως Εκπαιδευτικός Φορέας και ως Οργανισμός, η ομάδα Αξιολόγησης προτείνει τρόπους βελτίωσης που αφορούν σε διαπιστωμένες κρίσιμες προβληματικές περιοχές (διοικητικών και ακαδημαϊκών λειτουργιών).

Στην ενότητα Ερωτημάτων για την ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ η πλειοψηφία των Αποφοίτων δηλώνει ικανοποιημένη βάσει της εικόνας που προκύπτει από την κατανομή των απόψεων τους. Γενικά, το Πρόγραμμα Σπουδών ανταποκρίθηκε σε μεγάλο ποσοστό στις προσδοκίες των Αποφοίτων και θεωρήθηκε αρκετά οργανωμένο και συνεκτικό.

Το Σύστημα Προαπαιτούμενων Υποχρεωτικών ΘΕ επισημαίνεται ως αποτελεσματικό και απαραίτητο για την ολοκλήρωση των σπουδών, ωστόσο, εκτιμάται η ανάγκη αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης των Θεματικών Ενοτήτων, ώστε να ανταποκρίνονται περισσότερο στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Παράλληλα, Απόφοιτοι που ανήκαν κυρίως στο Τμήμα Πληροφορικής εξέφραζαν παράλληλα με την επικαιροποίηση των ΘΕ, το ενδεχόμενο πρόσθεσης ΘΕ με πρακτική άσκηση και όχι θεωρητικό υπόβαθρο λόγω του ακαδημαϊκού αντικειμένου.

Ο βαθμός ικανοποίησης των Αποφοίτων διαφοροποιείται σχετικά με το χρονοδιάγραμμα των Σπουδών. Συγκεκριμένα, το ένα τρίτο του δείγματος των Αποφοίτων αναφέρεται στην ανελαστικότητα του χρονοδιαγράμματος σπουδών σε σχέση με τις δραστηριότητες εκτός του πανεπιστημίου. Σχετικά με την διαδικασία ανάθεσης της διπλωματικής εργασίας, το μεγαλύτερο μέρος των Αποφοίτων απάντησε συγκαταβατικά αναφορικά με την διαφάνεια διεξαγωγής της επιλογής για την εργασία αν και αρκετά από τα σχόλια του δείγματος των ερωτηθέντων, αναφέρθηκε αρνητικά στην υποχρέωση μετακίνησης στην Αθήνα για την παρουσίαση της.

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά οι εκτιμήσεις των Αποφοίτων για την ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ.

Πίνακας 1. Ανάλυση Κατανομής Απόψεων Αποφοίτων - Ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ

1. Ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ	Ελάχιστα 1	Λίγο 2	Μέτρια 3	Αρκετά 4	Πολύ 5
Πόσο συνεκτικά οργανωμένο κι αποτελεσματικό θεωρείτε το Πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχατε;	1%	2%	25,3%	58,0%	13%
Πόσο αποτελεσματικό κρίνετε το Σύστημα προαπαιτούμενων υποχρεωτικών ΘΕ για την επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος Σπουδών;	3,39%	5,87%	19,41%	50,11%	19,41%
Το χρονοδιάγραμμα Σπουδών ήταν ρεαλιστικό και ελαστικό; Λάμβανε υπ' όψιν το φόρτο δραστηριοτήτων κι των άλλων έξω- πανεπιστημιακών σας υποχρεώσεων;	4,5%	8,8%	26,4%	42,7%	17,6%
Πόσο αποτελεσματική και διαφανή κρίνετε τη διαδικασία	4,3%	5,4%	22,6%	41,1%	26,6%

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

1. Ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ	Ελάχιστα 1	Λίγο 2	Μέτρια 3	Αρκετά 4	Πολύ 5
ανάθεσης, εκπόνησης και εξέτασης της πτυχιακής/ διπλωματικής εργασίας;					
Εκτιμάτε πως υπάρχει ανάγκη αναπροσαρμογής κι επικαιροποίησης της ύλης των υπαρχόντων ΘΕ του Προγράμματος Σπουδών;	5,6%	10,6%	28,4%	33,2%	22,1%
Συνολικά, πιστεύετε πως το Πρόγραμμα Σπουδών ανταποκρίθηκε στις αρχικές προσδοκίες και ανάγκες σας;	0,2%	3,2%	19,9%	52,1%	24,6%

Ο ακόλουθος Πίνακας παρουσιάζει τις τιμές της Τυπικής Απάντησης ανά Ερώτηση στην ενότητα για την ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ τόσο στο σύνολο των Αποφοίτων όσο και σε σχέση με τα χαρακτηριστικά φύλου και εργασίας τους. Γενικότερα, οι τυπικές απαντήσεις ανά ερώτηση δεν διαφοροποιούνται σημαντικά σε κάθε ερώτηση για την ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ, γεγονός που παρουσιάζει τις κατηγορίες τυπικών απαντήσεων ανά φύλο και κατάσταση απασχόλησης σε παρόμοια κατάσταση με την κατανομή των απαντήσεων του δείγματος.

Ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις στις τυπικές απαντήσεις παρουσιάζονται στην ερώτηση 1.4 σχετικά με την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας και στην. 1.6 που αναφέρει στην συνολική εικόνα του Προγράμματος σε σχέση με τις αρχικές προσδοκίες. Στην πρώτη περίπτωση, αποκλίνουν οι Απόφοιτοι στην κατηγορία των γυναικών και οι άνεργοι. Οι τελευταίοι είναι η κατηγορία που εμφανίζεται στην 1.6 να αποκλίνει σημαντικά από την μέση απάντηση. Για την τυπική απάντηση των γυναικών σχετικά με την εκπόνηση, ανάθεση της διπλωματικής εργασίας θεωρείται ως μειονέκτημα η μετακίνηση στην Αθήνα (όπως προαναφέρθηκε) για την παρουσίαση. Η κατηγορία των ανέργων που και στις δύο περιπτώσεις αποκλίνει, σχετίζεται άμεσα με την κατάσταση απασχολησιμότητας, δεδομένου του ότι οι αρχικές τους προσδοκίες διαψεύστηκαν για την ανεύρεση θέσης εργασίας μετά την ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών του ΕΑΠ. Αντιστοίχως, μπορεί να επισημανθεί το ίδιο και για την διπλωματική εργασία η οποία σε πολλές περιπτώσεις αποτελεί χρήσιμο εργαλείο στον επαγγελματικό προσανατολισμό και στην ανεύρεση θέσης εργασίας.

Πίνακας. 2. Ανάλυση Τυπικής Απάντησης Αποφοίτων - Ποιότητα των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ

ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ	Ερώτηση 1.1	Ερώτηση 1.2	Ερώτηση 1.3	Ερώτηση 1.4	Ερώτηση 1.5	Ερώτηση 1.6
Σύνολο Συμμετεχόντων	3,14	2,74	2,72	2,47	2,45	2,75
Άνδρες	3,09	2,75	2,77	2,65	2,33	2,67
Γυναίκες	3,19	2,74	2,64	2,28	2,56	2,83
Απασχολούμενοι	3,14	2,73	2,71	2,40	2,44	2,76
Άνεργοι	3,12	2,80	2,77	2,81e	2,49	3,77

Στην ενότητα Ερωτημάτων για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών (Διοικητικών & Εκπαιδευτικών) του ΕΑΠ το μεγαλύτερο μέρος των Αποφοίτων δηλώνει πολύ ικανοποιημένο με βάση την εικόνα που προκύπτει από τη συνθετική ανάγνωση των αποτελεσμάτων, δίχως ωστόσο να μην διαπιστώνεται και πάλι η ανάγκη συγκεκριμένων αλλαγών σε υπηρεσίες σε έναν τομέα ο οποίος εξειδικεύεται παρακάτω.

Η πλειοψηφία των Αποφοίτων που απάντησε στην έρευνα πεδίου, εκτιμά την ανταπόκριση του Τμήματος Μητρώου αρκετά έως πολύ ικανοποιητική, γεγονός που απορρέει και από τις απαντήσεις των επόμενων ερωτημάτων σχετικά με την διαθεσιμότητα και αποτελεσματικότητα των παρεχομένων Υπηρεσιών του ΕΑΠ.

Στον ίδιο βαθμό ικανοποίησης εκτιμάται και η επικοινωνία με τις Διοικητικές Υπηρεσίες όσο και με τον Διδάσκοντα Σύμβουλο. Ωστόσο, κύρια θέματα που επισημάνθηκαν στο ερωτηματολόγιο ήταν η καθυστέρηση στην ηλεκτρονική επικοινωνία μέχρι την αναβάθμιση της ιστοσελίδας του ΕΑΠ, καθώς επίσης και μία σχετική αργοπορία στην αποστολή των κωδικών πρόσβασης στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες. Οι επαφές με τους Διδάσκοντες Συμβούλους εκτιμήθηκε ως ικανοποιητική, αν και τα σχόλια των ερωτηθέντων ποικίλουν αναλογικά με τις προγραμματισμένες συναντήσεις των Διδασκόντων Συμβούλων και τις Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις. Δεδομένου του ότι οι Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις βοήθησαν κατά πολύ τους Αποφοίτους να κατανοήσουν το περιεχόμενο της ΘΕ, προτιμούνται από τις προγραμματισμένες συναντήσεις με τους Διδάσκοντες Συμβούλους όπως παρουσιάστηκε στα σχόλια των ερωτηματολογίων.

Το μεγαλύτερο μέρος των Αποφοίτων εκτιμά ότι ο προβλεπόμενος αριθμός των ΟΣΣ ήταν επαρκής, ωστόσο μέσα από τα σχόλια επισημαίνεται ότι θα μπορούσαν σε πολλές περιπτώσεις να αυξηθούν ή να μεταφερθούν από άλλες ΘΕ που δεν είναι τόσο ουσιώδης η ΟΣΣ και το περιεχόμενο μπορεί να καλυφθεί σε λιγότερες συνεδρίες.

Τέλος, οι απαντήσεις των Αποφοίτων για το ενδεχόμενο αναγκαιότητας, ή άμεσης αναδιαμόρφωσης των παρεχομένων εκπαιδευτικών και διοικητικών υπηρεσιών του ΕΑΠ περιορίστηκαν σε ένα ποσοστό 36% σε «μέτριο» βαθμό ικανοποίησης. Παρουσία και των σχολίων των ερωτηματολογίων, η αναγκαιότητα και αναμόρφωση έγκειται στην ολοκλήρωση του έργου της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης καθώς και στην συνέπεια του ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού το οποίο συνεχώς παράγεται.

Ο Αξιολογητής επισημαίνει ότι βάσει του τυχαίου δείγματος των Αποφοίτων, τα σχόλια που αναφέρονται σε έργα που υλοποιεί το ΕΑΠ κατά την χρονική περίοδο των 2 τελευταίων ετών, είναι λογικό να μην έχουν άμεσο αποτέλεσμα και αντίκτυπο στον βαθμό ικανοποίησης των Αποφοίτων.

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά οι εκτιμήσεις των Αποφοίτων για την ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών (Διοικητικών & Εκπαιδευτικών) του ΕΑΠ.

Πίνακας 3. Ανάλυση Κατανομής Απόψεων Αποφοίτων - Ποιότητα των Παρεχόμενων Υπηρεσιών του ΕΑΠ

2. Ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών (Διοικητικών & Εκπαιδευτικών) προς Φοιτητές	Ελάχιστα 1	Λίγο 2	Μέτρια 3	Αρκετά 4	Πολύ 5
2.1 Πόσο ικανοποιημένοι είστε από την ανταπόκριση του Τμήματος Μητρώου στα ερωτήματα και, τυχόν, ιδιαίτερα προβλήματα σας;	3,8%	5,2%	16,3%	41,5%	33,2%
2.2 Πόσο διαθέσιμη και αποτελεσματική είναι η επικοινωνία σας με άλλες Διοικητικές Υπηρεσίες του ΕΑΠ.	3,4%	10,6%	23,3%	40,4%	23,3%
2.3 Πόσο διαθέσιμη και αποτελεσματική είναι η επικοινωνία σας με τον Διδάσκοντα- Σύμβουλο σας.	0,9%	2,3%	14,0%	46,3%	36,6%
2.4 Πόσο σας βοηθούν οι Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις (ΟΣΣ) να κατανοήσετε το περιεχόμενο της ΘΕ.	4,7%	6,5%	17,4%	33,3%	38,1%

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

2. Ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών (Διοικητικών & Εκπαιδευτικών) προς Φοιτητές	Ελάχιστα 1	Λίγο 2	Μέτρια 3	Αρκετά 4	Πολύ 5
2.5 Πιστεύετε πως είναι επαρκής ο προβλεπόμενος αριθμός των ΟΣΣ.	5,2%	14,2%	21,7%	43,3%	15,6%
2.6 Κρίνετε πως υπάρχει, συνολικά, αναγκαιότητα για άμεση αναδιαμόρφωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών και διοικητικών υπηρεσιών του ΕΑΠ.	7,2%	18,3%	36,1%	27,3%	11,1%

Όπως προκύπτει από τον ακόλουθο Πίνακα, ο οποίος παρουσιάζει τις τιμές της Τυπικής Απάντησης ανά Ερώτηση στην ενότητα για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών (Διοικητικών & Εκπαιδευτικών) του ΕΑΠ τόσο στο σύνολο των Αποφοίτων όσο και σε σχέση με τα χαρακτηριστικά φύλου και εργασίας τους, υπάρχουν αναφορικά με τα διάφορα Ερωτήματα πολύ περιορισμένης κλίμακας διαφοροποιήσεις στις απόψεις μεταξύ ανδρών και γυναικών οι οποίες όμως γίνονται αρκετά εντονότερες στις απόψεις που εκφράζονται μεταξύ απασχολουμένων και ανέργων. Τούτο σημαίνει ότι οι διαπιστώσεις από την ανάλυση της κατανομής των απαντήσεων επηρεάζονται σε κάποιο, αλλά σίγουρα διαφορετικό ανά ερώτηση, βαθμό από την μεταβλητή της εργασιακής κατάστασης.

Διαπιστώνεται ωστόσο, ότι οι άνδρες απαντούν πιο συγκρατημένα στον βαθμό ικανοποίησης σε σχέση με τις γυναίκες αναφορικά με την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών του ΕΑΠ. Ειδικά σημεία διαφοροποίησης επισημαίνονται στην ανταπόκριση του Τμήματος Μητρώου και στην επάρκεια του πλήθους των προβλεπόμενων ΟΣΣ. Αντιστοίχως η κατάσταση απασχολησιμότητας, διαφοροποιεί την τυπική απάντηση την ερώτηση 2.2 όπου οι απασχολούμενοι επισημαίνουν το θέμα της επικοινωνίας με τις Διοικητικές υπηρεσίες του ΕΑΠ, λόγω περιορισμένου χρόνου. Στην εκτίμηση της αναγκαιότητας και αναμόρφωσης των Υπηρεσιών δεν υπάρχει μεγάλη απόκλιση, το οποίο άνετα δικαιολογείται από την διαφορετικό εργασιακό καθεστώς. Οι απασχολούμενοι λόγω περιορισμένου χρόνου εκτιμούν ότι οι υπηρεσίες πρέπει να αναβαθμιστούν στο επίπεδο που να καλύπτουν πλήρως την έννοια της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, κάνοντας κυρίως αναφορές στην ολοκλήρωση της ψηφιακής βιβλιοθήκης. Επισημαίνεται για ακόμα μία φορά το γεγονός ότι οι Απόφοιτοι, είναι δυνατό να μην είναι δέκτες των αποτελεσμάτων των έργων που υλοποιεί το ΕΑΠ κατά την τελευταία προγραμματική περίοδο.

Πίνακας 4. Ανάλυση Τυπικής Απάντησης Αποφοίτων - Ποιότητα των Παρεχόμενων Υπηρεσιών του ΕΑΠ

ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ	Ερώτηση 2.1	Ερώτηση 2.2	Ερώτηση 2.3	Ερώτηση 2.4	Ερώτηση 2.5	Ερώτηση 2.6
Σύνολο Συμμετεχόντων	2,53	2,83	2,13	2,03	2,37	2,60
Άνδρες	2,29	2,56	2,33	2,06	2,72	2,61
Γυναίκες	2,42	2,61	2,39	2,00	2,67	2,68
Απασχολούμενοι	2,19	3,55	2,26	2,13	2,82	2,51
Άνεργοι	2,24	2,57	2,29	2,07	2,73	2,61

Στην ενότητα Ερωτημάτων για την ποιότητα του Εκπαιδευτικού Υλικού του ΕΑΠ οι Αποφοίτων εκδηλώνουν την περιορισμένη ή και την μη-ικανοποίηση τους από αυτό, ανάλογα με τη συγκεκριμένη πτυχή του υλικού που εξετάζει η κάθε ερώτηση, ενώ διαπιστώνεται υψηλή συγκέντρωση απόψεων σε σχέση με την άμεση αναγκαιότητα βελτιωτικών αλλαγών στο σύνολο του διδακτικού πακέτου.

Το 39, 1 % των Αποφοίτων εκτιμά το εκπαιδευτικό πακέτο ως μέτριο, ενώ γύρω στο 20% είναι αυτοί που το θεωρούν λίγο και αρκετά. Η συγκεκριμένη κατανομή παρουσιάζει ακόμη πιο καθαρά την άποψη των Αποφοίτων για ολοκληρωμένη εξ αποστάσεως εκπαίδευση, επισημαίνοντας την απουσία ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης. Η μη πληρότητα του εκπαιδευτικού πακέτου έχει ως αποτέλεσμα να προσφεύγουν οι τότε φοιτητές σε εκπαιδευτικό υλικό εκτός ΕΑΠ. Η εικόνα διαφοροποιείται στον βαθμό ικανοποίησης των Αποφοίτων από την δυσκολία κατανόησης του υλικού και την χρησιμότητα του. Το 41,5% εκτίμα ότι η παρεχόμενη διδακτικό υλικό διευκόλυνε την μελετητική δραστηριότητα κατά την διάρκεια της φοίτησης για την κατανόηση της ΘΕ, ωστόσο αναφορικά με το έντυπο υλικό περιγράφεται «μέτριο» ελλείψει περιπτώσιακών μελετών και γενικότερα παραδείγματα πραγματικών περιπτώσεων. Η συγκεκριμένη απάντηση διαφοροποιείται στο δείγμα σε απόφοιτους από διαφορετικές σχολές λόγω διαφορετικότητας ακαδημαϊκού αντικειμένου.

Η γενική εντύπωση των Αποφοίτων για το εκπαιδευτικό υλικό περιορίζεται σε μια «μέτρια» εικόνα, ενώ το μισό του δείγματος εκτιμά ότι υπάρχει «αρκετά ή πολύ» άμεση ανάγκη επικαιροποίησης του εκπαιδευτικού υλικού και το σύνολο του διδακτικού πακέτου.

Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά οι εκτιμήσεις των Αποφοίτων για την ποιότητα του Εκπαιδευτικού Υλικού του ΕΑΠ.

Πίνακας 5. Ανάλυση Κατανομής Απόψεων Αποφοίτων - Ποιότητα του Εκπαιδευτικού Υλικού του ΕΑΠ

3. Ποιότητα Εκπαιδευτικού Υλικού	Ελάχιστα 1	Λίγο 2	Μέτρια 3	Αρκετά 4	Πολύ 5
3.1 Σε τι βαθμό θεωρείτε πως το εκπαιδευτικό πακέτο (έντυπο, εναλλακτικό υποστηρικτικό υλικό, παράλληλα κείμενα) είναι πλήρες, ώστε να μη χρειάζεται προσφυγή σε περαιτέρω εκπαιδευτικά βοηθήματα.	8,4%	22,6%	39,1%	26%	4,1%
3.2 Θεωρείτε πως το παρεχόμενο διδακτικό πακέτο ήταν κατανοητό; Διευκόλυne τη μελετητική σας δραστηριότητα;	3,4%	10,8%	32,7%	41,5%	11,3%
3.3 Ειδικότερα ως προς το έντυπο υλικό, κρίνετε πως υπήρχαν κενά, ασάφειες ή, κατά την κρίση σας, σημαντικές παραλείψεις περιπτωσιακών μελετών (παραδείγματα πραγματικών περιπτώσεων);	9,0%	20,1%	36,3%	26%	8,6%
3.4 Ειδικότερα ως προς το έντυπο υλικό, κρίνετε πως υπήρχαν κενά, ασάφειες ή, κατά την κρίση σας, σημαντικές παραλείψεις περιπτωσιακών μελετών (παραδείγματα πραγματικών περιπτώσεων);.	2,3%	5,9%	31,4%	46%	14,4%
3.5 Πώς θα αξιολογούσατε, συνολικά, το παρεχόμενο εκπαιδευτικό υλικό;	3,8%	6,3%	43,1%	39,7%	7,0%
3.6 Συνολικά, πιστεύετε πως υπάρχει άμεση ανάγκη για επικαιροποίηση των Τόμων ή άλλων διορθωτικών παρεμβάσεων στο σύνολο του διδακτικού πακέτου (συμπεριλαμβανομένων των CDs, DVDs & παράλληλων κειμένων	4,1%	5,9%	21,2%	35,2%	33,6%

Όπως προκύπτει από τον ακόλουθο Πίνακα, ο οποίος παρουσιάζει τις τιμές της Τυπικής Απάντησης ανά Ερώτηση στην ενότητα για την ποιότητα του Εκπαιδευτικού Υλικού του ΕΑΠ τόσο στο σύνολο των Αποφοίτων όσο και σε σχέση με τα χαρακτηριστικά φύλου και εργασίας τους, υπάρχουν αναφορικά με τα διάφορα Ερωτήματα αρκετά εμφανείς διαφοροποιήσεις στις απόψεις μεταξύ ανδρών και γυναικών με τις τελευταίες να απαντούν πιο επικριτικά στην πληρότητα του εκπαιδευτικού υλικού σε σχέση με τους άντρες.

Η μεγαλύτερη διαφοροποίηση παρουσιάζεται στην ερώτηση 3.4 όπου οι γυναίκες υποστηρίζουν την αναγκαιότητα προσαρμογής περιπτωσιακών μελετών και πραγματικών παραδειγμάτων στο εκπαιδευτικό υλικό. Σχετικά με την αναγκαιότητα αναμόρφωσης του διδακτικού πακέτου είναι αντιληπτή στον ίδιο βαθμό περίπου και για τα δύο φύλα.

Οι διαφοροποιήσεις των τυπικών απαντήσεων με βάση την εργασιακή κατάσταση είναι πιο έντονες. Είναι λογικό η κατηγορία των ανέργων να είναι πιο επικριτική στην ανεπάρκεια του εκπαιδευτικού υλικού καθώς επίσης και ο βαθμός ικανοποίησης για το σύνολο του διδακτικού πακέτου να είναι μικρός. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι βασική μεταβλητή στην εικόνα αυτή αποτελεί και το τμήμα προέλευσης των Αποφοίτων. Η επικαιροποίηση του εκπαιδευτικού υλικού για κάποια Τμήματα είναι αυτονόητη όπως επίσης και η ύπαρξη έντυπου υλικού.

Πίνακας 6. Ανάλυση Τυπικής Απάντησης Αποφοίτων - Ποιότητα του Εκπαιδευτικού Υλικού του ΕΑΠ

ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ	Ερώτηση 3.1	Ερώτηση 3.2	Ερώτηση 3.3	Ερώτηση 3.4	Ερώτηση 3.5	Ερώτηση 3.6
Σύνολο Συμμετεχόντων	2,47	2,67	2,62	2,98	2,93	2,04
Άνδρες	2,55	2,71	2,75	2,89	2,91	2,01
Γυναίκες	2,37	2,64	2,48	3,06	2,96	2,08
Απασχολούμενοι	2,52	2,75	2,69	2,99	2,98	2,13
Άνεργοι	2,32	2,45	2,44	2,95	2,77	1,76

Από τα δεδομένα της Έρευνας μεταξύ Αποφοίτων για την ποιότητα των εκπαιδευτικών μέσων και υποδομών του ΕΑΠ προκύπτει μια εικόνα που διαφοροποιείται σε σχέση με τη λειτουργικότητα και διαθεσιμότητα των μέσων, ωστόσο και πάλι εκφράζεται η ανάγκη ή επιθυμία για βελτιώσεις και αναβαθμίσεις στα εκπαιδευτικά μέσα.

Ιδιαίτερα προβλήματα φαίνεται να συνάντησαν οι Απόφοιτοι του δείγματος κατά την φοίτηση τους στο ΕΑΠ, αφού μόνο το 26% εκτιμάται ότι διευκόλυνε την μελετητική του δραστηριότητα τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά μέσα. Οι περισσότεροι λίγο ή μέτρια ικανοποιημένοι από την συγκεκριμένη παροχή. Η εικόνα βελτιώνεται για την αποτελεσματικότητα των ψηφιακών μέσων επικοινωνίας για να γίνει διττή στην προσβασιμότητα στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη.

Δεδομένου του χρονικού σημείου ολοκλήρωσης του έργου της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης, κάποιοι από τους Απόφοιτους δεν είχαν την δυνατότητα κάλυψης από αυτή την υπηρεσία για αυτό και ένα ποσοστό του 26,6 % είχε αρκετά προβλήματα συνδεσιμότητας. Εκτός τούτου αναφορές του 21% του δείγματος για ελάχιστα προβλήματα ισορροπεί την γενική εικόνα του βαθμού ικανοποίησης. Εξάλλου η συνδεσιμότητα είναι επίσης μεταβλητή που μπορεί να οφείλεται και στους δύο δέκτες.

Εκτός από την ηλεκτρονική βιβλιοθήκη, η ιστοσελίδα του ΕΑΠ χαρακτηρίζεται αρκετά αποτελεσματική για την πληροφόρηση και προσανατολισμό των χρηστών πριν και κατά την διάρκεια της φοίτησης τους.

Η τελευταία ερώτηση παρουσιάζει μέσω της εκτίμησης των Αποφοίτων ότι τα εκπαιδευτικά οπτικοακουστικά μέσα χρήζουν αναβάθμισης και γενικότερα είσοδος νέων τεχνολογιών στο ΕΑΠ. Επαναλαμβάνεται ότι η ολοκλήρωση των συγχρηματοδοτούμενων έργων για την αναβάθμιση των υπηρεσιών του ΕΑΠ να αναδείξει τον καινοτόμο χαρακτήρα του μέσα από τέτοιες εφαρμογές δεν κάλυψε με τα αποτελέσματα του το δείγμα των Αποφοίτων¹

¹ Η συγκεκριμένη επισήμανση τεκμαίρεται από την ανάγνωση των σχολίων στα ερωτηματολόγια που φανέρωναν απουσία συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που πιστοποιημένα βρίσκονται σε εξέλιξη από τον κατάλογο των συγχρηματοδοτούμενων έργων του ΕΑΠ.

Πίνακας 7. Ανάλυση Κατανομής Απόψεων Αποφοίτων - Ποιότητα των Εκπαιδευτικών Μέσων & Υποδομών του ΕΑΠ

4. Ποιότητα εκπαιδευτικών μέσων & υποδομών	Ελάχιστα 1	Λίγο 2	Μέτρια 3	Αρκετά 4	Πολύ 5
4.1 Τα παρεχόμενα εκπαιδευτικά μέσα (υποστηρικτικό και ηλεκτρονικό υλικό) και υποδομές (πχ διαθέσιμα εργαστήρια) διευκόλυναν τη μελετητική σας δραστηριότητα;	14,7%	23,3%	31,6%	26,0%	4,5%
4.2 Πως κρίνετε την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας των ψηφιακών μέσων επικοινωνίας (τηλέφωνο, fax, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο);	1,8%	4,18%	23,5%	44,2%	26,4%
4.3 Υπήρχε, πάντα, άμεση και εύκολη προσβασιμότητα στην ψηφιακή βιβλιοθήκη του ΕΑΠ;	21,1%	12,9%	27,5%	26,6%	11,7%
4.4 Συναντούσατε, συχνά, τεχνικά προβλήματα κατά την επαφή σας με το Δίκτυο του ΕΑΠ (ανεργά links/ μη εμφάνιση κρίσιμων εικόνων κτλ);	29,8%	26,0%	28,2%	12,4%	3,6%
4.5 Θεωρείτε ότι ο Οδηγός Σπουδών/ Οδηγοί Μελέτης κι άλλες κρίσιμες πληροφορίες, όπως αυτές παρουσιάζονται στο Internet- Δίκτυο ΕΑΠ, σας δίνει επαρκείς και κατάλληλες πληροφορίες	2,9%	5,07%	22,6%	51,3%	18,1%
4.6 Συνολικά, κρίνετε πως χρήζουν αναβάθμισης τα παρεχόμενα οπτικοακουστικά εκπαιδευτικά μέσα και οι νέες τεχνολογίες του ΕΑΠ;	5,6%	12,2%	28,4%	37,5%	16,3%

Όπως προκύπτει από τον ακόλουθο Πίνακα, ο οποίος παρουσιάζει τις τιμές της Τυπικής Απάντησης ανά Ερώτηση στην ενότητα για την ποιότητα των εκπαιδευτικών μέσων & υποδομών του ΕΑΠ τόσο στο σύνολο των Αποφοίτων όσο και σε σχέση με τα χαρακτηριστικά φύλου και εργασίας τους υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στις εκτιμήσεις τους, με τους άντρες να κρίνουν πιο αυστηρά τα μέσα και τις υποδομές του ΕΑΠ, όπως επίσης και οι απασχολούμενοι σε σχέση με τους ανέργους.

Οι γυναίκες βάσει της τυπικής απάντησης παρουσιάζεται να συνάντησαν ιδιαίτερο πρόβλημα συνδεσιμότητας και χρήσης των ψηφιακών μέσων ενώ υποστηρίζουν περισσότερο την αναβάθμιση των μέσων και υποδομών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε πολλά ερωτηματολόγια σχολιάστηκε από γυναίκες κυρίως η απουσία δομής στην Αθήνα, γεγονός που σήμερα δεν ισχύει.

Διάσταση στην τυπική απάντηση μεταξύ απασχολουμένων και ανέργων παρουσιάζεται γενικά, με την πιο έντονη στην ερώτηση 4.5 σχετικά με τις πληροφορίες που δίνονται από την ιστοσελίδα. Οι απασχολούμενοι είναι πιο συγκρατημένοι από τους άνεργους.

Πίνακας 8. Ανάλυση Τυπικής Απάντησης Αποφοίτων - Ποιότητα των Εκπαιδευτικών Μέσων & Υποδομών του ΕΑΠ

ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ	Ερώτηση 4.1	Ερώτηση 4.2	Ερώτηση 4.3	Ερώτηση 4.4	Ερώτηση 4.5	Ερώτηση 4.6
Σύνολο Συμμετεχόντων	2,60	2,57	2,36	2,16	2,86	2,65
Άνδρες	2,61	2,53	2,42	2,20	2,84	2,55
Γυναίκες	2,60	2,62	2,28	2,09	2,89	2,71
Απασχολούμενοι	2,64	2,59	2,39	2,13	2,82	2,64
Άνεργοι	2,37	2,51	2,24	2,32	3,08	2,71

Από τα δεδομένα της Έρευνας των Αποφοίτων για την Επαγγελματική Διάσταση των Σπουδών του ΕΑΠ προκύπτει μια γενική εικόνα σχετικά μέτριας ικανοποίησης καθώς και σαφώς διαφοροποιημένες απόψεις αναφορικά με την αποδοχή του ΕΑΠ ως ακαδημαϊκού φορέα με αντίκτυπο στην αγορά εργασίας. Επισημαίνεται ότι το συγκεκριμένο τμήμα της έρευνας πεδίου αφορά μόνο την ομάδα των αποφοίτων και θεωρείται ιδιαίτερα σημαντικό.

Κατ' αρχήν το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών και η δομή των μαθημάτων με τις ΘΕ χαρακτηρίζεται ως αρκετά καλό από το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος ενώ και το 28,9% επωφελήθηκε της πρακτικής αξιοποίησης των γνώσεων, δεξιοτήτων και πληροφοριών που αποκόμισε από το ΕΑΠ για την επαγγελματική του σταδιοδρομία. Ωστόσο κάποια προβλήματα σε σχέση με την εικόνα του ΕΑΠ αναφέρονται από το 31,4% των αποφοίτων, οι οποίοι εκτιμούν ότι το κύρος του Τίτλου Σπουδών τους συνέβαλε ελάχιστα στην επαγγελματική του σταδιοδρομία, ενώ γύρω στο 20% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι αξιοποίησαν το προφίλ του ΕΑΠ σε μέτριο βαθμό ή και λιγότερο.

Η αρνητική εικόνα του κύρους του Τίτλου του ΕΑΠ καθώς επίσης και η μικρή ωφελιμότητα στην επαγγελματική σταδιοδρομία και κατοχύρωση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, συνδέεται άμεσα και με τα χαρακτηριστικά (προφίλ) των αποφοίτων καθώς επίσης και με το ακαδημαϊκό αντικείμενο του τίτλου Σπουδών. Συγκεκριμένα, ένας μεγάλος αριθμός αποφοίτων είναι ήδη απασχολούμενοι κατά την διάρκεια της φοίτησης τους και πολλοί από αυτούς επέλεξαν την καινοτομία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης του ΕΑΠ με μοναδικό κίνητρο την απόκτηση ενός τίτλου ανώτατης εκπαίδευσης. Δεδομένης της εργασιακής τους κατάστασης είναι, επομένως, λογικό η απόκτηση του τίτλου σπουδών να μην επέφερε ουσιαστική μεταβολή στην μέχρι τώρα επαγγελματική τους σταδιοδρομία, χωρίς να εξετάζεται όμως εάν έχει το ίδιο ή διαφορετικό αντίκτυπο στις μελλοντικές προοπτικές.

Τούτο τεκμηριώνεται και από τις απαντήσεις στην τελευταία ερώτηση, οι οποίες σε ποσοστό 63,2% του δείγματος υποστηρίζουν ότι οι σπουδές στο ΕΑΠ έχουν συμβάλει ελάχιστα στην επαγγελματική εξέλιξη και ανέλιξη τους.

Σε συνέχεια των απαντήσεων, το δείγμα μοιράζεται σε ποσοστό 25% αντιστοίχως σε αυτούς που εκτιμούν ότι το ΕΑΠ ως ακαδημαϊκός φορέας αναλαμβάνει πρωτοβουλίες ενίσχυσης του κύρους του και αναγνώρισης των Τίτλων Σπουδών που παρέχει. Αναφορές και σχόλια γίνονται από απόφοιτους συγκεκριμένων τμημάτων όπου το ακαδημαϊκό τους αντικείμενο είναι σχετικά δύσκολο να κατοχυρωθεί στην αγορά εργασίας δεδομένης της δομής της όπως αυτή παρουσιάζεται σήμερα.

Ενώ ένα μεγάλο ποσοστό είναι μέτρια ή αρκετά ικανοποιημένο από την παρακολούθηση και επαφή με το Ίδρυμα μετά την αποφοίτηση, πρέπει να επισημανθεί ότι η συγκεκριμένη παραδοχή αποτελεί αμφίδρομη σχέση που μπορεί να μην εκμεταλλεύονται οι απόφοιτοι. Βάσει των πρόσθετων σχολίων των αποφοίτων, οι περισσότεροι έτυχαν πολύ καλής αντιμετώπισης από τις Διοικητικές Υπηρεσίες του.

Παρακάτω παρουσιάζεται ο Πίνακας με την αναλυτική κατανομή των απόψεων των Αποφοίτων.

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Πίνακας 9. Ανάλυση Κατανομής Απόψεων Αποφοίτων - Επαγγελματική Διάσταση Σπουδών

5. Επαγγελματική Διάσταση Σπουδών	Ελάχιστα 1	Λίγο 2	Μέτρια 3	Αρκετά 4	Πολύ 5
Αξιολογείτε το περιεχόμενο του Προγράμματος Σπουδών (σύνολο των ΘΕ) ως προς την πρακτική αξιοποίηση των γνώσεων, δεξιοτήτων και πληροφοριών κατά την επαγγελματική σας δραστηριότητα	5,2%	7,4%	24,4%	44,2%	18,7%
Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι το κύρος του Τίτλου Σπουδών (που αποκτήσατε με την αποφοίτησή σας) ή το προφίλ του ΕΑΠ συνέβαλαν στην επαγγελματική σας σταδιοδρομία;	11,7%	14,2%	26,0%	28,9%	19,2%
Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι το κύρος του Τίτλου Σπουδών (που αποκτήσατε με την αποφοίτησή σας) ή το προφίλ του ΕΑΠ, συνέβαλαν στην επαγγελματική σας σταδιοδρομία	31,4%	29,8%	27,1%	9,3%	2,5%
Σε ποιο βαθμό κρίνετε ότι το ΕΑΠ αναλαμβάνει πρωτοβουλίες προκειμένου να αναγνωριστούν οι παρεχόμενοι Τίτλοι Σπουδών για τους αποφοίτους;	23,0%	18,7%	26,2%	25,5%	6,5%
Υπάρχει συχνή επαφή, παρακολούθηση και υποστήριξη από πλευράς του Ιδρύματος (μετά την αποφοίτησή σας);	2,7%	9,7%	35,7%	41,3%	10,6%
Συνολικά, κατά πόσο κρίνετε ότι οι σπουδές σας στο ΕΑΠ έχουν συμβάλει στην επαγγελματική σας εξέλιξη και ανέλιξη;	63,2%	15,1%	11,1%	7,9%	2,7%

Όπως προκύπτει από τον ακόλουθο Πίνακα, ο οποίος παρουσιάζει τις τιμές της Τυπικής Απάντησης ανά Ερώτηση στην ενότητα για την επαγγελματική Διάσταση μέσω των & υποδομών του ΕΑΠ τόσο στο σύνολο των Αποφοίτων όσο και σε σχέση με τα χαρακτηριστικά φύλου και εργασίας τους δεν υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στις εκτιμήσεις τους,

Πίνακας 10. Ανάλυση Τυπικής Απάντησης Αποφοίτων - Επαγγελματική Διάσταση Σπουδών

ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ	Ερώτηση 4.1	Ερώτηση 4.2	Ερώτηση 4.3	Ερώτηση 4.4	Ερώτηση 4.5	Ερώτηση 4.6
Σύνολο	2,62	2,74	2,63	2,13	2,94	2,50

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ	Ερώτηση 4.1	Ερώτηση 4.2	Ερώτηση 4.3	Ερώτηση 4.4	Ερώτηση 4.5	Ερώτηση 4.6
Συμμετεχόντων						
Άνδρες	2,63	2,69	2,60	2,07	2,91	2,59
Γυναίκες	2,61	2,81	2,66	2,21	2,98	2,40
Απασχολούμενοι	2,65	2,79	2,61	2,17	2,89	2,52
Άνεργοι	2,52	2,60	2,69	2,02	3,09	2,44

3.7 Αξιολόγηση Συνέργιας & Συμπληρωματικότητας των Έργων του ΕΑΠ

Στην παρούσα Ενότητα διερευνάται και τεκμηριώνεται η συνέργια και συμπληρωματικότητα μεταξύ των επιμέρους Έργων που υλοποίησε το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, κατά τη διάρκεια της Γ' προγραμματικής περιόδου (2000-2006), και συγχρηματοδοτούνται από κοινοτικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Εκπαίδευση και την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ) και των υπόλοιπων δράσεων και ενεργειών του ΕΠΕΑΕΚ.

Η ανάλυση, ωστόσο, του Μελετητή δεν περιορίζεται στο επίπεδο εσωτερικής συνέργιας αλλά επεκτείνεται και στο επίπεδο συνάφειας των Έργων του ΕΑΠ με άλλες εθνικές και κοινοτικές πολιτικές, όπως για παράδειγμα με τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση (ΕΣΔΑ) και την Κοινωνική Ενσωμάτωση (ΕΣΔΕΝ), τη συμβολή στη Δια Βίου Εκπαίδευση καθώς και άλλα Τομεακά και Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

3.7.1 Εσωτερική Συνέργια των Έργων του ΕΑΠ

Στόχος της Ενότητας αυτής είναι ο εντοπισμός και η τεκμηρίωση της συμπληρωματικότητας των επιμέρους δράσεων που ολοκλήρωσε ή και υλοποιεί το Ανοικτό Πανεπιστήμιο με τη χρηματοδοτική υποστήριξη του ΕΠΕΑΕΚ, στα πλαίσια της Γ' προγραμματικής περιόδου, με τα υπόλοιπα έργα και δράσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Η ανάλυση του Μελετητή εστιάζει στο βαθμό θετικής συσχέτισης και συνάφειας των στόχων των επιμέρους δέκα (10) Έργων του Ανοικτού Πανεπιστημίου με τους στόχους των Μέτρων του Προγράμματος.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Εκπαίδευση και την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ) περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη δέσμη συνεκτικών μέτρων και ενεργειών, με απώτερο στόχο τη βελτίωση του Εκπαιδευτικού Συστήματος και των υπηρεσιών που αυτό προσφέρει, ώστε να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες, ανοίγοντας διαύλους επικοινωνίας και σύνδεσης με την αγορά εργασίας. Οι στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος, όπως αυτοί εκφράζονται μέσω των τεσσάρων βασικών Αξόνων που συνδέονται με τα πεδία πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), προωθούν παρεμβάσεις σχετικές με την ενίσχυση της ισότητας ευκαιριών απασχολησιμότητας, την επένδυση στην Εκπαίδευση και Κατάρτιση, την προώθηση της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας των νέων και τη συμβολή στην εξίσωση των ευκαιριών μεταξύ φύλων.

Οι δράσεις του ΕΠΕΑΕΚ διακρίνονται, ως προς το φυσικό τους αντικείμενο, σε δύο κατηγορίες, σε εκείνες που αποβλέπουν στη διεύρυνση και βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας, και αφορούν σχεδόν στην πλειοψηφία των Δράσεων, και σε εκείνες που, κατά κύριο λόγο, αφορούν στην αύξηση της προσφοράς της Εκπαίδευσης, με την έννοια του αριθμού θέσεων φοίτησης. Από την άλλη, τα συνολικά δεκατρία (13), συγχρηματοδοτούμενα από το ΕΠΕΑΕΚ, Έργα που υλοποίησε το Ανοικτό Πανεπιστήμιο κατά τη διάρκεια των ετών 2000-2006 αναφέρονται, πρωτίστως, σε ενέργειες για την προώθηση και βελτίωση της Εκπαίδευσης και της Επαγγελματικής Κατάρτισης στο πλαίσιο της Δια Βίου Εκπαίδευσης (Άξονας Προτεραιότητας 2) και, δευτερευόντως, σε θέματα εξοπλισμού και υποδομών που εντάσσονται στον Άξονα 5 ('Δημιουργία και ενίσχυση υποδομών για την υλοποίηση των Μέτρων ΕΚΤ'), που συμπεριλαμβάνει τους συνολικούς πόρους του ΕΤΠΑ και υποστηρίζει τις κύριες δράσεις του Άξονα 2. Τα δεκατρία αυτά Έργα λειτουργούν 'αλληλοσυμπληρωματικά', αποδίδοντας στο σύνολο τους έναν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αναπτυξιακών παρεμβάσεων στις ακαδημαϊκές και διοικητικές λειτουργίες του Ιδρύματος.

Δεδομένης της συνοχής τόσο μεταξύ των δράσεων του ΕΠΕΑΕΚ, συνολικά, οι οποίες στηρίζονται σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο πολιτικής με εσωτερική αλληλουχία μεταξύ τους, όσο και μεταξύ των Έργων που υλοποιεί το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο με τη χρηματοδοτική υποστήριξη του ΕΠΕΑΕΚ, είναι αυτονόητη και δεδομένη η συνέργεια και συμπληρωματικότητα μεταξύ των επιμέρους δράσεων του ΕΑΠ με τις δράσεις και στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Ειδικότερα, ο βαθμός εσωτερικής συνέργειας των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΠΕΑΕΚ Έργων του ΕΑΠ αξιολογείται με την κατασκευή μήτρας, σύμφωνα με τη μεθοδολογία του MEANS Handbook No 7, 'Analyzing the synergy and Cross Impact of Programmes: An Empirical Method», Commission of the European Communities, DG XVI/G2. Στη μήτρα αυτή οι επιμέρους δράσεις του Ανοικτού Πανεπιστημίου συγκρίνονται με κάθε Μέτρο του ΕΠΕΑΕΚ για να διαπιστωθεί αν υφίσταται συνέργεια μεταξύ τους (αν δηλαδή η εφαρμογή κάθε επιμέρους Έργου του ΕΑΠ έχει θετική επίπτωση στην επίτευξη των στόχων κάθε Μέρους του ΕΠΕΑΕΚ)².

Πριν, ωστόσο, παρατεθεί ο Πίνακας με την μήτρα συνάφειας, κρίνεται σκόπιμο να τεκμηριωθεί η λογική της αξιολόγησης του βαθμού εσωτερικής συνέργειας των επιμέρους δέκα (10)³ Έργων του ΕΑΠ με τους στόχους των υπολοίπων Μέρων του ΕΠΕΑΕΚ.

➤ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΟΧΩΝ ΕΡΓΟΥ 'ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΕΑΠ' & ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΕΑΕΚ

Στόχος του Έργου 'Δημιουργία και Λειτουργία της Βιβλιοθήκης του ΕΑΠ', που εντάσσεται στην ενέργεια 2.1.3 (κατηγορία Πράξης ε), αφορά στη δημιουργία και ανάπτυξη της 'εξ Αποστάσεως Βιβλιοθήκης', της πρώτης ελληνικής Βιβλιοθήκης 'ειδικευμένης' στην Εκπαίδευση από απόσταση. Η Βιβλιοθήκη θα παρέχει υπηρεσίες κυρίως από απόσταση, ειδικά προσαρμοσμένες στο χαρακτήρα και τις ανάγκες του Ανοικτού Συστήματος Εκπαίδευσης και της εκπαιδευτικής προσέγγισης που υιοθετεί το ΕΑΠ. Οι κύριες υπηρεσίες που πρόκειται να αναπτυχθούν συνοψίζονται στην πρόσκτηση και επεξεργασία έντυπου και ψηφιακού υλικού, στην εξυπηρέτηση χρηστών (υπηρεσίες εξ αποστάσεως πληροφόρησης και ηλεκτρονικής υποστήριξης, δανεισμού, διαδανεισμού, διακίνησης υλικού, κλπ) και στην συνεργασία με άλλες Βιβλιοθήκες, κοινοπραξίες Βιβλιοθηκών και οργανισμούς.

² Κλίμακα βαθμολόγησης: 2, ισχυρός βαθμός συνέργειας, 1, χαμηλός βαθμός συνέργειας, και 0, μη ύπαρξη συνέργειας.

³ Εκ των συνολικών δεκατριών Έργων που υλοποίησε το ΕΑΠ (2000-2006), με τη χρηματοδοτική υποστήριξη του ΕΠΕΑΕΚ, εξαιρούνται, της παρούσης αξιολόγησης της εσωτερικής συνέργειας, τα τρία Έργα που εντάσσονται στον Άξονα 5 και χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΤΠΑ

Η εξ αποστάσεως Βιβλιοθήκη μπορεί να εξυπηρετήσει και να διαχειριστεί τη ζήτηση από τον μεγάλο και αυξανόμενο αριθμό Φοιτητών, το ευρύ ηλικιακό φάσμα με την διαφορετική επαγγελματική, κοινωνική, οικογενειακή και επομένως μαθησιακή κατάσταση, και τέλος μπορεί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα από τη μεγάλη γεωγραφική διασπορά στον ελλαδικό χώρο αλλά και στο εξωτερικό.

Οι στόχοι της συγκεκριμένης δράσης, συμβάλλοντας τόσο στην αποτελεσματικότερη στήριξη του εκπαιδευτικού έργου και στην καλλιέργεια των νέων δεξιοτήτων του φοιτητικού δυναμικού του ΕΑΠ όσο και στην μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού στην Εκπαίδευση, σχετίζονται άμεσα με τους ειδικότερους στόχους του Μέτρου 1.1 (‘Βελτίωση των συνθηκών ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα ατόμων ειδικών κατηγοριών’), που αναφέρονται στην παροχή μέσων συμπληρωματικής εκπαίδευσης σε ενήλικες δίνοντας τους τη δυνατότητα να βελτιώσουν τα ακαδημαϊκά και τα επαγγελματικά τους προσόντα, ώστε να μπορέσουν να ενταχθούν ευκολότερα στην αγορά εργασίας ή ακόμα και να επιστρέψουν στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα για συνέχιση των σπουδών τους.

Περισσότερο και αμεσότερα, ωστόσο, η δράση συνεργεί με τους στόχους του Μέτρου 2.2 (‘Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών’), που εστιάζουν στην ποιοτική αναβάθμιση, ανάπτυξη και εκσυγχρονισμό του Εκπαιδευτικού Συστήματος.

Σχετικά υψηλός αποτιμάται ο βαθμός εσωτερικής συνέργιας με τους στόχους του Μέτρου 2.3, ‘Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση’, μέρος των οποίων αναφέρεται στην ενίσχυση του θεσμού των βιβλιοθηκών μέσω του εξορθολογισμού του ήδη υπάρχοντος δικτύου και της εξασφάλισης άρτια οργανωμένων βιβλιοθηκών, σύμφωνες με τις σύγχρονες απαιτήσεις.

Το Έργο ‘Δημιουργία και Λειτουργία της Βιβλιοθήκης του ΕΑΠ’, επίσης, συνδέεται άμεσα και με τους στόχους του Άξονα 5, που αναφέρονται στη δημιουργία και ενίσχυση υποδομών για την υλοποίηση των Μέτρων του ΕΚΤ και, ειδικότερα, με το Μέτρο 5.2, ο στόχος του οποίου εστιάζει στην αναβάθμιση της υλικοτεχνικής υποδομής (κτιριακές παρεμβάσεις και εξοπλισμός) των εκπαιδευτικών μονάδων, προκειμένου να υπάρχουν τα απαιτούμενα μέσα (πχ βιβλιοθήκες) για την αναβάθμιση της ποιότητας της Εκπαίδευσης.

➔ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΟΧΩΝ ΕΡΓΟΥ ‘ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΑΠ’ & ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΕΑΕΚ

Το Έργο ‘Ενίσχυση Σπουδών Πληροφορικής του ΕΑΠ’ εντάσσεται στην Ενέργεια 2.2.2 του ΕΠΕΑΕΚ (κατηγορία Πράξης γ), ‘Ενίσχυση των ΤΠΕ στην Ανώτατη Εκπαίδευση’, στόχος της οποίας αποτελεί η ενίσχυση των Προγραμμάτων Σπουδών (Προπτυχιακά και Μεταπτυχιακά) στο γνωστικό αντικείμενο των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), για την αποτελεσματικότερη ανταπόκριση του ανθρώπινου δυναμικού στους στόχους της ‘Κοινωνίας της Πληροφορίας’ και της ‘νέας οικονομίας’.

Αντικείμενο της δράσης ‘Ενίσχυση Σπουδών Πληροφορικής’ είναι η βελτίωση του ήδη διαθέσιμου Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ), με τίτλο ‘Πληροφορική’, και η δημιουργία του αντίστοιχου (γνωστικού αντικειμένου) Μεταπτυχιακού Προγράμματος. Ο στόχος του ΕΑΠ, με την υλοποίηση του εν λόγω Έργου, συνίσταται αφ’ ενός στην ενίσχυση των ερευνητικών και αναπτυξιακών δεξιοτήτων στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνιών και αφ’ ετέρου στην ενεργοποίηση του επιστημονικού δυναμικού αλλά και των Φοιτητών του ΕΑΠ στην κατεύθυνση τεχνολογιών αιχμής, με στόχο την όσο δυνατό μεγαλύτερη διάχυσή τους στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Ειδικότερα, με την ανάπτυξη της διδακτικής και εξεταστικής διαδικασίας σε ηλεκτρονική μορφή, τη δημιουργία ηλεκτρονικού υλικού και των οδηγών μελέτης, επιτυγχάνεται η συνεχής διαδραστική εξάσκηση και εξέταση της ύλης από τον ίδιο το Φοιτητή, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη ατομικών τακτικών ευέλικτης διαδρομής στη μάθηση, ενώ παράλληλα η διαδικασία αξιολόγησης του υλικού, καθώς και η χρήση κατάλληλων εποπτικών μέσων (χρήση της αίθουσας τηλε-διδασκαλίας) συμβάλλει στην πιστοποίηση και συνεχή βελτιστοποίηση των μεθόδων διδασκαλίας. Αποτέλεσμα, επίσης, της διεύρυνσης των Προγραμμάτων Σπουδών του ΕΑΠ είναι η αύξηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του Ιδρύματος καθώς και η υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μέσω της παραγωγής ικανών και εξειδικευμένων στελεχών, ενώ έμμεσα ωφελείται και η ερευνητική δραστηριότητα διασφαλίζοντας υψηλή κινητοποίηση των συνεργατών σε κοινό επιστημονικό ή εργασιακό χώρο. Επίσης, ένα περιορισμένο τμήμα του υλικού μπορεί να το χρησιμοποιούν οι απόφοιτοι του ΕΑΠ οποιαδήποτε χρονική στιγμή το επιθυμούν (Δια-βίου Εκπαίδευση), αλλά και ενδιαφερόμενοι εκτός ΕΑΠ. Επιπλέον η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού υλικού συμβάλλει στην διεύρυνση του θεσμού του Ανοικτού Πανεπιστημίου, με τον εκσυγχρονισμό της Εκπαίδευσης, και την ευρύτερη αποδοχή του στην αγορά εργασίας.

Οι στόχοι και τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης δράσης του ΕΑΠ επιδρούν ιδιαιτέρως θετικά στην επίτευξη των στόχων του Μέτρου 2.1 του ΕΠΕΑΕΚ ‘Αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης’, καθώς τόσο ο εκσυγχρονισμός των Προγραμμάτων Σπουδών στα νέα δεδομένα των τεχνολογιών και πληροφορίας (είτε μέσω της παροχής νέων γνωστικών αντικειμένων είτε και με τη χρήση κατάλληλων μέσων) όσο και η συνεχής αξιολόγηση του ηλεκτρονικού υλικού συμβάλλουν στην αναβάθμιση της ποιότητας της διδακτικής διεργασίας.

Εξίσου ισχυρή είναι η συνέργεια της εν λόγω δράσης του ΕΑΠ με το Μέτρο 2.5 του ΕΠΕΑΕΚ, ‘Δια βίου Εκπαίδευση’, μιας και η παροχή Προγραμμάτων Σπουδών με την χρήση εργαλείων των νέων τεχνολογιών, η αέναη διαθεσιμότητα του εκπαιδευτικού υλικού σε Φοιτητές, και μη, και η κινητοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού προς την κατεύθυνση των ΤΠΕ συμβάλλουν ενεργά στην διευκόλυνση της προσαρμοστικότητας των πτυχιούχων και άλλων εργαζομένων και στην εναρμόνιση του Συστήματος της Ανώτατης Εκπαίδευσης σε σχέση με τις εξελίξεις και τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και των νέων τεχνολογιών, που αποτελούν τους στρατηγικούς στόχους του Μέτρου 2.5.

Σχετικά χαμηλότερος αποτιμάται ο βαθμός συνέργειας και συνάφειας των στόχων του Έργου του ΕΑΠ ‘Ενίσχυση των σπουδών Πληροφορικής’ με τους στόχους του Μέτρου 2.6 του ΕΠΕΑΕΚ ‘Προγράμματα προστασίας περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης’, και συγκεκριμένα τους ειδικότερους στόχους της Ενέργειας 2.6.1 ‘Προγράμματα προστασίας περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης’ (και συγκεκριμένα με τις κατηγορίες Πράξεων ε και στ), που εστιάζουν στην ανάπτυξη και προσαρμογή έντυπου και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού και χρήση πολλαπλών πηγών πληροφόρησης, στην εντατική υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών στην διδακτική πρακτική, στην ανάπτυξη ηλεκτρονικού υλικού διδασκαλίας-εξάσκησης- εξέτασης σε ειδικούς δικτυακούς τόπους καθώς και στην ενίσχυση των γνώσεων και δεξιοτήτων Πληροφορικής με έμφαση στην χρηστική ένταξη των ΤΠΕ μέσα στον κορμό της επιστημονικής γνώσης και πρακτικής.

Υψηλός, αντίθετα, εμφανίζεται ο βαθμός εσωτερικής συνέργειας του εν λόγω Έργου με το Μέτρο 5.2 ‘Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμών για τη βελτίωση της ποιότητας της Εκπαίδευσης’, που στοχεύει στον εμπλουτισμό του εκπαιδευτικού εξοπλισμού και στην αναβάθμιση της υλικοτεχνικής υποδομής των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην Ανώτατη Εκπαίδευση, ως αναγκαία μέσα για την αναβάθμιση των σπουδών στις ΤΠΕ καθώς και για την λειτουργία νέων μεταπτυχιακών προγραμμάτων στις ΤΠΕ.

Πολύ χαμηλότερος είναι ο βαθμός συνάφειας του εν λόγω Έργου του ΕΑΠ με τους στόχους του Μέτρου 4.2 ‘Προγράμματα σπουδών και ερευνητικά προγράμματα για τις γυναίκες’, που αναφέρονται στη διεύρυνση και εξειδίκευση των Προγραμμάτων Σπουδών, ώστε η Εκπαίδευση να διευρύνει τις προϋποθέσεις για βελτίωση της θέσης της γυναίκας.

⇒ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΟΧΩΝ ΕΡΓΟΥ ‘ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ- ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟ ΕΑΠ’ & ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΕΑΕΚ

Το Έργο ‘Ηράκλειτος’ εντάσσεται στην Ενέργεια 2.2.3 (κατηγορία Πράξης β), στόχος της οποίας είναι η ενίσχυση της έρευνας στα Πανεπιστήμια της χώρας, με προτεραιότητα στην Βασική Έρευνα. Ως κύριο αντικείμενο ορίζεται η χορήγηση υποτροφιών για την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών, με έμφαση στη βασική έρευνα, ενώ στόχος αποτελεί η αύξηση της ανταγωνιστικότητας του Ιδρύματος, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, παρέχοντας Σπουδές υψηλού επιπέδου, την προώθηση της Έρευνας καθώς, μακροπρόθεσμα, και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Οικονομίας μέσω ικανών και επιστημονικά εξειδικευμένων Στελεχών. Στα πλαίσια του Έργου προβλέπονται, επιπλέον, δράσεις δημοσιότητας και διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων (Συνέδρια, Ημερίδες κλπ), καθώς και περιορισμένης κλίμακας δράσεις για συμπλήρωση της υπάρχουσας εργαστηριακής υποδομής και του εξοπλισμού του Ιδρύματος.

Το Έργο συνεργεί σχετικά άμεσα με τους στόχους τόσο του Μέτρου 2.6 και ειδικότερα με τους στόχους της Ενέργειας 2.6.1 ‘Προγράμματα προστασίας περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης’ (και συγκεκριμένα με την κατηγορία Πράξεων θ), που αφορούν στην ενίσχυση των ερευνητικών ομάδων εντός των Πανεπιστημιακών Κοινοτήτων όσο και του Μέτρου 5.2 ‘Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμών για τη βελτίωση της ποιότητας της Εκπαίδευσης’, που αφορούν σε παρεμβάσεις υποστήριξης (κτιριακές παρεμβάσεις, προμήθεια εργαλείων, μέσων και εξοπλισμού, κλπ) των δράσεων του Άξονα 2.

Επίσης, οι στόχοι της δράσης του ΕΑΠ ‘Ηράκλειτος’ συμπληρώνονται σε υψηλότερο βαθμό από το Μέτρο 4.2 ‘Προγράμματα υποστήριξης γυναικών στις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές. Προγράμματα σπουδών και ερευνητικά προγράμματα για τις γυναίκες’, στόχος του οποίου είναι η προώθηση και προαγωγή της ισότητας των φύλων, ιδιαίτερα στο επίπεδο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και της Έρευνας, όπως ειδικότερα προκύπτει από την κατηγορία Πράξεων γ (‘Χορήγηση υποτροφιών Έρευνας, με προτεραιότητα στη βασική έρευνα’) της Ενέργεια 4.2.1.

➔ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΟΧΩΝ ΕΡΓΩΝ ‘ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ι και ΙΙ’ & ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΕΑΕΚ

Τα, ίδιου φυσικού αντικειμένου, Έργα του ΕΑΠ ‘ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ι’ και ‘ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΙΙ’, που εντάσσονται στην Ενέργεια του ΕΠΕΑΕΚ 2.2.3 (κατηγορία Πράξης στ και ε, αντίστοιχα), αποσκοπούν αφ’ ενός στην ενίσχυση των Ερευνητικών Ομάδων που δραστηριοποιούνται στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) σε συνεργασία και με ερευνητικές ομάδες από άλλα Ελληνικά και διεθνώς αναγνωρισμένα Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα και Οργανισμούς και αφ’ ετέρου στην άμεση αξιοποίηση και ολοκλήρωση του Ερευνητικού Έργου νέων Ελλήνων Επιστημόνων που πρόσφατα απέκτησαν το Διδακτορικό τους Δίπλωμα. Το κέντρο του ερευνητικού ενδιαφέροντος αποτελούν τομείς, όπως για παράδειγμα πληροφορική, βιοϋλικά κλπ, που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ερευνητικό και εκπαιδευτικό ενδιαφέρον για τη χώρα και συμβάλλουν στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας του ΕΑΠ στο χώρο της Έρευνας. Στα πλαίσια των δύο εν λόγω δράσεων του ΕΑΠ εντάσσονται επιπλέον, ενέργειες δημοσιότητας και διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων καθώς και περιορισμένης κλίμακας δράσεις για συμπλήρωση της υπάρχουσας εργαστηριακής υποδομής και του εξοπλισμού

Οι στόχοι των δύο αυτών Έργων συσχετίζονται θετικά με την στόχους της Ενέργειας 2.6.1 (και συγκεκριμένα με την κατηγορία Πράξεων ι, ‘Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια), που αφορούν στην ενίσχυση των ερευνητικών ομάδων εντός των Πανεπιστημιακών Κοινοτήτων όσο και του Μέτρου 5.2 ‘Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμών για τη βελτίωση της ποιότητας της Εκπαίδευσης’, που αφορούν σε παρεμβάσεις υποστήριξης (κτιριακές παρεμβάσεις, προμήθεια εξοπλισμού, κλπ) του Άξονα 2.

Επίσης, οι στόχοι της δράσης του ΕΑΠ ‘ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ’ συμπληρώνονται σε υψηλότερο βαθμό από το Μέτρο 4.2 ‘Προγράμματα υποστήριξης γυναικών στις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές. Προγράμματα σπουδών και ερευνητικά προγράμματα για τις γυναίκες’, στόχος του οποίου είναι η προώθηση και προαγωγή της ισότητας των φύλων, ιδιαίτερα στο επίπεδο της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και της Έρευνας, όπως ειδικότερα προκύπτει από την κατηγορία Πράξεων δ (‘Ενίσχυση ερευνητικών ομάδων στα Πανεπιστήμια σε θέματα φύλου και ισότητας’) της Ενέργειας 4.2.1.

Εξίσου υψηλός είναι ο βαθμός εσωτερικής συνέργιας με τους στόχους του Μέτρου 2.5 ‘Διαβίου Εκπαίδευση’, που αναφέρονται στην προώθηση και ενίσχυση της απασχολησιμότητας των νέων.

➔ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΟΧΩΝ ΕΡΓΟΥ ‘ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ ΣΤΟ ΕΑΠ’ & ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΕΑΕΚ

Βασικός στόχος των δράσεων του Έργου ‘Δημιουργία και ανάπτυξη του Γραφείου Διασύνδεσης του ΕΑΠ’, που εντάσσεται στην Ενέργεια 2.4.2 του ΕΠΕΑΕΚ (κατηγορία Πράξης β, ‘Γραφεία Διασύνδεσης Ανώτατης Εκπαίδευσης’), είναι η οργανωτική διάρθρωση του Γραφείου Διασύνδεσης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, η οποία στηρίζεται πρωτίστως στην εξ αποστάσεως εξυπηρέτηση των χρηστών του (Φοιτητών, Αποφοίτων, Επιχειρήσεων, Φορέων, κλπ). Το Γραφείο Διασύνδεσης του ΕΑΠ, με τις δραστηριότητες που αναπτύσσει, δίνει διέξοδο για Σπουδές και απασχόληση σε ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων και σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, στις οποίες ανήκουν και οι Φοιτητές του, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη ίσων ευκαιριών.

Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης δράσης συμβάλλουν στην άμεση επίτευξη των στόχων των Μέτρων 2.1 και 2.2 (‘Αναβάθμιση της Ποιότητας της παρεχόμενης Εκπαίδευσης’ και ‘Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών - Διεύρυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης’, αντίστοιχα), καθώς η επαφή των σπουδαστών με τις επιχειρηματικές μονάδες θα συμβάλλει στην τεκμηριωμένη και έγκαιρη πληροφόρηση για τις απαραίτητες αλλαγές εντός του Εκπαιδευτικού Συστήματος.

Σχετικά υψηλός αποτιμάται ο βαθμός εσωτερικής συμπληρωματικότητας της εν λόγω δράσης του ΕΑΠ με τους στόχους του Μέρους 2.3, ‘Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση’, που αφορούν στην μείωση της ανεργίας, ιδιαίτερα των νέων, με την αποτελεσματική μετάβαση των νέων στην σύγχρονη αγορά εργασίας με πιστοποιημένες επαγγελματικές γνώσεις, στην ενίσχυση του θεσμού της πρακτικής άσκησης, με στόχο την προώθηση των αποφοίτων σε θέσεις απασχόλησης αντίστοιχες των επαγγελματικών τους προσόντων, στην προώθηση της θεσμοθετημένης συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στις διαδικασίες της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης προκειμένου να υπάρχει μεταφορά των εξελίξεων από τον κοινωνικό και οικονομικό ιστό στο εκπαιδευτικό σύστημα, για την αποτελεσματικότερη διασύνδεση της αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση, καθώς και στην ανάπτυξη καινοτομικών παρεμβάσεων, με στόχο την αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης και την ανταπόκριση στις ανάγκες των νέων καθώς και την σύνδεση της εκπαίδευσης-κατάρτισης με την αγορά εργασίας.

Εξίσου σημαντική και θετική είναι η συμβολή της συγκεκριμένης δράσης του ΕΑΠ στην επίτευξη των στόχων του Μέτρου 3.1 του ΕΠΕΑΕΚ, ‘Ενθάρρυνση επιχειρηματικής δράσης και καινοτομικών εφαρμογών’, που αφορούν στην ενθάρρυνση των νέων να στραφούν προς την αυτό- απασχόληση μέσα από την ίδρυση υγιών επιχειρηματικών μονάδων, στην προσφορά των κατάλληλων γνώσεων στους νέους για την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών καθώς και στην στήριξη τους προς αυτές τις κατευθύνσεις.

Ασφαλώς, υψηλή συνέργεια εντοπίζεται και με τις δράσεις του Μέτρου 5.2 ‘Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμών για τη βελτίωση της ποιότητας της Εκπαίδευσης’, που εστιάζουν στη δημιουργία νέων κτιριακών υποδομών όσο και στον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού.

Σχετικά χαμηλότερος βαθμός συνάφειας εκτιμάται πως ενυπάρχει μεταξύ του Έργου του ΕΑΠ και του Μέτρου 4.1 ‘Προγράμματα Προώθησης της ισότητας των φύλων, με έμφαση στην υποστήριξη της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για τις γυναίκες’, δεδομένου πως μέσα από τις δράσεις σύνδεσης της ανώτατης εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας (πρακτική άσκηση, γραφεία διασύνδεσης κτλ.), ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην κάλυψη των αναγκών των γυναικών.

➔ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΟΧΩΝ ΕΡΓΟΥ ‘ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ’ & ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΕΑΕΚ

Το παρόν Έργο, που εντάσσεται στην Ενέργεια του ΕΠΕΑΕΚ 2.5.1 (κατηγορία Πράξης β, ‘Προγράμματα Τυπικής Εκπαίδευσης’), επιδιώκει αφ’ ενός την ενίσχυση της ανάπτυξης και της λειτουργίας του ΕΑΠ και αφ’ ετέρου την επέκταση και παγίωση του θεσμού της Δια βίου Εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, οι συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΠΕΑΕΚ δραστηριότητες, συμβάλλοντας στην ανάδειξη, ενίσχυση και εμφύτευση του καινοτόμου θεσμού της Ανοικτής και εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης και του ρόλου του ΕΑΠ, αντίστοιχα, ως πρωτοπόρου Ελληνικού Ιδρύματος στην παροχή Ανοικτού Συστήματος Εκπαίδευσης, αφορούν σε διαδικασίες υλοποίησης και τήρησης αρχείων, στην οργάνωση, διαχείριση και συντονισμό του έντυπου και εναλλακτικού διδακτικού υλικού, στην ανάπτυξη και ηλεκτρονική διαχείριση υποστηρικτικών συστημάτων, στην διακίνηση διδακτικού υλικού, στην Εσωτερική Αξιολόγηση, στη διαχείριση δράσεων ενημέρωσης, προβολής και δημοσιότητας καθώς και πνευματικών δικαιωμάτων ή και στη συγκρότηση Επιτροπών για την αξιολόγηση προσφορών υποψηφίων Αναδόχων Εταιρειών, σε περιπτώσεις Διαγωνισμών, και την παραλαβή των παραδοτέων.

Οι στόχοι και τα αποτελέσματα της παρούσης δράσης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου συσχετίζεται θετικά με τους γενικούς αλλά και ειδικούς στόχους του Μέτρου 2.1, δεδομένου ότι η ενίσχυση των σπουδών της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών για την προώθηση και εξοικείωση του ανθρώπινου κεφαλαίου με τη χρήση τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας, η παροχή γνώσεων απαραίτητων στην σύγχρονη κοινωνία και οικονομία, η υποστήριξη των Προγραμμάτων με τη χρήση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας, όπως π.χ. η εκπαίδευση από απόσταση, καθώς και η δημιουργία συνθηκών για την προσέλκυση γυναικών σε τομείς όπου η παρουσία τους είναι περιορισμένη, όπως προβλέπονται στα πλαίσια του Μέτρου 2.1 του ΕΠΕΑΕΚ, ενισχύουν την παγίωση του θεσμού της Δια Βίου Εκπαίδευσης, έναν εκ των δύο κύριων στόχων της δράσης ‘Ανάπτυξη και Βελτίωση της Ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών του ΕΑΠ’.

Εξίσου ισχυρή είναι η συνάφεια του παρόντος Έργου με το μέτρο 2.2 ‘Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών -Διεύρυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης’, καθώς παρεμβάσεις, όπως η αναμόρφωση και διεύρυνση των Προγραμμάτων Σπουδών για την αποτελεσματικότερη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, και ιδίως σε θέσεις εργασίας που απαιτούν ιδιαίτερες δεξιότητες στις ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών), ή και ο σχεδιασμός των Προγραμμάτων για την επιτυχέστερη ανταπόκριση τους στον ανταγωνισμό, ενσωματώνοντας στον κορμό τους τις ραγδαίες εξελίξεις της έρευνας, της τεχνολογίας και της πληροφορικής, με την ταυτόχρονη προσαρμογή και ανασχεδιασμό του εκπαιδευτικού υλικού και μηχανισμούς υιοθέτησης και αξιοποίησης των σύγχρονων εκπαιδευτικών πρακτικών, συμβάλλουν άμεσα στην κύρια επιδίωξη του ΕΑΠ υλοποιώντας τη συγκεκριμένη δράση.

Υψηλός αποτιμάται, επίσης, ο βαθμός εσωτερικής συνέργιας με τα αναμενόμενα αποτελέσματα του Μέτρου 2.3, ‘Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση’, δεδομένου ότι η εμφύτευση του θεσμού της ανοικτής και εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης, ως κύριος στόχος της εν λόγω δράσης του ΕΑΠ, συσχετίζεται εν μέρει με την αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης αρχικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα, σημείο όπου αποσκοπούν οι παρεμβάσεις του Μέτρου 2.3 του ΕΠΕΑΕΚ.

Σχετικά θετική είναι η συνέργεια μεταξύ της συγκεκριμένης δράσης του ΕΑΠ με το Μέτρο 1.1, ‘Βελτίωση των συνθηκών ένταξης στο Εκπαιδευτικό Σύστημα ατόμων ειδικών κατηγοριών’, μιας και με την ενίσχυση του ΕΑΠ και την παγίωση του θεσμού της Ανοικτής και Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης δίνεται πραγματική ευκαιρία σε άτομα που έως τώρα δεν είχαν δυνατότητα πρόσβασης στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Στην ίδια λογική θεμελιώνεται και η συμπληρωματικότητα των στόχων της δράσης του ΕΑΠ ‘Ανάπτυξη και Βελτίωση της Ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών του’ με τους αντίστοιχους του Μέτρου 4.1, ‘Προγράμματα Προώθησης της ισότητας των φύλων, με έμφαση στην υποστήριξη της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για τις γυναίκες’, λαμβάνοντας ως δεδομένο πως οι γυναίκες, πρωτίστως, θα ωφεληθούν από την αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό του παρεχόμενου εκπαιδευτικού Συστήματος του ΕΑΠ (Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση).

Ιδιαίτερα υψηλός κρίνεται ο βαθμός συνάφειας της δράσης του ΕΑΠ με τους στόχους του Μέτρου 5.2, ‘Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμών για τη βελτίωση της ποιότητας της Εκπαίδευσης’, που ενσωματώνουν παρεμβάσεις και δράσεις σχετικές με τις νέες τεχνολογίες, συμβάλλοντας ενεργά στον εκσυγχρονισμό πολλών προγραμμάτων σπουδών αλλά και στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των διοικητικών λειτουργιών των Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων.

➤ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΟΧΩΝ ΕΡΓΩΝ ‘ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΝΟΙΚΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ’ & ‘ΑΝΑΠΤΥΞΗ & ΟΜΑΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΕΑΠ’ & ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΕΑΕΚ

Τα δύο αυτά Έργα θα αξιολογηθούν από κοινού ως προς τον βαθμό συσχέτισης τους με άλλες δράσεις και ενέργειες του ΕΠΕΑΕΚ, δεδομένου ότι εντάσσονται στην ίδια Ενέργεια και κατηγορία Πράξης του ΕΠΕΑΕΚ (2.5.1 β), ‘Ανάπτυξη και λειτουργία μη τυπικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης’. Επιπλέον, το φυσικό αντικείμενο των δύο Έργων σχεδόν ταυτίζεται, ενώ οι στόχοι αυτών λειτουργούν αλληλοσυμπληρωματικά.

Συγκεκριμένα, στο Έργο ‘Ανάπτυξη του ΕΑΠ’ η κύρια έμφαση δίδεται στην ενίσχυση και ανάπτυξη τόσο της εκπαιδευτικής μεθοδολογίας που υιοθετεί και εφαρμόζει το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο όσο και του παρεχόμενου προς τους Φοιτητές διδακτικού υλικού, με κύριο στόχο την συνέχιση, παγίωση και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του ΕΑΠ για την υποστήριξη του θεσμού της εξ’ αποστάσεως Εκπαίδευσης, ενώ καθ’ όμοιο περίπου τρόπο το Έργο ‘Ανάπτυξη και Ομαλή Λειτουργία του Εκπαιδευτικού Έργου του ΕΑΠ’ αφορά στην παγίωση των λειτουργούντων Προγραμμάτων (Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού επιπέδου), την ολοκλήρωση της ανάπτυξης του διδακτικού υλικού και την επέκτασή του για την κάλυψη των αναγκών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης των σπουδαστών Προπτυχιακού και Μεταπτυχιακού επιπέδου.

Τα συγκεκριμένα έργα παρουσιάζουν έντονη συσχέτιση με το Μέτρο 1.1 του ΕΠΕΑΕΚ ‘Βελτίωση των συνθηκών ένταξης στο Εκπαιδευτικό Σύστημα ατόμων ειδικών κατηγοριών’, δεδομένου ότι οι παρεμβάσεις και δραστηριότητες που υλοποιούνται στα πλαίσια των δύο Έργων του ΕΑΠ δημιουργούν νέες δομές ή και αναπτύσσουν τις υπάρχουσες, προσφέροντας την ευκαιρία σε ηλικιακές ομάδες που σήμερα δεν μπορούν να εισέλθουν στην Ανώτατη Εκπαίδευση, να το πραγματοποιήσουν.

Εξίσου σημαντικά θετική είναι η συμπληρωματικότητα μεταξύ των στόχων των δύο αυτών Έργων του ΕΑΠ με τα Μέτρα 2.1 και 2.2 (‘Αναβάθμιση της Ποιότητας της παρεχόμενης Εκπαίδευσης’ και ‘Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών - Διεύρυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης’, αντίστοιχα), δεδομένου ότι παρεμβάσεις, όπως η ανάπτυξη των βιβλιοθηκών, η αναμόρφωση και αξιολόγηση των Προγραμμάτων Σπουδών και τα προγράμματα σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, που προβλέπονται στα πλαίσια των δύο αυτών Μέτρων, συμβάλλουν άμεσα στην ενίσχυση και ανάπτυξη του Ανοικτού Πανεπιστημίου αλλά και της εκπαιδευτικής προσέγγισης που αυτό υιοθετεί.

Εξίσου θετική είναι η συνέργια των Έργων με το Μέτρο 5.2 ‘Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμών για τη βελτίωση της ποιότητας της Εκπαίδευσης’, καθώς οι παρεμβάσεις (κτιριακές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός, μέσα, κλπ) που περιλαμβάνει συσχετίζονται άμεσα με την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού υλικού και μεθοδολογίας που ακολουθεί το ΕΑΠ.

➔ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΞΥ ΣΤΟΧΩΝ ΕΡΓΟΥ ‘ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΙΔΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ’ & ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΕΑΕΚ

Το παρόν Έργο του ΕΑΠ, που εντάσσεται στην Ενέργεια 2.4.2 ‘Προγράμματα Επιχειρηματικότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση’ (κατηγορία Πράξης β), αφορά στην υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος δράσεων από το Γραφείο Διασύνδεσης του Ανοικτού Πανεπιστημίου, του οποίου βασικοί άξονες είναι η ανάπτυξη υπηρεσιών τεκμηρίωσης και πληροφόρησης προς τους φοιτητές του, σχετικά με δυνατότητες περαιτέρω Σπουδών ή επιμορφώσεων εντός ή εκτός χώρας, η λειτουργία υπηρεσίας διασύνδεσης με την αγορά εργασίας για την επικοινωνία, γνωριμία και σύνδεση της Ακαδημαϊκής Κοινότητας με την αγορά εργασίας καθώς και η παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής σταδιοδρομίας που εστιάζουν κυρίως στην υλοποίηση επαγγελματικών και επιχειρηματικών σχεδίων από τους Φοιτητές. Οι δράσεις αυτές αποσκοπούν μεταξύ άλλων, στην ενθάρρυνση και υποστήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας, μέσω της παροχής κατάλληλων γνώσεων.

Κατά συνέπεια, η συγκεκριμένη δράση εμφανίζει υψηλό βαθμό συνέργειας με τις κύριες δράσεις του Μέτρου 2.3, ‘Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση’, συμβάλλοντας από κοινού στην προώθηση των αποφοίτων σε θέσεις απασχόλησης αντίστοιχες των επαγγελματικών τους προσόντων, στην ενίσχυση της θεσμοθετημένης συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στις διαδικασίες της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, προκειμένου να υπάρχει μεταφορά των εξελίξεων από τον οικονομικό ιστό στο εκπαιδευτικό σύστημα, για την αποτελεσματικότερη διασύνδεση της αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση, στην ανάπτυξη καινοτομικών παρεμβάσεων με στόχο την αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης και την εναρμόνιση τους με τα νέα δεδομένα της αγοράς εργασίας, στην μείωση της ανεργίας και στην αύξηση της παραγωγικότητας της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Εξίσου άμεση είναι η συνάφεια της εν λόγω δράσης με τους στόχους του Μέτρου 2.4 του ΕΠΕΑΕΚ, ‘Επαγγελματικός Προσανατολισμός και Σύνδεση με την Αγορά Εργασίας’, δεδομένου ότι εν μέρει αφορούν στην επέκταση και ενίσχυση των υπηρεσιών που προσφέρουν τα Γραφεία Διασύνδεσης, τα οποία, επεκτείνοντας τις δραστηριότητές τους, καλύπτουν και την παρεμβάσεις του προγράμματος της Επιχειρηματικότητας, όπως προβλέπονται στα πλαίσια του συγκεκριμένου Έργου του ΕΑΠ.

Εξίσου υψηλός αποτιμάται ο βαθμός συνάφειας των στόχων του παρόντος Έργου του Ανοικτού Πανεπιστημίου με τους αντίστοιχους των Μέτρων 2.1 (‘Αναβάθμιση της Ποιότητας της παρεχόμενης Εκπαίδευσης’ και 2.2 (‘Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών - Διεύρυνση Ανώτατης Εκπαίδευσης’) του ΕΠΕΑΕΚ, μιας και η αναβάθμιση και η συμπλήρωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, που προβλέπονται στα πλαίσια των ανωτέρω Μέτρων, επιδρούν συμπληρωματικά με την ανάπτυξη επιχειρηματικών δυνατοτήτων που επιδιώκεται με την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης του ΕΑΠ.

Στην ίδια λογική τεκμηριώνεται η θετική συσχέτιση μεταξύ του εν λόγω Έργου του ΕΑΠ και των Μέτρων 2.5 (‘Δια βίου Εκπαίδευση’) και 2.6 (‘Προγράμματα Προστασίας Περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης’), μιας και δράσεις που αφορούν στην συνεχιζόμενη Εκπαίδευση και Επιμόρφωση, στην τόνωση της απασχολησιμότητας, στην εναρμόνιση της Εκπαίδευσης με τις σύγχρονες εξελίξεις της αγοράς εργασίας καθώς και παρεμβάσεις σχετικές με το περιβάλλον επιδρούν άμεσα και δραστικά στην υποστήριξη και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των νέων.

Ιδιαίτερα χαμηλός αποτιμάται ο βαθμός εσωτερικής συνέργιας του Έργου με δράσεις του Μέτρου 4.1 ‘Προγράμματα Προώθησης της ισότητας των φύλων, με έμφαση στην υποστήριξη της Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για τις γυναίκες’, καθώς και με τους στόχους του Μέτρου 5.2 ‘Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμών για τη βελτίωση της ποιότητας της Εκπαίδευσης’.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η μήτρα εσωτερικής συνάφειας των Έργων με τους γενικούς αλλά και ειδικότερους στόχους των Μέτρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση.

Πίνακας 11. Μήτρα Εσωτερικής Συνάφειας συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΠΕΑΕΚ Έργων ΕΑΠ (2000-2006) και Μέτρων ΕΠΕΑΕΚ

		ΑΠ 1		ΑΠ 2						ΑΠ 3		ΑΠ 4		ΑΠ 5		Σ+ ⁴	Α+ ⁵	Σσ+ ⁶
		Μ1.1.	Μ1.2	Μ2.1	Μ2.2	Μ2.3	Μ2.4	Μ2.5	Μ2.6	Μ3.1	Μ4.1	Μ4.2	Μ5.1	Μ5.2				
2.1.3	Δημιουργία & Λειτουργία Βιβλιοθήκης ΕΑΠ	1			2	2							2	7	4	0.88		
2.2.2	Ενίσχυση Σπουδών Πληροφορικής ΕΑΠ			2				2	1			1	2	8	5	0.8		
2.2.3	ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ								1		1	1	3	3	0.50			
	ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ							2	1		1	1	5	4	0.62			
2.4.2	Δημιουργία & Ανάπτυξη Γραφείου Διασύνδεσης			1	1	2				2	1		2	9	6	0.75		
2.5.1	Ανάπτυξη & Βελτίωση της Ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών	1		2	2	2					1		2	10	6	0.83		
	Ανάπτυξη του ΕΑΠ	2		2	2								1	7	4	0.86		
	Ανάπτυξη & ομαλή λειτουργία του Εκπαιδευτικού έργου	2		2	2								1	7	4	0.86		

⁴ Σ+: Άθροισμα θετικών βαθμών

⁵ Α+: Αριθμός θετικών βαθμών

⁶ Σσ+: Συνθετικός συντελεστής θετικής συνέργειας (Σσ+ = Σ+ / Α+ *2)

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

		ΑΠ 1		ΑΠ 2						ΑΠ 3		ΑΠ 4		ΑΠ 5		Σ+ ⁴	Α+ ⁵	Σσ+ ⁶	
		Μ1.1.	Μ1.2	Μ2.1	Μ2.2	Μ2.3	Μ2.4	Μ2.5	Μ2.6	Μ3.1	Μ4.1	Μ4.2	Μ5.1	Μ5.2					
2.4.2. β	Υποστήριξη Επιχειρηματικών Ιδεών από το Γραφείο Διασύνδεσης			1	1	2	2	2						1		1	10	7	0.71

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Διαπιστώνεται πως, σχετικά, ο βαθμός εσωτερικής συνέργιας μεταξύ των δράσεων που υλοποιεί το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, με τη χρηματοδοτική υποστήριξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση, είναι αρκετά υψηλός, γεγονός που επιβεβαιώνει αφ' ενός την συνοχή και συνεκτικότητα των Ενεργειών και Μέτρων του ίδιου του ΕΠΕΑΕΚ και αφ' ετέρου την εναρμόνιση του Ανοικτού Πανεπιστημίου με τα νέα δεδομένα και τις εκπαιδευτικές πολιτικές, όπως αυτές χαράζονται μέσα από το Επιχειρησιακό του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, μέσα στα πλαίσια μιας ολοκληρωμένης πολιτικής ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού που συμπληρώνεται από τις πολιτικές της συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ευθύνης του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Στην ακόλουθη Ενότητα παρουσιάζεται η συνεκτικότητα των δράσεων που υλοποίησε το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, με τη συγχρηματοδότηση του ΕΠΕΑΕΚ, με άλλες εθνικές και κοινοτικές πολιτικές.

3.7.2 Συμβατότητα των Έργων του ΕΑΠ με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές

Στο επίκεντρο των δράσεων του ΚΠΣ ΙΙΙ για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, την ενίσχυση της απασχολησιμότητας του και την προώθηση της απασχόλησης βρίσκεται το τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, δηλ. το ΕΠΕΑΕΚ, που εξυπηρετεί το σύνολο των οριζόντιων πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι γενικότεροι αλλά και ειδικότεροι στόχοι των Μέτρων του εν λόγω Επιχειρησιακού Προγράμματος, που -όπως αναλύθηκε στην ανωτέρω Ενότητα- συνεργούν και αλληλεπιδρούν με τις επιμέρους δέκα δράσεις του ΕΑΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ίδιο το Πρόγραμμα, συμπληρώνονται, ταυτόχρονα, από παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται τόσο από άλλα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα όσο και από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ). Αυτομάτως, προκύπτει συνάφεια και συμπληρωματικότητα των επιμέρους Έργων του Ανοικτού Πανεπιστημίου με τα Τομεακά και Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Μεταξύ των τομεακών, αποφασιστική είναι η συμβολή του Προγράμματος ‘Κοινωνία της Πληροφορίας’, με έμφαση στην κατάρτιση σε θέματα πληροφορικής και στην προώθηση της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης, ενώ σε χαμηλότερο βαθμό αποτιμάται η συνέργεια των συγκεκριμένων συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΠΕΑΕΚ δράσεων του ΕΑΠ με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ‘Ανταγωνιστικότητα’, που εστιάζει στην υποστήριξη της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης και σε μικρότερο βαθμό της κατάρτισης. Ελάχιστη, έως μηδαμινή, αποτιμάται πως είναι η συνέργεια των συγκεκριμένων δέκα δράσεων με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, με το αντίστοιχο για την Αγροτική Ανάπτυξη -Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου (2000-2006) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και με τις πολιτικές ‘προστασίας περιβάλλοντος’.

Σε όλα τα ΠΕΠ περιλαμβάνονται σημαντικές δράσεις που, κυρίως, αφορούν στην κατάρτιση και τις εκπαιδευτικές υποδομές, στην προώθηση της απασχόλησης και στη σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας και τις σύγχρονες εξελίξεις των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, γεγονός που αναδεικνύει εν μέρει θετική συσχέτιση των δράσεων του ΕΑΠ με τα Περιφερειακά Προγράμματα.

Μεγαλύτερος, όμως, βαθμός συνέργειας εντοπίζεται μεταξύ των δέκα συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΠΕΑΕΚ Έργων που υλοποιεί το ΕΑΠ (2000-2006) με τα Εθνικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση (ΕΣΔΑ) και την Κοινωνική Ενσωμάτωση (ΕΣΔΕΝ), δεδομένου ότι οι στόχοι του ΕΠΕΑΕΚ και των δύο Σχεδίων εντάσσονται δομικά στον ίδιο Άξονα του ΚΠΣ ΙΙΙ "Ανθρώπινοι Πόροι". Η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο στην κατεύθυνση της προώθησης της κοινωνίας της γνώσης είναι η κοινή βασική συνιστώσα και προτεραιότητα τόσο του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Εκπαίδευση όσο και του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση 2005-2008.

Συγκεκριμένα, οι στόχοι και ο συνολικός σχεδιασμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης & Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ) καθιστούν το ίδιο ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό σχέδιο πολιτικής δια βίου μάθησης, που εντάσσεται στην εθνική στρατηγική για την Εκπαίδευση, ενώ κινείται παράλληλα με σημαντικές δράσεις θεσμικού χαρακτήρα στον τομέα ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού, με απώτερο σκοπό την καταπολέμηση των φαινομένων του κοινωνικού αποκλεισμού και της ανεργίας. Σε ένα ανάλογο πλαίσιο εντάσσονται το Εθνικό Σχέδιο δράσης για την απασχόληση και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση 2005-2008, με τις προτεραιότητες και τα μέτρα τους να βρίσκονται σε συνάφεια με τη γενικότερη πολιτική ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων, την εκπαιδευτική πολιτική και τις κατευθύνσεις της Ευρώπης για την προώθηση της απασχολησιμότητας.

Μεγαλύτερος βαθμός συνάφειας παρουσιάζεται με τον πυλώνα 1 του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Απασχόληση (ΕΣΔΑ), που αφορά στην απασχολησιμότητα, και σχετικά χαμηλότερος, αντίστοιχα, με τον πυλώνα 3 'προσαρμοστικότητα' (δράσεις που εντάσσονται στο Μ2.5). Η θετική συσχέτιση μεταξύ των συγκεκριμένων Έργων που υλοποιεί το Ανοικτό Πανεπιστήμιο (2000-2006), με τη συγχρηματοδότηση του ΕΠΕΑΕΚ, και του ΕΣΔΑ εντοπίζεται στο ότι από κοινού συμβάλλουν στην στενότερη σύνδεση της Εκπαίδευσης με την Απασχόληση, δεδομένου καταρχήν ότι η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών δια βίου εκπαίδευσης, ο επαγγελματικός προσανατολισμός και συμβουλευτική στους αποφοίτους, η αναμόρφωση των Προγραμμάτων σπουδών του ΕΑΠ ή και η δημιουργία αντίστοιχων Προγραμμάτων συναφών με τις τεχνολογίες αιχμής και προσανατολισμένων προς τις προοπτικές ζήτησης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του ΕΣΔΑ, αυξάνουν τις δυνατότητες απασχόλησης των νέο- εισερχόμενων στην αγορά εργασίας.

Από την άλλη, η συνέργια των συγκεκριμένων δέκα συγχρηματοδοτούμενων μέσω του ΕΠΕΑΕΚ Έργων του ΕΑΠ με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ενσωμάτωση (ΕΣΔΕΝ) δεν εμφανίζεται σε τόσο υψηλό βαθμό όσο για παράδειγμα με το ΕΣΔΑ. Ειδικότερα, οι δράσεις του ΕΑΠ σχετίζονται εν μέρει με τον στόχο 1 ‘μέτρα για την απασχόληση’ (δράση εντασσόμενη στο Μ2.4) και με τον στόχο 2 ‘πρόληψη κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού’ (μέρος δράσεων ενταγμένων στο Μ2.5).

Επιπλέον, οι δράσεις που υλοποιεί το ΕΑΠ (2000-2006), με τη χρηματοδοτική υποστήριξη του ΕΠΕΑΕΚ, σχετίζονται με μέρος των πεδίων πολιτικής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), δεδομένου του διαπιστωμένου βαθμού συνάφειας ενός μέρους των Μέτρων του ΕΠΕΑΕΚ με αντίστοιχο μέρος των πεδίων πολιτικής του ΕΚΤ (κάποια Μέτρα έχουν ισχυρό βαθμό συνέργιας με αντίστοιχα πεδία πολιτικής του ΕΚΤ, ενώ άλλα έχουν χαμηλότερο βαθμό, αντιστοίχως).

Ενδεικτικά αναφέρεται πως το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο υλοποιεί (2000-2006) δράσεις, που εντάσσονται στα Μέτρα του ΕΠΕΑΕΚ -Μ2.1, Μ2.2, Μ2.4, Μ2.5, Μ3.1-, σχετιζόμενες με το πεδίο πολιτικής 1 ‘καταπολέμηση και πρόληψη ανεργίας’, με το πεδίο πολιτικής 3 ‘προώθηση της δια βίου κατάρτισης’ καθώς και με το πεδίο πολιτικής 4 ‘καινοτομία & προσαρμοστικότητα εργασίας’. Οι ανωτέρω διαπιστώσεις του Μελετητή βασίζονται σε πληροφοριακά δεδομένα που προκύπτουν από το κείμενο της Αξιολόγησης του Προγραμματικού Σχεδιασμού για την Εκπαίδευση και την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (www.epeaek.gr).

3.8 Αξιολόγηση Σύνθεσης & Εμπειρίας των Συντελεστών των Έργων

Καθένα εκ των δέκα Έργων που υλοποιεί το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, με τη χρηματοδοτική υποστήριξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Εκπαίδευση και την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ), διαχειρίζεται και παρακολουθείται από αρμόδια και ικανά στελέχη του Ιδρύματος διαθέτοντας, καταρχήν, όλα τα τυπικά ακαδημαϊκά προσόντα (μεταπτυχιακούς τίτλους, διδακτορικά διπλώματα, δημοσιεύσεις, ενεργή συμμετοχή σε Συνέδρια, Ημερίδες κλπ).

Το κρισιμότερο, ωστόσο, προσόν και των οκτώ χειριστών- Υπευθύνων των, συγχρηματοδοτούμενων (2000-2006) από το ΕΠΕΑΕΚ, δράσεων του ΕΑΠ είναι η εμπειρία και επιστημονική εξειδίκευση τους στην εκπαιδευτική προσέγγιση της εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης και στις μεθοδολογίες που συνεπάγονται αυτής (διδασκτικές μέθοδοι, τρόποι προσέγγισης και επικοινωνίας με Φοιτητές, εξοικείωση με τη χρήση των ΤΠΕ, κλπ).

Παρακάτω ακολουθεί Πίνακας όπου αποτυπώνεται συνολικά η εμπειρία και τα ακαδημαϊκά προσόντα των οκτώ αυτών Συντελεστών⁷ των Έργων του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, ξεχωριστά.

Βασική πηγή του συγκεκριμένου Πίνακα αποτελούν τα Βιογραφικά Σημειώματα των Επιστημονικά Υπευθύνων των Έργων του ΕΑΠ. Οι παραλείψεις που εν μέρει εντοπίζονται στα διάφορα σημεία του παρακάτω Πίνακα προκύπτουν, ενδεχομένως, από την ετερότητα ως προς την διαθεσιμότητα και πληρότητα των στοιχείων που συμπεριλαμβάνονται στα διάφορα Βιογραφικά Σημειώματα.

⁷ Ως ‘Συντελεστής’ χαρακτηρίζεται ο Επιστημονικά Υπεύθυνος καθενός εκ των δέκα Έργων που υλοποιεί (2000-2006) το ΕΑΠ με τη χρηματοδοτική υποστήριξη του ΕΠΕΑΕΚ

Πίνακας 12. Ακαδημαϊκά Προσόντα και Εμπειρία των Συντελεστών των Έργων του ΕΑΠ

	Τίτλοι Σπουδών ⁸	Έτη Διδακτικής Εμπειρίας	Έξω-ιδρυματικές συνεργασίες	Συμμετοχή ⁹ σε συνέδρια - Σεμινάρια - Ομάδες Εργασίας	Συμμετοχή σε Ερευνητικά-Εκπαιδευτικά Προγράμματα	Συγγραφή Βιβλίων	Δημοσιεύσεις επιστημονικών άρθρων, εργασιών, κλπ	Ακαδημαϊκές Βραβεύσεις	Μέλος Επιτροπών, Φορέων, κλπ	Διοικητική εμπειρία
Συντελεστής 1	1 Διδακτορικό Δίπλωμα	16 έτη	Επισκέπτης Καθηγητής σε Ιδρύματα Εξωτερικού	Διοργάνωση 3 Συνεδρίων Συμμετοχή με άρθρα σε μεγάλο αριθμό Συνεδρίων		6 Ακαδημαϊκά Βιβλία	70 Πανεπιστημιακές Εργασίες	2 διεθνή Βραβεία 1 εθνικό Βραβείο	Συντακτική Επιτροπή 6 διεθνών περιοδικών	Διευθυντής Τομέα Πρόεδρος Τμημάτων Πρύτανης Πανεπιστημίου
Συντελεστής 2	1 Master 1 Διδακτορικό Δίπλωμα	10 έτη	Επισκέπτης Εισηγητής σε 10 Ιδρύματα Εξωτερικού	13 Σεμινάρια-Ομάδες Εργασίας	9 Προγράμματα		21 άρθρα		4 Επιστημονικές Εταιρείες	
Συντελεστής 3	1 Διδακτορικό Δίπλωμα	12 έτη		Παρουσίαση 40 άρθρων σε Συνέδρια	20 Ερευνητικά - Αναπτυξιακά Προγράμματα	6 Ακαδημαϊκά Βιβλία	40 άρθρα		Οργανωτική Επιτροπή- Κριτής σε μεγάλο αριθμό από Συνέδρια και Περιοδικά	Ερευνητικό Ακαδημαϊκό Ινστιτούτο (Υπεύθυνος Μονάδας)
Συντελεστής 4	1 Master 1 Διδακτορικό Δίπλωμα	24 έτη	Επισκέπτης Εισηγητής σε 2 Ιδρύματα Εξωτερικού	Διοργάνωση 10 Συνεδρίων Παρουσίαση 89 Επιστημονικών Εργασιών σε Συνέδρια	21 Ερευνητικά - Αναπτυξιακά Προγράμματα	6 Ακαδημαϊκά Βιβλία	50 Εργασίες/ Τεχνικές Εκθέσεις σε επιστημονικά περιοδικά 3 άρθρα γενικού ενδιαφέροντος	Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας	Μεταδιδακτορικός Ερευνητής σε Διεθνές Κέντρο Κύριος Ερευνητής σε Ινστιτούτο Μέλος 5 Επιστημονικών Συλλόγων Επιστημονικός Κριτής σε διεθνές περιοδικό	Συνεκδότης επιστημονικού διεθνούς περιοδικού Υπεύθυνος Εργαστηρίου Πανεπιστημίου Διευθυντής Τομέα Πρόεδρος Επιτροπών Διενέργειας Διαγωνισμού Κοσμήτορας Σχολής Υπεύθυνος Μονάδας Ιδρύματος

⁸ Αφορά σε Post- graduate studies, καθώς όλοι οι Συντελεστές διαθέτουν Προπτυχιακούς Τίτλους Σπουδών (Πτυχία)

⁹ Είτε Ενεργή συμμετοχή με ανακοινώσεις ερευνητικών ευρημάτων, άρθρα, ομιλίες, κλπ, είτε διοργάνωση Συνεδρίων (Πανελλήνια και Διεθνή)

ΜΕΛΕΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

	Τίτλοι Σπουδών ⁸	Έτη Διδακτικής Εμπειρίας	Έξω-ιδρυματικές συνεργασίες	Συμμετοχή ⁹ σε συνέδρια - Σεμινάρια - Ομάδες Εργασίας	Συμμετοχή σε Ερευνητικά-Εκπαιδευτικά Προγράμματα	Συγγραφή Βιβλίων	Δημοσιεύσεις επιστημονικών άρθρων, εργασιών, κλπ	Ακαδημαϊκές Βραβεύσεις	Μέλος Επιτροπών, Φορέων, κλπ	Διοικητική εμπειρία
									(& ερευνητικών προτάσεων Φορέων) Μέλος 9 Επιτροπών	
Συντελεστής 5	2 Πτυχία 1 Διδακτορικό Δίπλωμα	20 έτη	Επισκέπτης Καθηγητής σε 1 Ίδρυμα του Εξωτερικού	Πρόεδρος - Διοργανωτής 3 Διεθνών Συνεδρίων 72 συμμετοχές με άρθρα σε διεθνή συνέδρια 4 συμμετοχές σε πανελλήνια συνέδρια	13 Ευρωπαϊκά & 16 Εθνικά ερευνητικά Προγράμματα	7 Ακαδημαϊκά Βιβλία	24 άρθρα 19 τεχνικές εκθέσεις/ αναφορές	1 διεθνές βραβείο 2 υποτροφίες 2 Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας	Ερευνητής σε Ινστιτούτο Μέλος 6 Επιστημονικών Φορέων Μέλος Εξεταστικών Επιτροπών Κριτής επιστημονικών δημοσιεύσεων σε 12 διεθνή περιοδικά, 3 συνέδρια και σε 4 Ιδρύματα Υποτροφιών Κριτικός αναγνώστης ακαδημαϊκών βιβλίων	Αναπληρωτής Κοσμήτορας Σχολής Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος Προγράμματος Σπουδών Πρόεδρος 5 Φορέων (Ενώσεις -Συμβουλίων Ιδρυμάτων) Συνεκδότης 2 διεθνών περιοδικών
Συντελεστής 6	1 Master 1 Διδακτορικό Δίπλωμα	8 έτη				9 βιβλία 1 διδακτικό εγχειρίδιο Μετάφραση/επιστημονική επιμέλεια 3 βιβλίων	2 Μονογραφίες 96 εργασίες και άρθρα 16 Σύντομες Δημοσιεύσεις άρθρων σε μόνιμη στήλη επιστημονικού περιοδικού			Διευθυντής Διοικητικών Υπηρεσιών σε Δημόσιο Φορέα Επιμελητής σε μία εκ των εδρών της ΕΣΔΥ Κοσμήτορας Σχολής Πρόεδρος Νοσοκομείου Αντιπρόεδρος Νοσοκομείου
Συντελεστής 7	1 Διδακτορικό	20 έτη		Δημοσίευση 49 άρθρων σε	9 ερευνητικά Προγράμματα	4 διδακτικά βιβλία	Δημοσίευση 113 άρθρων &		Κριτής σε >10 επιστημονικά	Πρύτανης Πανεπιστημίου Πρόεδρος Πανεπιστημίου

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

	Τίτλοι Σπουδών ⁸	Έτη Διδακτικής Εμπειρίας	Έξω-ιδρυματικές συνεργασίες	Συμμετοχή ⁹ σε συνέδρια - Σεμινάρια - Ομάδες Εργασίας	Συμμετοχή σε Ερευνητικά-Εκπαιδευτικά Προγράμματα	Συγγραφή Βιβλίων	Δημοσιεύσεις επιστημονικών άρθρων, εργασιών, κλπ	Ακαδημαϊκές Βραβεύσεις	Μέλος Επιτροπών, Φορέων, κλπ	Διοικητική εμπειρία
	Δίπλωμα 2 Μετά-διδακτορικού τίτλους			πρακτικά εθνικών & διεθνών συνεδρίων	(3 εθνικά και 6 ευρωπαϊκά)	3 πανεπιστημιακές παραδόσεις	3 εκτεταμένων άρθρων ανασκόπησης σε διεθνή περιοδικά Δημοσίευση 9 άρθρων σε συλλογικά έργα & 7 άρθρων σε ελληνικά		περιοδικά	
Συντελεστής 8	2 Πτυχία 1 Master	27 έτη	Έκτακτος (2 έτη) και Σύμβουλος (4 έτη) Καθηγητής σε Ιδρύματα του Εξωτερικού Επισκέπτης Καθηγητής σε 1 Ίδρυμα του Εξωτερικού Προσκεκλημένος Καθηγητής σε Ίδρυμα του εξωτερικού		Διευθυντής Διεθνών Προγραμμάτων Κολεγίου του Εξωτερικού Διαχείριση 1 έργου σε Ελληνικό Πανεπιστήμιο			1 υποτροφία σε Ίδρυμα του εξωτερικού	Μέλος Τεχνικού Επιμελητηρίου Ιδρυτικό Μέλος Εργαστηρίου Περιβάλλοντος	Εταίρος αρχιτεκτονικού Γραφείου (ΟΤΟΜΕ) Προϊστάμενος Γραφείου Δημόσιας Υπηρεσίας Προϊστάμενος Ειδικής Υπηρεσίας Υπουργείου Επιστημονικός Σύμβουλος στη Διοίκηση Τραπεζών Γενικός Γραμματέας κρατικού Φορέα Πρόεδρος Δημόσιας Επιχείρησης Υπουργείου Κοσμήτορας Σχολής του Εξωτερικού Γραμματέας ΔΣ της Ένωσης Σχολών εξωτερικού Αντιπρόεδρος Διοίκησης Ιδρύματος

4. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ & ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΜΕ ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΟΥ ΕΑΠ

Στο παρόν Κεφάλαιο παρουσιάζονται τα βήματα σχεδιασμού του Συστήματος για την παρακολούθηση, μέτρηση και αξιολόγηση του φοιτητικού δυναμικού του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, βάσει των τεχνικών προδιαγραφών της Αναθέτουσας Αρχής (βάσει αυτών το προβλεπόμενο-προδιαγραφόμενο Σύστημα πρόκειται να παρακολουθεί και να αξιολογεί -με δείκτες- το φοιτητικό δυναμικό του ΕΑΠ). Ο Μελετητής διευρύνει το προβλεπόμενο εύρος και πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Συστήματος, επιχειρώντας το σχεδιασμό Συστήματος διαχείρισης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής (operational) επίδοσης του Ιδρύματος (Performance Management System) και, κατά συνέπεια, ενσωματώνοντας δείκτες που αφορούν στις κρίσιμότερες ακαδημαϊκές και διοικητικές λειτουργίες του Ανοικτού Πανεπιστημίου και όχι μόνο στο φοιτητικό δυναμικό αυτού.

Η ανάλυση εστιάζει στην ανάπτυξη ενός **πρότυπου Συστήματος**, γεγονός που συνεπάγεται ότι στο παρόν κεφάλαιο θα προταθούν και θα σχεδιαστούν -σε ενδεικτική βάση- οι πλέον κρίσιμότερες διεργασίες (added value processes) που ενσωματώνονται στο Σύστημα αυτό, η χρονική βάση κατά την οποία θα αναπτύσσονται οι συγκεκριμένες διαδικασίες (procedures), το πεδίο εφαρμογής καθώς και τα εξερχόμενα (outputs) του Συστήματος. Σε μια πλήρη εφαρμογή του Συστήματος από το ίδιο το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, τα τέσσερα ανωτέρω σημεία είναι δυνατό να μεταβληθούν και να τροποποιηθούν ανάλογα με την αναγκαιότητα διεύρυνσης της εφαρμογής του Συστήματος, όπως αυτή θα καθορισθεί και θα αποφασιστεί από την Ανώτατη Διοίκηση του Πανεπιστημίου.

Συνεπώς, στην παρούσα φάση ο Μελετητής παρουσιάζει τις βασικές αρχές του Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ, τον σκελετό σχεδιασμού αυτού καθώς και την πρότυπη εφαρμογή του στο Ίδρυμα, συμπεριλαμβάνοντας τις κρίσιμες διεργασίες (processes), τις μεθόδους και τους αντίστοιχους μηχανισμούς (εργαλεία).

Στο παρόν Κεφάλαιο της Μελέτης οι λέξεις **διαδικασία, διεργασία, δραστηριότητα** θα συναντηθούν πολλάκις, για αυτό κρίνεται σκόπιμο να δοθεί το ακριβές λειτουργικό περιεχόμενο των τριών αυτών εννοιών.

👉 Η **δραστηριότητα** ερμηνεύεται εννοιολογικά ως η ανάπτυξη συγκεκριμένης δράσης.

Όσον αφορά τις λεκτικές μονάδες διεργασία και διαδικασία, αν και στα περισσότερα ετυμολογικά – ερμηνευτικά λεξικά δεν αποτυπώνεται η ακριβής εννοιολογική διαφορά τους, αυτή όντως ενυπάρχει μεταξύ τους όταν λειτουργούν ως όροι που περιγράφουν λειτουργίες Διοίκησης, Συστημάτων ή και Οργανισμών. Τότε,

- ➔ Η **Διεργασία (Process)** αποτελεί γενικότερη έννοια που ενσωματώνει την ειδική έννοια της λέξης διαδικασία. Διεργασία είναι ο τρόπος που επικοινωνούν, αλληλοσυνδέονται και αλληλοσχετίζονται μεταξύ τους δύο ή περισσότερες λειτουργίες ενός Συστήματος/ Οργανισμού. Αποτελεί μια δραστηριότητα, όπου εμπλέκονται διάφοροι παράγοντες (εισερχόμενα- εξερχόμενα). Προϋποθέτει χρήση πόρων, άσκηση διοίκησης και διαχείρισης αυτών και συνεπάγεται την εκροή αποτελέσματος.
- ➔ Η **Διαδικασία (Procedure)** περιγράφει τις πράξεις της διεργασίας με βαθμό ανάλυσης, που ο ίδιος ο Οργανισμός επιλέγει. Παραπέμπει στην τυποποίηση, επαναληψιμότητα και συγκεκριμενοποίηση μιας πράξης / ενέργειας. Ουσιαστικά, η Διαδικασία απαντά στο πως θα αναπτυχθεί και θα υλοποιηθεί η Διεργασία.

4.1 Μεθοδολογία Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ

Για την ανάπτυξη του πρότυπου Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της λειτουργικής επίδοσης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου ο Μελετητής ακολουθεί τα ακόλουθα βήματα:

- Καθορισμός ταυτότητας και στόχων του Συστήματος
- Προσδιορισμός αρχών και παραμέτρων του Συστήματος
- Προσδιορισμός λειτουργικών διαδικασιών
- Περιγραφή δεικτών μέτρησης της επιχειρησιακής επίδοσης του Ιδρύματος
- Καθορισμός μηχανισμού ελέγχου και αξιολόγησης δεικτών
- Σχεδιασμός εργαλείων εφαρμογής
- Προσδιορισμός αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό
- Κατανομή υπευθυνοτήτων και αρμοδιοτήτων

Το προτεινόμενο Σύστημα θα λειτουργήσει ως υπό -σύστημα στο ευρύτερο Σύστημα λειτουργιών του Ανοικτού Πανεπιστημίου. Το γεγονός αυτό τεκμαίρει τον υψηλό βαθμό συσχέτισης και συνέργιας μεταξύ του ειδικότερου Συστήματος ‘Διαχείρισης’ (παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης) της επίδοσης του ΕΑΠ και του Στρατηγικού Προγραμματισμού του Πανεπιστημίου, δεδομένου ότι τα ευρήματα της ανάλυσης και αξιολόγησης των δεικτών θα αποτελέσουν τη βάση καταγραφής τάσεων και διενέργειας προβλέψεων που θα συμπεριληφθούν και θα ενταχθούν στο Σχέδιο δράσεων και ανάπτυξης του Πανεπιστημίου.

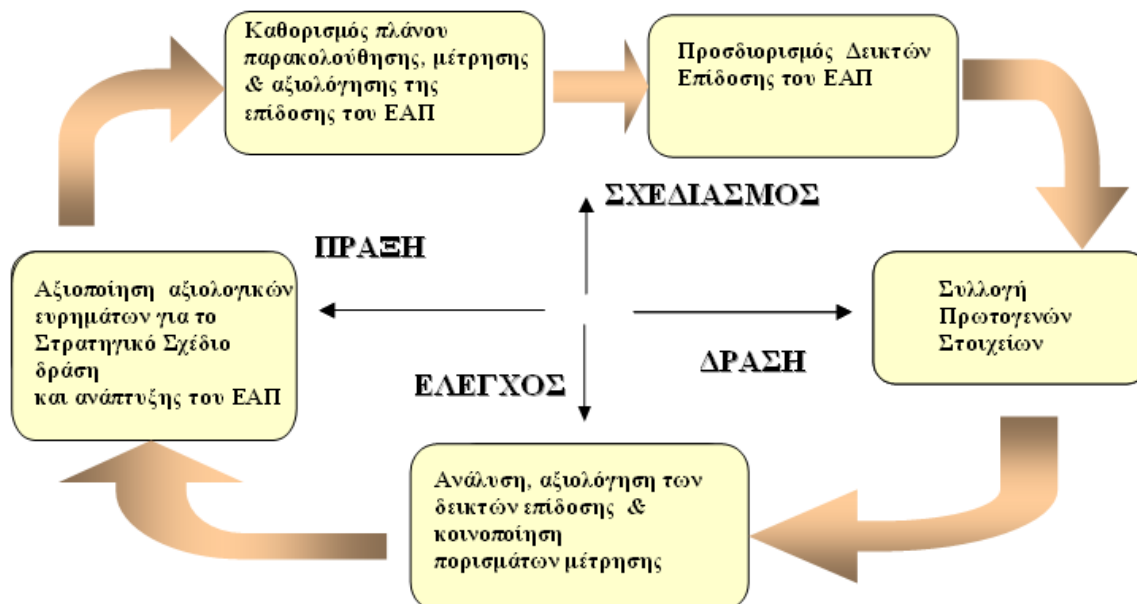
Το προτεινόμενο Σύστημα αποτελεί μια συστηματική προσέγγιση για την βελτίωση ή και αναβάθμιση της λειτουργικής επίδοσης (functional performance) του ΕΑΠ. Στην επίτευξη του **κύριου αυτού στόχου** συμβάλλει η ανάπτυξη μιας συνεχούς και συνεχιζόμενης διεργασίας, η οποία αναλύεται στην καθιέρωση των δεικτών επίδοσης, τη συλλογή και ανάλυση των κατάλληλων πρωτογενών στοιχείων (για τη διαμόρφωση και υπολογισμό των παραμέτρων των δεικτών), την μέτρηση των δεικτών επίδοσης καθώς και στην κοινοποίηση κι αξιοποίηση των τελικών πορισμάτων (αξιολογικών ευρημάτων) για την βελτίωση της επίδοσης. Με άλλα λόγια, τα πορίσματα εκ της μέτρησης των δεικτών χρησιμοποιούνται αφ’ ενός για την επικαιροποίηση του στρατηγικού προσανατολισμού του Πανεπιστημίου και αφ’ ετέρου για τη διαχείριση και βελτίωση της επίδοσης του Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Τα σημαντικότερα οφέλη καθιέρωσης και πλήρους εφαρμογής του συγκεκριμένου Συστήματος συνοψίζονται στα εξής ακόλουθα σημεία:

- Παροχή δομημένης και τεκμηριωμένης προσέγγισης για την αναπροσαρμογή και βελτίωση του επιχειρησιακού- στρατηγικού σχεδίου ανάπτυξης του Πανεπιστημίου
- Εστίαση του στρατηγικού προσανατολισμού του Ιδρύματος όχι τόσο στην ποσοτική διάσταση των εκροών όσο στην αποτελεσματικότητα και ποιότητα των υπηρεσιών και δραστηριοτήτων του
- Ολική συμμετοχή και ενεργοποίηση των εμπλεκόμενων μελών του Ιδρύματος (stakeholders) στον σχεδιασμό και στην αξιοποίηση των δεικτών επίδοσης- ανάληψη των αντίστοιχων ευθυνών
- Καθιέρωση ενός τεκμηριωμένου πλαισίου για την λογοδοσία του Ιδρύματος

Το μοντέλο (Βλ. Εικόνα 13) του προτεινόμενου Συστήματος βασίζεται στον ‘κύκλο συνεχούς βελτίωσης’ (PLAN -DO- CHECK -ACT), όπως αυτός καθιερώθηκε από τον Walter Shewhart στα εργαστήρια, με ονομασία Bell Labs, τη δεκαετία του 1930. Ο κύκλος της ‘συνεχούς βελτίωσης’ απεικονίζεται στο ακόλουθο σχήμα.

Εικόνα 1. Μοντέλο Συστήματος μέτρησης και αξιολόγησης επιχειρησιακής επίδοσης ΕΑΠ

Τα βασικά βήματα που ακολουθούνται στο προτεινόμενο μοντέλο είναι πέντε και συνοψίζονται στα ακόλουθα:

Βήμα 1: Προσδιορισμός του πλαισίου εφαρμογής του Συστήματος και των αντικειμενικών στόχων επίδοσης

(πρόκειται για την αρχική φάση του σχεδιασμού, όπου η Ανώτατη Διοίκηση του Ιδρύματος καθορίζει σε συνδυασμό τους στρατηγικούς ή και επιχειρησιακούς της στόχους με τα όρια {minimum- maximum} και τους κρίσιμους συντελεστές της επίδοσης της)

Βήμα 2: Καθιέρωση των δεικτών επίδοσης του ΕΑΠ

(πρόκειται για τις διαδικασίες επιλογής των δεικτών επίδοσης και διαμόρφωσης των παραμέτρων των δεικτών)

Βήμα 3: Συλλογή πρωτογενών στοιχείων

(πρέπει να αποτελεί τυποποιημένη και χρονικώς μεθοδευμένη διαδικασία, προκειμένου αφ' ενός να αποφεύγονται χρονικές καθυστερήσεις και αφ' ετέρου τα στοιχεία να είναι επαρκή και τα κατάλληλα για τον υπολογισμό των τιμών των δεικτών)

Βήμα 4: Ανάλυση, Επεξεργασία-Αξιολόγηση και Κοινοποίηση πορισμάτων επίδοσης

(πρόκειται για την πλέον κρίσιμη διεργασία που εμπλέκει τις διαδικασίες υπολογισμού των τιμών των δεικτών, ανάλυσης και επεξεργασίας των αποτελεσμάτων των μετρήσεων-εκροών, εξαγωγής συμπερασμάτων και της κοινοποίησης των πορισμάτων, συμβάλλοντας στην επίτευξη λογοδοσίας του Ιδρύματος)

Βήμα 5: Αξιοποίηση αξιολογικών ευρημάτων επίδοσης

(πρόκειται για το τελικό βήμα που σχετίζει άμεσα το Σύστημα και τις εκροές αυτού με το ευρύτερο Σύστημα λειτουργιών του ΕΑΠ, με απώτερο σκοπό την βελτίωση της επιχειρησιακής και λειτουργικής επίδοσης του Ιδρύματος και την αναθεώρηση-επανασχεδιασμό του Στρατηγικού/ Επιχειρησιακού Σχεδίου του Πανεπιστημίου)

Επισημαίνεται ότι ο κύκλος αυτός επανασχεδιάζεται από την αρχή, σε περίπτωση που προκύψουν απαραίτητες βελτιώσεις, όπως για παράδειγμα αλλαγές, διορθώσεις στο Σύστημα ή και επανασχεδιασμός των υφιστάμενων λειτουργικών διαδικασιών του Πανεπιστημίου.

Στις ακόλουθες Ενότητες θα αναλυθούν συνοπτικά αλλά εμπειριστατωμένα καθένα εκ των πέντε βημάτων που πρέπει να ακολουθηθεί για την εφαρμογή του Συστήματος επίδοσης του ΕΑΠ.

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Ειδικότερα, η ακόλουθη ανάλυση εστιάζει, καταρχήν, στο πρώτο βήμα, που αφορά στον σχεδιασμό του Συστήματος και την οργάνωση των απαιτούμενων πόρων όπως προβλέπεται να διενεργηθεί από την Διοικούσα Επιτροπή του ΕΑΠ σε συνεργασία με την Υπεύθυνη Μονάδα διαχείρισης και συντήρησης του Συστήματος. Κατά δεύτερον, ακολουθεί Ενότητα που προδιαγράφει και προτείνει τις κρίσιμες διεργασίες του Συστήματος, ορισμένες εκ των οποίων συνοψίζονται στο δεύτερο έως πέμπτο βήμα (όπως απεικονίζονται στην ανωτέρω εικόνα). Ο Μελετητής αναφέρεται σε ξεχωριστή Ενότητα του παρόντος Κεφαλαίου στους δείκτες βάσει των οποίων θα μετράται και θα αξιολογείται η επιχειρησιακή επίδοση του Ιδρύματος, στο πλαίσιο μιας ενδεικτικής αναφοράς, καθώς ο προσδιορισμός των δεικτών αποτελεί ευθύνη και αρμοδιότητα της ίδιας της Διοικούσας Επιτροπής του ΕΑΠ και της προβλεπόμενης υπεύθυνης Μονάδας του Συστήματος.

4.2 Προσδιορισμός Σχεδίου- Πλαισίου Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ

Στα πλαίσια του πρώτου (1ου) βήματος, η Διοικούσα Επιτροπή του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου χρειάζεται να αποφασίσει για το εύρος, την έκταση και το πεδίο εφαρμογής του Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της λειτουργικής επίδοσης του Ιδρύματος. Με άλλα λόγια, πρέπει να οριοθετήσει το πλαίσιο ανάπτυξης και εφαρμογής του Συστήματος, απαντώντας στα ακόλουθα ερωτήματα:

- Ποιοι είναι οι στρατηγικοί στόχοι του Ιδρύματος και ειδικότερα ποιοι αυτοί που συνδέονται άμεσα με την επιχειρησιακή επίδοση του Ιδρύματος;
- Ποιες οι κρίσιμες διεργασίες του ΕΑΠ που συμβάλλουν στην επίτευξη των στρατηγικών του στόχων;
- Ποιοι οι βασικοί συντελεστές επίδοσης του Πανεπιστημίου;

(οι απαντήσεις στα ανωτέρω ερωτήματα οδηγούν στον προσδιορισμό των δεικτών επίδοσης)

- Κάθε πότε (χρονική βάση) θα μετρούνται και θα αξιολογούνται οι δείκτες (ετησίως ή ανά εξάμηνο)
- Σε ποιο επίπεδο θα εφαρμόζεται το Σύστημα (συνολικά ή σε επίπεδο Προγράμματος Σπουδών)

Συνεπώς, η Διοικούσα Επιτροπή **οφείλει να ορίσει**, σε συνεργασία με τους Προϊσταμένους των διοικητικών υπηρεσιών και των Κοσμητόρων των Σχολών, την **λειτουργική (επιχειρησιακή) επίδοση** του Ακαδημαϊκού Ιδρύματος. Ο ορισμός αυτής προϋποθέτει, κυρίως, τον προσδιορισμό των κρίσιμων συντελεστών επίδοσης, βάσει των στρατηγικών στόχων που έχει ήδη θέσει το Πανεπιστήμιο, και την οριοθέτηση των ανώτατων και κατώτατων ορίων επίδοσης της λειτουργίας του Ιδρύματος, προκειμένου να υπάρχει τεκμηριωμένη αξιολογική βάση των μετρήσεων των δεικτών επίδοσης.

Ο προσδιορισμός των ανωτέρω σημείων, που σχετίζονται άμεσα με το επιχειρησιακό σχέδιο και τους στρατηγικούς στόχους του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, αφ' ενός θέτει τη βάση και τους στόχους του εν λόγω Συστήματος και αφ' ετέρου συμβάλλει σε έναν πιο τεκμηριωμένο και μεθοδευμένο στρατηγικό προσανατολισμό του Ιδρύματος. Προσδιορίζοντας τους στόχους και το πλαίσιο του Συστήματος διαχείρισης της επίδοσης του ΕΑΠ, η Διοικούσα Επιτροπή, στην ουσία, ενσωματώνει το συγκεκριμένο Σύστημα στο ευρύτερο Σύστημα Διοίκησης της και, κατά συνέπεια, το ανάγει σε κύριο εργαλείο αποτελεσματικής και αποδοτικής διοίκησης.

Οι στρατηγικοί στόχοι αποτελούν τη βάση και την αφετηρία ενός αποτελεσματικού Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της λειτουργικής επίδοσης του Ιδρύματος. Διαφορετικά, ένα ανάλογο Σύστημα που προσανατολίζεται και εστιάζει σε λανθασμένα μέτρα και δείκτες επίδοσης ενδεχομένως υποβιβάζει το όραμα και τον στρατηγικό προσανατολισμό του Πανεπιστημίου. Ως εκ τούτου, απαιτείται ο προσδιορισμός των κρίσιμων παραγόντων του Στρατηγικού Σχεδίου και η αξιολόγηση της συμβατότητας και συνέργιας των στρατηγικών στόχων με τους κρίσιμους συντελεστές του Συστήματος διαχείρισης της επίδοσης του Πανεπιστημίου. Το Επιχειρησιακό Σχέδιο του ΕΑΠ θα πρέπει να περιλαμβάνει τη βασική απαραίτητη πληροφόρηση για το σχεδιασμό του Συστήματος μέτρησης και αξιολόγησης της λειτουργικής επίδοσης του Πανεπιστημίου, όπως απεικονίζεται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 13. Συντελεστές Στρατηγικού Σχεδίου και Χαρακτηριστικά Μέτρησης της Επίδοσης

Συντελεστές Στρατηγικού Σχεδίου ΕΑΠ	Ιδιότητες Μέτρησης της Επίδοσης του ΕΑΠ
Στρατηγικοί Στόχοι (<i>Strategic Goal</i>)	Σχηματίζει με ευκρίνεια την αποστολή - ή το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα
Αντικειμενικοί Σκοποί (<i>Objective</i>)	Περιγράφει τις στρατηγικές δραστηριότητες για την επίτευξη κάθε προσδοκώμενου στόχου
Στρατηγική (<i>Strategy</i>)	Ορίζει τις μακροπρόθεσμες στρατηγικές απαιτήσεις που συνδέονται με τους αντικειμενικούς στόχους.
Σχέδια Δράσης (<i>Tactical Plans</i>)	Προσδιορίζει τις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις που συνδέονται με τη Στρατηγική.

Αφού οριστεί η έννοια και το περιεχόμενο της επιχειρησιακής /λειτουργικής επίδοσης του Ιδρύματος, η Διοικούσα Επιτροπή, ούσης σε συνεχή συνεργασία και επικοινωνία με τους Προϊσταμένους των Διοικητικών Τμημάτων και των Κοσμητόρων των Σχολών του Ιδρύματος, πρέπει από κοινού να προσδιορίσει τις κρίσιμες διεργασίες του Πανεπιστημίου που πρέπει να μετρηθούν και να αξιολογηθούν κατά την εφαρμογή του Συστήματος.

Ο εντοπισμός και η αναγνώριση των κρίσιμων διεργασιών είναι το πρώτο και σημαντικότερο βήμα, καθώς συμβάλλει στην επιλογή των κατάλληλων (αντίστοιχων των στρατηγικών ή και επιχειρησιακών στόχων του ΕΑΠ) δεικτών επίδοσης στους οποίους θα βασιστεί το Σύστημα μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Επισημαίνεται πως το σύνολο των διεργασιών (ακαδημαϊκές και διοικητικές) σχετίζεται και επηρεάζει την λειτουργική επίδοση του Ιδρύματος. Ωστόσο, πρέπει να επιλεχθούν όσες αμεσότερα και εντονότερα επιδρούν στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Ιδρύματος, με βασική προϋπόθεση ο αριθμός αυτών να μην είναι ούτε ιδιαίτερα μεγάλος, καθώς ειδάλλως οδηγεί σε υπερβολικό αριθμό μετρήσεων και αποτελεσμάτων, ούτε, όμως, και πολύ μικρός γιατί αντιστρόφως οδηγεί σε ανεπαρκή και ελλιπή πληροφόρηση όπου και θα βασιστούν οι στρατηγικές κατευθύνσεις.

Για τον εντοπισμό των κρίσιμων διεργασιών (key/ added value processes) θα συνέβαλε ιδιαίτερα ο σχεδιασμός¹⁰ όλων των διεργασιών του Ακαδημαϊκού Ιδρύματος και η αντιστοίχιση όσων συνεργούν μεταξύ τους, προκειμένου να αναδειχθούν οι κρίσιμοι συντελεστές και οι σχέσεις των λειτουργιών και διαδικασιών που απαιτούνται για την ανάπτυξη και παροχή των υπηρεσιών προς τους Φοιτητές και το ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό. Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακαδημαϊκές διεργασίες που αφορούν στην παροχή εκπαίδευσης προς τους Σπουδαστές, οι επιχειρησιακές διεργασίες που εστιάζουν στην οργανωσιακή ανάπτυξη του Ιδρύματος και οι υποστηρικτικές διεργασίες (διοικητικές) που αφορούν στην καθημερινή διοικητική υποστήριξη της λειτουργίας του Ιδρύματος.

Με την επιλογή των κρίσιμων διεργασιών, αυτομάτως, προκύπτουν **οι βασικοί συντελεστές επίδοσης**, οι οποίοι θα οδηγήσουν και στον ορισμό των δεικτών επίδοσης του ΕΑΠ. Η Διοικούσα Επιτροπή δύναται να εστιάσει σε διαφόρων ειδών δείκτες επίδοσης, μεταξύ των οποίων σε δείκτες αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας του ακαδημαϊκού έργου του ΕΑΠ, παραγωγικότητας του προσωπικού, ποιότητας ή και μέτρησης της οικονομικής κατάστασης του Ιδρύματος. Παρακάτω ενδεικτικά αναφέρονται δύο εκ των βασικότερων συντελεστών επιχειρησιακής επίδοσης του Ανοικτού Πανεπιστημίου, που θα συμπεριληφθούν -ως δείκτες επίδοσης- στο προτεινόμενο Σύστημα.

Η παροχή των ακαδημαϊκών και διοικητικών υπηρεσιών του Πανεπιστημίου είναι προσανατολισμένη στην ικανοποίηση του φοιτητικού του δυναμικού, ως ο κύριος εμπλεκόμενος (stakeholder) και αποδέκτης των λειτουργιών του Ιδρύματος. Συνεπώς, το φοιτητικό δυναμικό θα αποτελέσει τον κατεξοχήν δείκτη επίδοσης (key performance indicator) του Ανοικτού Πανεπιστημίου. Εξίσου κρίσιμος συντελεστής της ακαδημαϊκής, ειδικότερα, επίδοσης του ΕΑΠ αποτελεί το διδακτικό της προσωπικό, οι δημοσιεύσεις αυτών και γενικότερα το έργο τους. Κατά συνέπεια, το διδακτικό δυναμικό του ΕΑΠ θα συμπεριληφθεί στους δείκτες μέτρησης της ιδρυματικής επίδοσης του Πανεπιστημίου.

¹⁰ Προτείνεται ως ενδεικτικό εργαλείο για τη διαδικασία αυτή το Διάγραμμα Ροής (flow chart)

Επιπλέον, κατά το πρώτο (1ο) βήμα, η Διοικούσα Επιτροπή του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου οφείλει να **ενεργοποιήσει όλους τους εμπλεκόμενους** στην Ακαδημαϊκή Κοινότητα για την εφαρμογή του εν λόγω Συστήματος, ενθαρρύνοντας την άμεση εμπλοκή και συμμετοχή τους. Κατά τον τρόπο αυτό κατανέμονται ορθότερα οι αρμοδιότητες, αναπτύσσονται αποτελεσματικότερα οι διαδικασίες εσωτερικής επικοινωνίας και, κυρίως, διευκολύνεται η διεργασία συλλογής των πρωτογενών στοιχείων. Επίσης, η εμπλοκή των φοιτητών, του διδακτικού ή και διοικητικού προσωπικού διαμορφώνει ένα αίσθημα *‘ιδιοκτησίας’*, που αυξάνει την αφοσίωση και τη δέσμευση των εμπλεκομένων στην ακαδημαϊκή κοινότητα, κατά συνέπεια, μεγιστοποιώντας την ανάγκη λογοδοσίας.

Στο πλαίσιο κινητοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού του ΕΑΠ, χρειάζεται, ταυτόχρονα, να καθοριστεί από τη Διοικούσα Επιτροπή του ΕΑΠ και η **υπεύθυνη ομάδα εφαρμογής και παρακολούθησης του νέου Συστήματος**. Η ενσωμάτωση ενός νέου υπο-συστήματος στο ευρύτερο Σύστημα λειτουργιών και διοίκησης του Ιδρύματος συνεπάγεται, αυτομάτως, και την οργανωσιακή μετεξέλιξη του Ανοικτού Πανεπιστημίου, στα πλαίσια της οποίας κρίνεται σκόπιμη η σύσταση μιας νέας ανεξάρτητης Μονάδας για την διαχείριση του Συστήματος.

Ο ρόλος της εν λόγω **νέας Μονάδας**, με προτεινόμενο τίτλο αυτής *‘Μονάδα Τεκμηρίωσης και Ανάπτυξης Προγραμματισμού’*, θα είναι, πρωτίστως, καθοδηγητικός και επικουρικός προς την Διοίκηση του ΕΑΠ. Η βασική ευθύνη και αρμοδιότητα της συνοψίζεται στις δραστηριότητες σχεδιασμού, ανάπτυξης, εφαρμογής, διαχείρισης, παρακολούθησης και συντήρησης του Συστήματος αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ. Το προβλεπόμενο πλαίσιο δραστηριοτήτων της νέας Μονάδας προϋποθέτει την άμεση συνεργασία αυτής με την Διοικούσα Επιτροπή του ΕΑΠ, στην οποία και θα κοινοποιεί τα αξιολογικά ευρήματα από την μέτρηση των δεικτών, ως βάση ανατροφοδότησης (feedback) για τον επανασχεδιασμό του Επιχειρησιακού σχεδίου και του προγραμματισμού ανάπτυξης του Ιδρύματος.

Λόγω της άμεσης συμπληρωματικότητας του Συστήματος και του Επιχειρησιακού Σχεδίου του ΕΑΠ, προτείνεται η διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της προτεινόμενης Μονάδας, συμπεριλαμβάνοντας την ενεργό εμπλοκή της στον αναπτυξιακό προγραμματισμό του Ιδρύματος. Σύμφωνα με τις τρέχουσες εξελίξεις, το ΕΑΠ όπως και τα υπόλοιπα Πανεπιστήμια της χώρας, ακολουθώντας τις επιταγές των θεσμικών μεταρρυθμίσεων για την Ανώτατη Εκπαίδευση (ΦΕΚ τ.Α’ 69/20-3-2007, Ν. 3549/2007, *‘Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για τη δομή και λειτουργία των ΑΕΙ’*), οφείλουν να καταρτίζουν τετραετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης, για τους σκοπούς εφαρμογής του οποίου προβλέπεται η σύσταση *‘Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ακαδημαϊκού-Αναπτυξιακού Προγραμματισμού’*.

Συνεπώς, η **οργανωσιακή αυτή μετεξέλιξη**, όπως απορρέει από τις θεσμικές προδιαγραφές της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης για τα ΑΕΙ, πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την προσδιορισμό του πλαισίου δραστηριοτήτων της υπεύθυνης για τη διαχείριση του Συστήματος Μονάδας του ΕΑΠ (*Μονάδα Τεκμηρίωσης και Ανάπτυξης Προγραμματισμού*). Κρίνεται σκόπιμη η άμεση και αποτελεσματική συνέργεια μεταξύ της προτεινόμενης Μονάδας και της θεσμικά προβλεπόμενης *Έπιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ακαδημαϊκού-Αναπτυξιακού Προγραμματισμού*. Σε ρόλο υποστηρικτικό, η νέα *Μονάδα Τεκμηρίωσης και Ανάπτυξης Προγραμματισμού* θα τροφοδοτεί το έργο της Επιτροπής με τα τελικά αξιολογικά πορίσματα (reports) και τα αποτελέσματα των μετρήσεων των δεικτών επίδοσης του ΕΑΠ, προκειμένου να επιτυγχάνει το Ίδρυμα τεκμηριωμένη και ολοκληρωμένη προσέγγιση του στρατηγικού σχεδιασμού και του αναπτυξιακού του προγραμματισμού.

Ωστόσο, επειδή η θεσμοθέτηση με πάγιο χαρακτήρα μιας τέτοιας ανεξάρτητης Μονάδας αποτελεί ένα μακροπρόθεσμο σενάριο, το οποίο χρειάζεται κατάλληλο σχεδιασμό, αρκετούς πόρους για να υλοποιηθεί και, κυρίως, ένα χρονικό διάστημα πιλοτικής εφαρμογής του Συστήματος, προτείνονται τα **ακόλουθα εναλλακτικά σενάρια**.

Στο πρώτο εναλλακτικά προτεινόμενο σενάριο προβλέπεται η διαχείριση του Συστήματος να συμπεριληφθεί στις υφιστάμενες αρμοδιότητες της Μονάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης του ΕΑΠ, η οποία πληροί δύο βασικών προϋποθέσεων. Καταρχήν, το στελεχιακό της δυναμικό διαθέτει *εφαρμοσμένη* εμπειρία στις διαδικασίες της αξιολόγησης (ηλεκτρονική επεξεργασία πρωτογενούς υλικού, σύνταξη reports, κοινοποίηση των πορισμάτων στην Διοικούσα Επιτροπή του ΕΑΠ, κλπ) και, κατά δεύτερον, έχει ήδη στην διάθεση της κατάλληλα λογισμικά προγράμματα για την ηλεκτρονική επεξεργασία των δεικτών επίδοσης του Ίδρύματος. Η Μονάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης του ΕΑΠ, σε συνεργασία με τα Τμήματα Εκπαίδευσης και Μητρώου Φοιτητών από όπου, πρωτίστως, θα συλλέγονται τα πρωτογενή στοιχεία για τη μέτρηση των δεικτών, δύναται με τη βοήθεια κατάλληλων λογισμικών προγραμμάτων να επεξεργάζεται και να αξιολογεί τους δείκτες καθώς και να συντάσσει τα τελικά Reports που θα κοινοποιούνται στην Διοικούσα Επιτροπή.

Εναλλακτικά προτείνεται την ευθύνη παρακολούθησης και διαχείρισης του συγκεκριμένου Συστήματος να αναλάβει η Μονάδα Ποιότητας, που προβλέπεται να συγκροτηθεί στο εγγύς μέλλον, στα πλαίσια εφαρμογής του *Συστήματος Διαχείρισης της ποιότητας των υπηρεσιών του ΕΑΠ*. Δεδομένης της συμπληρωματικότητας και του κοινού προσανατολισμού των δύο Συστημάτων, η επικείμενη αυτή Μονάδα δύναται -έστω στα πλαίσια πιλοτικής εφαρμογής- να τρέξει ταυτόχρονα και τα δύο Συστήματα.

Τέλος, η Διοικούσα Επιτροπή, καθορίζοντας το πλαίσιο και εύρος εφαρμογής του Συστήματος, χρειάζεται να προσδιορίσει τη **χρονική βάση μέτρησης** των δεικτών επίδοσης του ΕΑΠ καθώς και το επίπεδο εφαρμογής του. Για παράδειγμα, σε περίπτωση που μετράται και αξιολογείται η επιχειρησιακή επίδοση, συνολικά, του Ιδρύματος, οι αντίστοιχοι δείκτες πρέπει να υπολογίζονται σε ετήσια βάση, προκειμένου να εξάγονται βάσιμα συμπεράσματα. Αντιθέτως, στην περίπτωση που το Σύστημα αναφέρεται στην λειτουργική επίδοση κάθε Προγράμματος Σπουδών, οι μετρήσεις δύναται να υλοποιούνται και ανά εξάμηνο.

Παρακάτω παρουσιάζεται το προτεινόμενο πρότυπο Σύστημα παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης, συνολικά, του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, ως χρονική βάση εφαρμογής (συλλογή στοιχείων, μέτρηση δεικτών) του οποίου ορίζεται η ετήσια.

Συγκεκριμένα, προδιαγράφονται οι προβλεπόμενες διεργασίες του Συστήματος και οι δείκτες επίδοσης του ΕΑΠ, ενώ όπως έχει ήδη σημειωθεί ανωτέρω, το πρότυπο αυτό Σύστημα βασίζεται στον 'κύκλο συνεχούς βελτίωσης' (PLAN -DO- CHECK -ACT), όπως αυτός καθιερώθηκε από τον W Shewhart (βλ. Εικόνα 13).

4.3 Διεργασίες Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ

Κάθε Σύστημα απαρτίζεται από συγκεκριμένες διεργασίες (processes). Η διεργασία, ως δυναμική έννοια, αποτελείται από ένα σύνολο διαδικασιών. Η εφαρμογή της συνεπάγεται τις εκροές/ εξερχόμενα (outputs), ενώ προϋποθέτει την χρήση πόρων, οι οποίοι αποτελούν τις απαραίτητες εισροές/ εισερχόμενα (inputs) της διεργασίας.

Στην περίπτωση του Συστήματος παρακολούθησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ, τα εξερχόμενα θεωρούνται τα τελικά αξιολογικά πορίσματα, όπως αυτά προκύπτουν από τις διεργασίες μέτρησης και αξιολόγησης των δεικτών επίδοσης, ενώ τα απαιτητά συλλεχθέντα πρωτογενή στοιχεία (για τη διαμόρφωση και τον υπολογισμό των δεικτών επίδοσης), όπως αυτά απορρέουν από τις λειτουργίες του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, συνιστούν τις εισροές του Συστήματος.

Τις κρισιμότερες διεργασίες του εν λόγω Συστήματος αποτελούν η παρακολούθηση και διαχείριση του Συστήματος, η μέτρηση των δεικτών επίδοσης και η αξιολόγηση των τελικών ευρημάτων (αποτελέσματα μετρήσεων των δεικτών επίδοσης του ΕΑΠ). Κάθε μια εκ των τριών αυτών διεργασιών αναλύεται σε διαδικασίες και δραστηριότητες με πιο στατικό χαρακτήρα.

Για παράδειγμα, η πρώτη διεργασία (παρακολούθηση του Συστήματος) αποτελείται μεταξύ άλλων από τις διαδικασίες σχεδιασμού του πλαισίου εφαρμογής του Συστήματος, έλεγχου των συνολικών διαδικασιών και διόρθωσης τυχόν προκυπτουσών αποκλίσεων καθώς και προγραμματισμού και ανάπτυξης των λογισμικών προγραμμάτων μέσω των οποίων θα γίνει η μέτρηση των δεικτών επίδοσης του ΕΑΠ. Όσον αφορά την διεργασία της μέτρησης των δεικτών, αυτή ενδεικτικά αποτελείται από τις διαδικασίες συλλογής των πρωτογενών δεδομένων για τη διαμόρφωση των παραμέτρων/ συντελεστών των δεικτών, καταχώρηση στο λογισμικό πρόγραμμα των συντελεστών των δεικτών επίδοσης και στατιστική επεξεργασία αυτών. Η τρίτη κρίσιμη διεργασία του Συστήματος, αυτή της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των μετρήσεων των δεικτών, συμπεριλαμβάνει ενδεικτικά τις διαδικασίες της σύνταξης των τελικών αναφορών (reports), της συνδυαστικής σύγκρισης αυτών με τα reports της Μονάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης του ΕΑΠ, της κοινοποίησης των αναφορών προς την Διοικούσα Επιτροπή του Ιδρύματος και προς το σύνολο των εμπλεκόμενων στο Σύστημα καθώς και της αξιοποίησης των τελικών πορισμάτων για τον επανασχεδιασμό του αναπτυξιακού προγραμματισμού του Πανεπιστημίου και την λήψη στρατηγικών αποφάσεων.

Ανάλογα με το προβλεπόμενο (από την υπεύθυνη Μονάδα διαχείρισης του Συστήματος και τη Διοικούσα Επιτροπή του ΕΑΠ) εύρος εφαρμογής του Συστήματος, προδιαγράφεται και καθορίζεται ο αντίστοιχος αριθμός των λειτουργικών διαδικασιών αυτού. Υπογραμμίζεται, ωστόσο, πως σε περίπτωση υπερβολικής διεύρυνσης των λειτουργιών του Συστήματος και ενσωμάτωσης, κατά την εφαρμογή του, μεγάλου αριθμού διαδικασιών ελλοχεύει ο κίνδυνος να καταστεί το Σύστημα υπέρ- αναλυτικό και, συνεπώς, πολύπλοκο και δυσλειτουργικό, με μη επιθυμητά αποτελέσματα τόσο στη διαχείριση και παρακολούθηση του όσο και στην εξαγωγή και αξιολόγηση των εκροών του (συμπερασμάτων από τις μετρήσεις των δεικτών).

Συνεπώς, προτείνεται, τουλάχιστον, στο στάδιο της πιλοτικής εφαρμογής του Συστήματος να συμπεριληφθούν οι πλέον κρίσιμες διαδικασίες (Key procedures), όσες δηλαδή έχουν άμεσα προστιθέμενη αξία για τη λειτουργία και αποτελεσματικότητα των διεργασιών που απαρτίζουν το Σύστημα. Μεταξύ των κρίσιμότερων διαδικασιών (added value procedures), που ενσωματώνονται στο συγκεκριμένο Σύστημα, αποτελούν η συλλογή στοιχείων, η ανάλυση και στατιστική επεξεργασία των δεδομένων, η αξιολόγηση των ευρημάτων και η κοινοποίηση των τελικών πορισμάτων.

Αναλυτικότερα, οι διαδικασίες που θα ακολουθηθούν, κατά την εφαρμογή του Συστήματος, από την υπεύθυνη Μονάδα του ΕΑΠ παρουσιάζονται ακολούθως:

Πίνακας 14. Διεργασίες Συστήματος διαχείρισης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
Συλλογή Στοιχείων	Τα στοιχεία αυτά θα συλλεχθούν από την υπεύθυνη Μονάδα με τη ενεργό συνεργασία των Τμημάτων Μητρώου Φοιτητών και Προσωπικού και του Τμήματος Εκπαίδευσης του ΕΑΠ. Τα ποσοτικά αυτά στοιχεία θα αποτελέσουν τη βάση για τον υπολογισμό της τιμής κάθε δείκτη.
Υπολογισμός στοιχείων	Τα στοιχεία πρέπει να είναι ακριβή και τα αντιστοίχως κατάλληλα για την ορθή διαμόρφωση κάθε δείκτη επίδοσης. (Πχ για τη διαμόρφωση και υπολογισμό του δείκτη διδασκόντων/ φοιτητές χρειάζεται να υπολογιστούν δύο στοιχεία: ο συνολικός αριθμός διδασκόμενων και ο αντίστοιχος του φοιτητικού δυναμικού του ΕΑΠ)

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
Καταχώρηση τιμών (παράμετροι/ συντελεστές δεικτών)	Την εφαρμογή του Συστήματος θα υποστηρίξει κατάλληλο λογισμικό πρόγραμμα. Κατά τη διεργασία αυτή τα συλλεχθέντα πρωτογενή στοιχεία (παράμετροι/ συντελεστές κάθε δείκτη) καταχωρούνται, ώστε να προκύψει η τιμή του δείκτη.
Μέτρηση- Ανάλυση-Αξιολόγηση Δεικτών (Στατιστική Επεξεργασία & Ανάλυση)	Η στατιστική επεξεργασία (μέτρηση) θα υλοποιείται ηλεκτρονικά, μέσα από την εφαρμογή του κατάλληλου λογισμικού προγράμματος. Ωστόσο, κατόπιν ενός χρονικού διαστήματος πιλοτικής εφαρμογής του Συστήματος (και αφού ήδη εξαχθεί ένας επαρκής αριθμός τιμών δεικτών επίδοσης) είναι εφικτή και η διαχρονικά συγκριτική επεξεργασία και αξιολόγηση των δεικτών επίδοσης ή και η διαϊδρυματική σύγκριση των δεικτών επίδοσης του ΕΑΠ (με άλλα συμβατικά ή και Ανοικτά Πανεπιστήμια του εσωτερικού ή και του εξωτερικού) στα πλαίσια ενός Benchmarking.
Σύνταξη & Κοινοποίηση των Reports	Η υπεύθυνη για τη διαχείριση του Συστήματος Μονάδα λαμβάνει τα αποτελέσματα των μετρήσεων των δεικτών επίδοσης και βάσει αυτών συντάσσει αναφορές, τις οποίες κοινοποιεί προς τη Διοικούσα Επιτροπή. Στη φάση αυτή σκόπιμη κρίνεται η συνεργασία με την προβλεπόμενη Μονάδα Ποιότητας και, κυρίως, με τη Μονάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης για τη σύνταξη reports που κριτικά θα συνδυάζουν τα αξιολογικά ευρήματα των δύο Συστημάτων
Αξιοποίηση τελικών πορισμάτων	Πρόκειται για την τελική φάση του Συστήματος όπου η υπεύθυνη Μονάδα, σε συνεργασία και καθοδήγηση της Διοικούσας Επιτροπής του ΕΑΠ, λαμβάνει τα πορίσματα ως βάση για τον επανασχεδιασμό του Επιχειρησιακού Σχεδίου ή και τον προγραμματισμό ανάπτυξης του ΕΑΠ

Κρίνεται σκόπιμο να επισημανθούν ορισμένες χρήσιμες αρχές και τεχνικές αναφορικά με τις ανωτέρω κρίσιμες διαδικασίες του Συστήματος.

Όσον αφορά στην **πρώτη διαδικασία ‘Συλλογή Στοιχείων’**, η υπεύθυνη Ομάδα παρακολούθησης και διαχείρισης του προτεινόμενου Συστήματος οφείλει να καταρτίσει σχέδιο συλλογής των δεδομένων, προσδιορίζοντας, καταρχήν, τις ανάγκες σε πρωτογενή στοιχεία και, κατά δεύτερον, τη διαθεσιμότητα αυτών από τα διοικητικά Τμήματα. Η μη συμμόρφωση της Μονάδας σε αυτή τη σειρά δράσης και προγραμματισμού ενδεχομένως την οδηγήσει σε άσκοπο και ανώφελο όγκο εργασίας. Συνεπώς, το πρώτο βήμα, κατά τη συγκέντρωση στοιχείων, αποτελεί ο εντοπισμός και η ιεράρχηση των συντελεστών (performance indicators) και των αντίστοιχων δεικτών επίδοσης (performance measurements), καθώς έτσι αναδεικνύονται τα αναγκαία και απολύτως χρήσιμα πρωτογενή στοιχεία.

Ένα σχέδιο/ πλάνο συλλογής στοιχείων είναι απαραίτητο, καθώς διασφαλίζει ότι τα συλλεχθέντα δεδομένα υποστηρίζουν και εξυπηρετούν το σύνολο των αντικειμενικών στόχων του Συστήματος και παρέχουν τις απαραίτητες πληροφορίες για τη μέτρηση των δεικτών. Η αξιοπιστία του Συστήματος εξαρτάται από την ποιότητα, εγκυρότητα και ακρίβεια των πρωτογενών πληροφοριακών δεδομένων. Για το λόγο αυτό, ο σχεδιασμός της διαδικασίας συλλογής στοιχείων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα:

- Εντοπισμός και καταγραφή των απαιτήσεων σε πληροφοριακά δεδομένα (εισροές για τη διαμόρφωση και υπολογισμό κάθε δείκτη επίδοσης)
- Εντοπισμός και καταγραφή των πηγών πληροφόρησης (Τμήματα ΕΑΠ και διαθεσιμότητα στοιχείων)
- Σχεδιασμός βημάτων διαδικασίας συλλογής στοιχείων (προσδιορισμός του σκοπού και των ειδικών βημάτων της διαδικασίας, τη χρονική στιγμή και το χρονικό διάστημα συλλογής στοιχείων, κλπ)
- Προστασία δεδομένων (πρόκειται για τη διασφάλιση του απορρήτου των προσωπικών δεδομένων των εμπλεκόμενων στο Ίδρυμα)

Τα πρωτογενή στοιχεία, ως απαραίτητες εισροές για την αποτελεσματικότητα των διεργασιών του Συστήματος, πρέπει να υπακούουν στα ακόλουθα κριτήρια ποιότητας. Πρόκειται για την ακρίβεια (μη στατιστική απόκλιση δεδομένων), πληρότητα, συνεκτικότητα, συνέπεια και την επικαιροποίηση.

Όσον αφορά τις διαδικασίες ανάλυσης, αξιολόγησης των δεικτών επίδοσης και κοινοποίησης των τελικών αποτελεσμάτων, επισημαίνονται οι ακόλουθες αρχές, τεχνικές και εργαλεία.

Η **ανάλυση και αξιολόγηση των δεικτών** αποτελεί ένα εκ των σημαντικότερων διαδικασιών του Συστήματος. Ο σκοπός της συγκεκριμένης διαδικασίας συνίσταται στην αντιστροφή/μετατροπή των τελικών τιμών των δεικτών επίδοσης σε πληροφόρηση και γνώση προς την Διοικούσα Επιτροπή του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου για την επιχειρησιακή επίδοση του Ιδρύματος. Βάσει των πορισμάτων της ανάλυσης, η Διοικούσα Επιτροπή, σε συνεργασία και συνέργια με τα ιθύνοντα στελέχη του ΕΑΠ, θέτει νέους στρατηγικούς και επιχειρησιακούς στόχους, αξιολογεί το επίπεδο προόδου του Πανεπιστημίου και εντοπίζει τις προβληματικές περιοχές του Συστήματος λειτουργιών και διοίκησης του Ιδρύματος.

Επισημαίνεται ότι το χρονικό διάστημα υλοποίησης της συγκεκριμένης διαδικασίας πρέπει να είναι επαρκές για την εξαγωγή βάσιμων και όχι βεβιασμένων συμπερασμάτων. Ταυτόχρονα, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η ανάλυση και αξιολόγηση των δεικτών είναι σκόπιμο να ολοκληρωθεί πριν την διαδικασία λήψης αποφάσεων που αφορούν στον ακαδημαϊκό και αναπτυξιακό προγραμματισμό του Πανεπιστημίου.

Αν και για την διαδικασία ανάλυσης των αποτελεσμάτων ήδη προτάθηκε από τον Μελετητή το εργαλείο της στατιστικής επεξεργασίας και ανάλυσης (Statistical Analysis), επισημαίνεται ότι διατίθεται ποικιλία εργαλείων, τα οποία διακρίνονται σύμφωνα με τη ξένη βιβλιογραφία σε δύο κατηγορίες. Η πρώτη αφορά σε εργαλεία ανάλυσης των αποτελεσμάτων των μετρήσεων και η δεύτερη, αντίστοιχα, σε εργαλεία εντοπισμού των προσδιοριστικών παραγόντων (ριζικών αιτιών) και σχεδιασμού βελτιωτικών δράσεων. Στον ακόλουθο Πίνακα παρουσιάζονται ορισμένα ενδεικτικά εργαλεία κάθε μιας εκ των δύο αυτών κατηγοριών.

Πίνακας 15. Κατηγορίες εργαλείων ανάλυσης αποτελεσμάτων

Εργαλεία ανάλυσης αποτελεσμάτων μετρήσεων	Εργαλεία εντοπισμού αιτιών προβλημάτων & σχεδιασμού βελτιωτικών δράσεων
Φύλλο Ελέγχου (Check Sheet)	Διάγραμμα Συνάφειας (Affinity Diagram)
Διάγραμμα Ροής (Run Chart)	Καταιγισμός Ιδεών (Brainstorming/ Creative Thinking)
Στατιστική Ανάλυση (Statistical Analysis)	Διάγραμμα Αιτίου – Αποτελέσματος (Cause and Effect Diagram)
Στατιστικός έλεγχος διεργασίας/ Διάγραμμα Ελέγχου) Statistical Process Control/ Control Chart)	Cost-of-Quality Analysis

Εργαλεία ανάλυσης αποτελεσμάτων μετρήσεων	Εργαλεία εντοπισμού αιτιών προβλημάτων & σχεδιασμού βελτιωτικών δράσεων
(Decision Matrices)	Failure Mode and Effect Analysis
Διάγραμμα Ροής (Flow Chart)	Δενδροδιάγραμμα (Tree Analysis)
Διάγραμμα διασκόρπισης σχέσεων μεταξύ μεταβλητών (Scatter Plots of Relationships between Variables)	Ιστόγραμμα (Histogram)
	Διάγραμμα Pareto (Pareto Chart)
	Gap Analysis

Όσον αφορά την τελευταία και κρίσιμότερη διαδικασία της **‘Αξιοποίησης των τελικών συμπερασμάτων’**, επισημαίνονται δύο βασικά σημεία. Καταρχήν, κρίνεται σκόπιμη η συγκριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων με άλλα ιδρύματα, στα πλαίσια ενός διαίδρυματικού benchmarking, για την εξακρίβωση της θέσης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου σε σχέση τόσο με άλλα Ανοικτά όσο και συμβατικά Ακαδημαϊκά Ιδρύματα. Κατά δεύτερον, με το πέρας ενός διαστήματος πιλοτικής εφαρμογής του Συστήματος, προτείνεται η υλοποίηση διαχρονικά συγκριτικής ανάλυσης των τιμών των δεικτών επίδοσης του ΕΑΠ για την εξακρίβωση του βαθμού προόδου και εξέλιξης του Ακαδημαϊκού Ιδρύματος. Σε όλες τις περιπτώσεις η συγκριτική ανάλυση κινητοποιεί και ενεργοποιεί το ανθρώπινο δυναμικό του Εκπαιδευτικού Οργανισμού, ενώ συμβάλλει, ταυτόχρονα, στην αναγνώριση των **‘καλών πρακτικών’** ή ακόμα και της **‘αριστείας’**.

Επιπλέον, η διαδικασία της αξιοποίησης των τελικών συμπερασμάτων, ως το τελευταίο βήμα του Συστήματος και το τελικό μέσο πλήρωσης των στόχων και σκοπών αυτού, συμβάλλει, εφόσον λειτουργήσει αποτελεσματικά, στην βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών του ΕΑΠ και, κυρίως, στον επανασχεδιασμό (re- engineering) του ευρύτερου Συστήματος λειτουργιών και διοίκησης του Ιδρύματος, σημείο το οποίο έχει ήδη επισημανθεί σε ανώτερο σημείο.

Τέλος, στα πλαίσια της υποχρέωσης **‘λογοδοσίας’** και ανάληψης ευθύνης του Ιδρύματος απέναντι στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, προτείνεται η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων και των τελικών πορισμάτων, όπως εξάγονται από τις μετρήσεις και ανάλυση των δεικτών επίδοσης του ΕΑΠ.

Στην ακόλουθη Ενότητα παρουσιάζονται οι προτεινόμενοι δείκτες μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

4.4 Δείκτες παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ

Πριν την παρουσίαση και περιγραφή των δεικτών μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, κρίνεται σκόπιμο να παρατεθούν ενδεικτικά σημεία της βιβλιογραφίας σχετικά με την χρήση και επιλογή των δεικτών επίδοσης, γενικά, για τα Ανώτατα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα.

Η χρήση των δεικτών παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επίδοσης (performance measurements) των Πανεπιστημίων συμβάλλει στην αύξηση του επιπέδου, της ισχύς και της δραστηρότητας βελτίωσης των διοικητικών και ακαδημαϊκών λειτουργιών τους. Επιπλέον, η χρήση των δεικτών αυτών, ενισχύοντας το βαθμό αντικειμενικότητας, συγκρισιμότητας και διαφάνειας του Πανεπιστημίου, λειτουργεί ως εργαλείο ανάδειξης πολιτικής και στρατηγικής για έκαστο Ακαδημαϊκό Ίδρυμα.

Ωστόσο, δεν είναι πάντα αυταπόδεικτη και εμφανής η συσχέτιση των τιμών (αποτελεσμάτων μετρήσεων) των δεικτών με την Ποιότητα ή την εύρυθμη λειτουργία έκαστου Ιδρύματος. Για το λόγο αυτό, χρειάζεται και προϋποτίθεται σε κάθε περίπτωση (για κάθε Ακαδημαϊκό Ίδρυμα) να επιλεγθούν οι κατάλληλοι δείκτες.

Η επιλογή αυτών πρέπει να βασίζεται σε ένα τεκμηριωμένο πλάνο σχεδιασμού, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος ανακριβών συγκρίσεων και παραποιημένων αποτελεσμάτων από τη μέτρηση αυτών, όπως για παράδειγμα σε περίπτωση χρήσης υπέρ-απλουστευμένων δεικτών/ μέτρων επίδοσης (Kis V., 2005).

Ήδη σε ανωτέρω σημείο του παρόντος Κεφαλαίου της Μελέτης αναφέρθηκε πως στην επιλογή των κατάλληλων δεικτών επίδοσης (που μπορεί να εστιάζουν στην παραγωγικότητα, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα, ποιότητα του έργου του Πανεπιστημίου, συνολική επιχειρησιακή επίδοση κλπ) συμβάλλουν τα εξής διαδοχικά βήματα:

1. Εντοπισμός κι αναγνώριση των κρίσιμων διεργασιών (key/ added value processes), όσες δηλαδή διεργασίες (ακαδημαϊκές και διοικητικές) αμεσότερα και εντονότερα επιδρούν στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Ιδρύματος
2. Ανάδειξη των κρίσιμων συντελεστών επίδοσης (key performance indicators), όπως αυτομάτως προκύπτουν μετά την πλήρωση της προηγούμενης (πρώτης) διαδικασίας
3. Αναγνώριση κι επιλογή των βασικών δεικτών επίδοσης

Η επιλογή των δεικτών επίδοσης εναπόκειται στην ευθύνη και αρμοδιότητα της υπεύθυνης για τη διαχείριση και παρακολούθηση του Συστήματος Μονάδας καθώς και στην ίδια τη Διοικούσα Επιτροπή. Ωστόσο απαραίτητη και σκόπιμη κρίνεται η άμεση συνεργασία και συμβολή τόσο της προβλεπόμενης Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αναπτυξιακού Προγραμματισμού όσο και της Διοικούσας Επιτροπής του ΕΑΠ, στα πλαίσια του καθορισμού του ευρύτερου πλαισίου εφαρμογής του Συστήματος.

Παρακάτω ακολουθούν βιβλιογραφικές αναφορές, που θα φανούν χρήσιμες για την ειδικότερη επιλογή των κατάλληλων δεικτών επίδοσης για την περίπτωση του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Για παράδειγμα, ο Ewell (1999) διακρίνει τέσσερα είδη στατιστικών δεδομένων μέτρησης, τα οποία χρησιμοποιούνται για λόγους ανάδειξης και επιλογής πολιτικών και στρατηγικής ενός Πανεπιστημίου. Τα τέσσερα αυτά είδη, βάσει του Ewell (1999), συνοψίζονται στα ακόλουθα:

- **Αυστηρά Αριθμητικά/ Στατιστικά Στοιχεία- ‘Hard statistics’:** Πρόκειται για απόλυτους αριθμούς (πρωτογενή στοιχεία) λειτουργικών στοιχείων ενός Ιδρύματος, όπως ο αριθμός των φοιτητών και αποφοίτων, ο αριθμός μελών ΔΕΠ και διοικητικού- τεχνικού προσωπικού, η ηλικία και η αξία των κτιριακών εγκαταστάσεων ή και το κόστος της υλικοτεχνικής υποδομής.
- **Αναλογίες (και αντίστοιχοι Δείκτες) στατιστικών και μετρήσεων:** Πρόκειται για στατιστικά στοιχεία υπολογισμένα βάσει δύο ή περισσότερων μετρήσεων (σε απόλυτους αριθμούς) της προηγούμενης κατηγορίας. Κοινά παραδείγματα είναι ο λόγος αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της εργασίας του προσωπικού, το κόστος ανά μονάδα μέτρησης των εξερχόμενων- αποτελεσμάτων (πχ κόστος ανά τίτλο σπουδών) και ρυθμός/ αναλογία στάσιμων φοιτητών ή διακοπής σπουδών ή αποφοίτησης.
- **Δευτερεύοντα Στατιστικά -‘Second-order’ statistics, που αφορούν μετρήσεις υποβοσκόντων συνθηκών** που δε μπορούν να υπολογιστούν σε απόλυτους αριθμούς. Για παράδειγμα, η ικανοποίηση των φοιτητών (μετριέται βάσει ερωτηματολογίων ή προσωπικών συνεντεύξεων) ή τα εξερχόμενα- αποτελέσματα από τη διαδικασία μάθησης των φοιτητών (μετριέται μέσω εξετάσεων ή αξιολογήσεων).

- **Κρίσεις - ‘Judgement calls’:** Δεν πρόκειται για στατιστικά στοιχεία, αλλά αντανakλούν τα εξερχόμενα- αποτελέσματα των, πολλάκις, σύνθετων διεργασιών αξιολόγησης που βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια. Για παράδειγμα, η επάρκεια ή μη εσωτερικών μηχανισμών Διασφάλισης Ποιότητας ενός Ιδρύματος, ο βαθμός αποτελεσματικότητας του στρατηγικού σχεδίου του Πανεπιστημίου ή των διεργασιών καταφατικών δράσεων, το ποσοστό τμημάτων που χρησιμοποιούν ‘ενεργής μάθησης’ προσεγγίσεις, ο βαθμός αποτελεσματικότητας των συστημάτων μετά- αξιολόγησης και διασφάλισης ποιότητας.

Αν και τα περισσότερα από τα ανωτέρω δεδομένα μέτρησης βασίζονται σε ποσοτικά πρωτογενή στοιχεία, υπάρχουν και αυτά που βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, που αν και η μέτρηση τους είναι δυσκολότερη ωστόσο είναι αναγκαία, ως εργαλείο των στρατηγικών πολιτικών ενός Ιδρύματος (Kis V., 2005).

Μια άλλη μερίδα ερευνητών κατηγοριοποιεί τους δείκτες επίδοσης ενός Πανεπιστημίου βάσει της θέσης τους στο τρίπτυχο Μοντέλο της Εσωτερικής Διασφάλισης Ποιότητας- ‘Εισερχόμενα’, ‘Διεργασία’, ‘Εξερχόμενα’, όπως αυτό προδιαγράφεται σύμφωνα με τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα για την Ανώτατη Εκπαίδευση. Οι δείκτες αυτοί είναι γνωστοί είτε ως ‘δείκτες Ποιότητας’ (Ε. Κεραυνού- Παπαηλιού, 2006) είτε ως ‘κριτήρια επίδοσης’ (performance measures) (Dr Scholten P., 2007). Οι συγκεκριμένοι δείκτες, λόγω του ότι βρίσκονται σε άμεση εξάρτηση με τις ιδιαιτερότητες λειτουργίας κάθε Πανεπιστημίου, δεν έχουν ευρέως κοινή εφαρμογή από το σύνολο των Ιδρυμάτων. Οι **κυριότεροι Δείκτες Ποιότητας** ή Κριτήρια Απόδοσης είναι οι ακόλουθοι:

- **Κριτήρια-«Εισροές» (Input Measures).** Περιέχουν περιορισμένη πληροφόρηση για τη διαδικασία λήψης αποφάσεων και για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των εκπαιδευτικών λειτουργιών. Πρόκειται για τα Εισερχόμενα λειτουργίας του Πανεπιστημίου, όπως το ακαδημαϊκό δυναμικό, ο προϋπολογισμός, κλπ
- **Κριτήρια- «Εκροές» (Output Measures).** Αυτά είναι τα άμεσα προκύπτοντα αποτελέσματα των ακαδημαϊκών και διοικητικών λειτουργιών. Για παράδειγμα, ο αριθμός εγγραφόμενων φοιτητών, ο αριθμός των δανειζόμενων βιβλίων, κλπ. Αυτά τα κριτήρια δε παρέχουν προστιθέμενη αξία για την ανάλυση της επίδοσης του Πανεπιστημίου.
- **Κριτήρια Αποτελέσματος (Outcome measures).** Αυτά παρέχουν πληροφορίες για την προστιθέμενη αξία των εκπαιδευτικών διεργασιών για τους φοιτητές.

Ενώ τα Κριτήρια- ‘Εισερχόμενα’ και τα Κριτήρια- ‘Εκροές’ τείνουν να εστιάζουν εσωτερικά στις διεργασίες εκπαίδευσης (διδασκαλία & έρευνα), τα Κριτήρια Αποτελέσματος αναδεικνύουν το αποτέλεσμα των διεργασιών και διαδικασιών του Ιδρύματος. **Τα τελευταία είναι πιο χρήσιμα για τις Πρυτανικές Αρχές και τα λοιπά Όργανα αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων**, εφόσον παρέχουν απαραίτητα και σημαντικά πληροφοριακά στοιχεία, που ενισχύουν την αυτογνωσία των Ιδρυμάτων για τα αποτελέσματα των παρεχόμενων εκπαιδευτικών τους υπηρεσιών, καθοδηγώντας τον Οργανισμό στη σωστή κατεύθυνση επίτευξης των Στόχων και της Αποστολής του. Υπογραμμίζεται η ανάγκη το Ανώτατο Ακαδημαϊκό Ίδρυμα να μετρά, να παρακολουθεί και να αξιολογεί την επιχειρησιακή επίδοση του, λαμβάνοντας υπ’ όψιν τους αντίστοιχους Δείκτες. ‘Μη μετρώντας αυτά, η Ανώτατη Διοίκηση, στην ουσία, μετρά ο, τι προσδοκά και ο, τι της αρέσει μόνο να γνωρίζει’ (Dr P. Scholten, 2007).

Ακολούθως παρουσιάζονται μερικοί από τους κυριότερους δείκτες μέτρησης της ακαδημαϊκής επίδοσης ενός Πανεπιστημίου και η θέση τους στο τρίπτυχο μοντέλο της ακαδημαϊκής λειτουργίας:

Πίνακας 16. Βασικοί Δείκτες Ποιότητας

	Τοποθέτηση Στοιχείων στο Μοντέλο		
Βασικά Στοιχεία Ποιότητας (Δείκτες Ποιότητας)	«Είσοδος»	«Διεργασία»	«Εξοδος»
Εξέλιξη φοιτητών-ποσοστά επιτυχίας			
Απασχολησιμότητα αποφοίτων (κοινωνική απήχηση)			
Βαθμός ικανοποίησης φοιτητών από Προγράμματα Σπουδών			Στοιχείο Κοινωνικής Απήχησης
Αποτελεσματικότητα Διδασκόντων			
Προφίλ φοιτητικού πληθυσμού			
Διαθέσιμοι μαθησιακοί πόροι & κόστος αυτών			
Βασικοί δείκτες επίδοσης του Ιδρύματος	<i>Κάθε Δείκτης θα αφορά ένα ή και περισσότερα από τα στάδια του μοντέλου και, συνολικά, αυτοί πρέπει να καλύπτουν επαρκώς και τα τρία σημεία, με έμφαση στην «Εξοδο»</i>		

Πηγή: Πανεπιστήμιο Κύπρου, 2005

Βάσει τόσο των ανωτέρω βιβλιογραφικών αναφορών όσο και των προδιαγραφών της Αναθέτουσας Αρχής για τους δείκτες που πρέπει να περιλαμβάνει το Σύστημα, ο Μελετητής προτείνει ακολούθως τους δείκτες για την μέτρηση και αξιολόγηση της λειτουργικής επίδοσης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Οι συγκεκριμένοι δείκτες αφορούν, πρωτίστως, σε *‘Κριτήρια Αποτελέσματος’* (Outcome measures), ενώ διαμορφώνονται βάσει αναλογιών (λόγων) που προκύπτουν από στατιστικά δεδομένα μετρήσεων δύο κατηγοριών, είτε από απόλυτους αριθμούς (Αυστηρά Αριθμητικά/ Στατιστικά Στοιχεία- ‘Hard statistics’) είτε από αναλογίες –στατιστικά άλλων μετρήσεων (πχ εκροές μετρήσεων της Εσωτερικής Αξιολόγησης του ΕΑΠ).

Οι προτεινόμενοι, εκ του Αναδόχου -Μελετητή, δείκτες **συμμορφώνονται με το Εθνικό Πρότυπο Διασφάλισης Ποιότητας**, το άρθ. 3 του Ν. 3374/2-8-2005 (ΦΕΚ τ.Α’,189/2005) *‘Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση- Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων- Παράρτημα Διπλώματος’* καθώς και με τα Κριτήρια και Οδηγίες της Εθνικής Αρχής Διασφάλισης Ποιότητας (ΑΔΙΠ), όπως αυτά παρουσιάζονται στο υποβληθέν Σχέδιο Ερωτηματολογίου για την Εσωτερική Αξιολόγηση των ελληνικών Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων- Ανάλυση Κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων (*‘Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση’*, ΑΔΙΠ, 2007).

Οι προδιαγραφόμενοι στον σχετικό Νόμο (Ν. 3374/2-8-2005) δείκτες επίδοσης, που αφορούν στην Ανώτατη Εκπαίδευση, εστιάζουν σε τέσσερα βασικά σημεία του Συστήματος λειτουργιών κάθε Πανεπιστημίου:

- **Διδακτικό Έργο**

Για παράδειγμα, αποτελεσματικότητα διδασκόντων, ποιότητα διδασκαλίας, οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου, τα εκπαιδευτικά βοηθήματα, τα μέσα και τις υποδομές, την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, την αναλογία - συνεργασία μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων, το επίπεδο και την επικαιρότητα των παρεχομένων γνώσεων, τη σύνδεση της έρευνας με τη διδασκαλία, την κινητικότητα των ΔΕΠ – ΣΕΠ και των φοιτητών, κλπ

- **Ερευνητικό Έργο**

Για παράδειγμα, τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, τις ερευνητικές υποδομές, τα ερευνητικά προγράμματα, την αποτελεσματικότητα του ερευνητικού έργου, την πρωτοτυπία της έρευνας, την αναγνωρισιμότητα της έρευνας από τρίτους, τις ερευνητικές συνεργασίες, τις διακρίσεις και τις επιβραβεύσεις της έρευνας, τη συμμετοχή των φοιτητών ή σπουδαστών στην έρευνα, κλπ

- **Προγράμματα Σπουδών (Προπτυχιακά και Μεταπτυχιακά Προγράμματα)**

Για παράδειγμα, το βαθμό ανταπόκρισης του προγράμματος στους στόχους δημιουργίας του, τη συνεκτικότητα και λειτουργικότητά του, το συντονισμό της ύλης, το εξεταστικό σύστημα, την υποστήριξη από διαθέσιμες εκπαιδευτικές υποδομές, κλπ

- **Λοιπές Υπηρεσίες (Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές, Σχέσεις με παραγωγικούς Φορείς, Στρατηγική Ακαδημαϊκής Ανάπτυξης, κλπ)**

Για παράδειγμα, την αποτελεσματικότητα των διοικητικών υπηρεσιών, τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας, τις πάσης φύσεως υποδομές, την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, τη διαφάνεια και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των οικονομικών πόρων και στη χρήση των υποδομών και του εξοπλισμού, τις συνεργασίες με άλλα εκπαιδευτικά-ερευνητικά ιδρύματα, καθώς και με το κοινωνικό σύνολο, κλπ

Εξίσου βασική πηγή για τον Μελετητή αποτέλεσαν οι προβλεπόμενοι από τον **Σύνδεσμο Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (European Universities Association- EUA)** δείκτες επίδοσης που αφορούν στην πρόοδο των φοιτητών (για παράδειγμα το ποσοστό εισαγωγής, το ποσοστό εγκατάλειψης σπουδών (drop out rate) , ο μέσος χρόνος αποφοίτησης, ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης ενός Προγράμματος Σπουδών, κλπ)

Οι προβλεπόμενοι αυτοί Δείκτες, σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων – EUA-, κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- **Δείκτες που αφορούν τη Διδασκαλία και Μάθηση**
- **Δείκτες που αφορούν στην Έρευνα**

Οι δείκτες που, ειδικότερα, θα χρησιμοποιηθούν από το ΕΑΠ κατά την εφαρμογή του προτεινόμενου Συστήματος αφορούν στα Προγράμματα Σπουδών και τη πιστοποίηση γνώσεων, το μαθησιακό υλικό, το προσωπικό, τη τεχνολογία, τις μαθησιακές μεθόδους, τις υπηρεσίες, την οργανωτική και διοικητική του δομή.

Επισημαίνεται πως ο Μελετητής δε συμπεριλαμβάνει το σύνολο των ποσοτικών μεγεθών που σχετίζονται, αποκλειστικά και μόνο, με τη λειτουργία συμβατικών Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων και δεν έχουν αντίκρουσμα στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Για παράδειγμα τέτοια μεγέθη αποτελούν ο αριθμός λιμναζόντων/ στάσιμων φοιτητών, ο αριθμός μετεγγραφόμενων στο ΕΑΠ, ο αριθμός μετεγγραφών από το ΕΑΠ, ο αριθμός Προγραμμάτων που χρησιμοποιούν νέες μεθόδους διδασκαλίας, ο αριθμός φοιτητών σε πρακτική, ο αριθμός αποφοίτων με συμβόλαια σε Οργανισμούς/ Επιχειρήσεις, το ποσοστό απασχολησιμότητας μετά την αποφοίτηση, κλπ.

Τα συγκεκριμένα μεγέθη δεν βρίσκουν αντίκρουσμα στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο λόγω αφ' ενός των ειδικότερων ρυθμίσεων και διαδικασιών που προβλέπονται και προδιαγράφονται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του και αφ' ετέρου της αποκλειστικά καινοτόμου εκπαιδευτικής προσέγγισης και μεθοδολογίας (ανοικτή και εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης) που υιοθετεί και εφαρμόζει το συγκεκριμένο Ίδρυμα.

Επισημαίνεται πως ο Μελετητής προτείνει ποσοτικούς, αλλά και βάσει ποιοτικών κριτηρίων, δείκτες που εκφράζουν ευρέως αναγνωρισμένα και αντικειμενικά κριτήρια επίδοσης για την Ανώτατη Εκπαίδευση. Τα κριτήρια αυτά χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της έρευνας και διδασκαλίας, των σπουδών και των λοιπών υπηρεσιών του Ανοικτού Πανεπιστημίου, τη διαπίστωση τυχόν αδυναμιών και αποκλίσεων σε σχέση με την φυσιογνωμία, τους στόχους και την αποστολή του και τη συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης σε σχέση με τους στόχους του Εθνικού Συστήματος Ανώτατης Παιδείας και τις διεθνείς προδιαγραφές και πρακτικές.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται και περιγράφονται οι προτεινόμενοι δείκτες μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, που εστιάζουν στα εξής σημεία:

- Φοιτητικό δυναμικό ΕΑΠ
- Διδακτικό προσωπικό ΕΑΠ
- Διοικητικό/ Τεχνικό προσωπικό υποστήριξης
- Ερευνητική δραστηριότητα
- Ποιοτικά Κριτήρια αποτίμησης των ακαδημαϊκών και διοικητικών υπηρεσιών

Για την αποτελεσματικότερη ανάγνωση του παρακάτω Πίνακα, υπογραμμίζονται τρία βασικά σημεία. Καταρχήν, οι συντελεστές/ παράμετροι των δεικτών αποτελούν σύνολα διαμορφωμένα σε ετήσια βάση, ενώ αναφέρονται σε επίπεδο Ιδρύματος και όχι Προγράμματος Σπουδών. Κατά δεύτερον, υπάρχουν δείκτες οι οποίοι αποτιμούνται ως πρώτης (Α') προτεραιότητας, παρέχοντας έγκυρη και κρίσιμη (added value) πληροφόρηση για την επιχειρησιακή επίδοση του ΕΑΠ, και αυτοί που αντιστοίχως προτείνονται ως δείκτες χαμηλότερου βαθμού προτεραιότητας (Β'). Κατά τρίτον, οι τέσσερις (4) τελευταίοι δείκτες, που αφορούν σε ποιοτικά κριτήρια μέτρησης και αξιολόγησης της επίδοσης του ΕΑΠ, βασίζονται σε στοιχεία της Μονάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης του Πανεπιστημίου και, ειδικότερα, στις απαντήσεις των φοιτητών στα Ερωτηματολόγια 'Αξιολόγησης των Υπηρεσιών του ΕΑΠ' βάσει της πενταβάθμιας κλίμακας (1έως 5).

Πίνακας 17. Προτεινόμενοι Δείκτες Επιχειρησιακής Επίδοσης του ΕΑΠ-Quantitative indicators- (Performance indicators)

Βαθμός Προτεραιότητας	Όνομα Δείκτη	Περιγραφή-Σκοπιμότητα Δείκτη	Τρόπος Υπολογισμού Δείκτη	Πηγή στοιχείων
A'	Ποσοστό εισακτέων φοιτητών εκτός της φυσικής περιοχής εισροής (Πάτρας)	Δείκτης γεωγραφικής κάλυψης του εισακτέου φοιτητικού δυναμικού	$1 - \frac{\text{Σύνολο εισακτέων φοιτητών από Πάτρα}}{\text{Σύνολο εισακτέων φοιτητών}}$	Τμήμα Μητρώου Φοιτητών
A'	Ποσοστό εισακτέων φοιτητών από Αθήνα και Θεσσαλονίκη	Δείκτης γεωγραφικής κάλυψης του εισακτέου φοιτητικού δυναμικού	$\frac{\text{Σύνολο εισακτέων από Θεσ / νικη + Αθήνα}}{\text{Σύνολο εισακτέων φοιτητών}}$	Τμήμα Μητρώου Φοιτητών
A'	Ποσοστό αλλοδαπών φοιτητών επί του συνόλου των φοιτητών	Δείκτης ελκυστικότητας Ιδρύματος	$\frac{\text{Σύνολο μη Ελλήνων φοιτητών}}{\text{Σύνολο φοιτητικά δυναμικό}}$	Τμήμα Μητρώου Φοιτητών
A'	Ποσοστό εισακτέων (εγγραφόμενων) φοιτητών επί του συνόλου των αιτησάντων (υποψηφίων)	Δείκτης δυναμικότητας του ΕΑΠ	$\frac{\text{Σύνολο εγγραφόμενων}}{\text{Σύνολο αιτήσεων υποψηφίων}}$	Τμήμα Μητρώου Φοιτητών
B'	Μέσος χρόνος ολοκλήρωσης Πτυχιακών/ (ή) Διπλωματικών Εργασιών	Δείκτης επίδοσης φοιτητικού δυναμικού	$\frac{\text{Άθροισμα μηνών ολοκλήρωσης εργασιών}}{\text{Αριθμός εργασιών (πτυχιακών ή διπλωματικών)}}$	Τμήμα Εκπαίδευσης
A'	Μέσος χρόνος αποφοίτησης	Δείκτης επίδοσης του φοιτητικού δυναμικού	$\frac{\text{Άθροισμα ετών ολοκλήρωσης σπουδών}}{\text{Αριθμός αποφοίτων}}$	Τμήμα Μητρώου Φοιτητών & Τμήμα Εκπαίδευσης
A'	Λόγος εργαστηρίων/ φοιτητών θετικών επιστημών	Δείκτης επάρκειας υλικοτεχνικής υποδομής για τους φοιτητές	$\frac{\text{Σύνολο εργαστηρίων}}{\text{Σύνολο φοιτητών θετικών επιστημών}}$	Τμήμα Εκπαίδευσης, Τμήμα Μητρώου Φοιτητών & Τμήμα Εγκαταστάσεων

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Βαθμός Προτεραιότητας	Όνομα Δείκτη	Περιγραφή-Σκοπιμότητα Δείκτη	Τρόπος Υπολογισμού Δείκτη	Πηγή στοιχείων
A'	Ποσοστό διδασκόντων ανά βαθμίδα επί του συνόλου του μόνιμου διδακτικού προσωπικού	Δείκτης ακαδημαϊκής πληρότητας	$\frac{\text{Σύνολο διδασκόντων ανάβαθμίδα}}{\text{Σύνολο μελών ΔΕΠ}}$	Τμήμα Εκπαίδευσης, Τμήμα Προσωπικού
A'	Ποσοστό επισκεπτών- διδασκόντων (εσωτερικού και εξωτερικού)	Δείκτης εξωστρέφειας Ιδρύματος	$\frac{\text{Αριθμός επισκεπτών διδασκόντων}}{\text{Σύνολο διδακτικά δυναμικό}}$	Τμήμα Προσωπικού, Τμήμα Δημόσιων και Διεθνών Σχέσεων, Τμήμα Εκπαίδευσης
A'	Λόγος μελών ΔΕΠ (πλήρους απασχόλησης)/μελών ΣΕΠ (μερικής απασχόλησης)	Δείκτης κατανομής διδακτικού δυναμικού	$\frac{\text{Αριθμός μελών ΔΕΠ}}{\text{Αριθμός μελών ΣΕΠ}}$	Τμήμα Προσωπικού
A'	Αναλογία φοιτητών / μέλη ΔΕΠ	Δείκτης επάρκειας του διδακτικού προσωπικού	$\frac{\text{Σύνολο φοιτητικά δυναμικό}}{\text{Αριθμός μελών ΔΕΠ}}$	Τμήμα Μητρώου Φοιτητών & Τμήμα Προσωπικού
A'	Αναλογία φοιτητών / μέλη ΣΕΠ	Δείκτης επάρκειας διδακτικού προσωπικού	$\frac{\text{Σύνολο φοιτητικά δυναμικό}}{\text{Αριθμός μελών ΣΕΠ}}$	Τμήμα Μητρώου Φοιτητών & Τμήμα Προσωπικού
A'	Λόγος διδακτικού προσωπικού / τεχνικό και άλλο προσωπικό υποστήριξης	Δείκτης επάρκειας προσωπικού υποστήριξης στο σύνολο των διδασκόντων	$\frac{\text{Αριθμός διοικητικών + τεχνικών}}{\text{Αριθμός μελών ΔΕΠ + μελών ΣΕΠ}}$	Τμήμα Προσωπικού
A'	Λόγος φοιτητικού δυναμικού/ τεχνικό και άλλο προσωπικό υποστήριξης	Δείκτης επάρκειας προσωπικού υποστήριξης στο σύνολο των φοιτητών	$\frac{\text{Αριθμός διοικητικών + τεχνικών}}{\text{Σύνολο φοιτητικά δυναμικό}}$	Τμήμα Προσωπικού

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Βαθμός Προτεραιότητας	Όνομα Δείκτη	Περιγραφή-Σκοπιμότητα Δείκτη	Τρόπος Υπολογισμού Δείκτη	Πηγή στοιχείων
A'	Βαθμός συμμετοχής διοικητικού προσωπικού σε επιμορφωτικά προγράμματα	Δείκτης διερεύνησης της συνεχούς επιμόρφωσης και κατάρτισης διοικητικού προσωπικού	$\frac{\text{Σύνολο συμμετοχόντων σε Προγράμματα}}{\text{Σύνολο διοικητικά προσωπικά}}$	Τμήμα Εκπαίδευσης & Τμήμα Προσωπικού
A'	Λόγος διδακτορικών διατριβών/ διδάσκοντες	Δείκτης δραστηριοποίησης βασικής έρευνας	$\frac{\text{Σύνολο διδακτορικών διατριβών}}{\text{Αριθμός μελών ΔΕΠ}}$	Τμήμα Προσωπικού, Τμήμα Μητρώου Φοιτητών & Τμήμα Εκπαίδευσης
A'	Αναλογία ερευνητών με συμβόλαια σε ΚΤΕ ή επίσημω αναγνωρισμένα ερευνητικά εργαστήρια επί του συνόλου των διδασκόντων	Βαθμός συσχέτισης ακαδημαϊκής και ερευνητικής δραστηριότητας	$\frac{\text{Σύνολο ερευνητών} / \text{διδασκόντων}}{\text{Σύνολο διδακτικά προσωπικά}}$	Τμήμα Προσωπικού, Τμήμα Εκπαίδευσης
A'	Λόγος χρηματοδότησης έρευνας/ διδάσκοντες	Δείκτης διερεύνησης της ενθάρρυνσης- ενίσχυσης της ερευνητικής δραστηριότητας	$\frac{\text{Σύνολικό ποσό χρηματοδότησης έρευνας}}{\text{Σύνολο ερευνητών – διδασκόντων}}$	Τμήμα Διαχείρισης Ειδικού Λογαριασμού, Τμήμα Οικονομικών Υποθέσεων & Τμήμα Προσωπικού
A'	Ποσοστό ερευνητών πλήρους απασχόλησης επί του συνόλου των ερευνητών+ διδασκόντων+ υποψήφιων διδασκόντων (pool of researchers)	Δείκτης δυναμικότητας των εργαστηρίων	$\frac{\text{Σύνολο ερευνητών πλήρους απασχόλησης}}{\text{Σύνολο ερευνητών + διδάσκοντες + διδάκτορες}}$	Τμήμα Προσωπικού, Τμήμα Μητρώου Φοιτητών& Τμήμα Εκπαίδευσης

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Βαθμός Προτεραιότητας	Όνομα Δείκτη	Περιγραφή-Σκοπιμότητα Δείκτη	Τρόπος Υπολογισμού Δείκτη	Πηγή στοιχείων
A'	Βαθμός συμμετοχής μεταπτυχιακών φοιτητών στην ερευνητική δραστηριότητα	Δείκτης δραστηριοποίησης εφαρμοσμένης έρευνας	$\frac{\text{Σύνολο ερευνητών} / \text{μεταπτυχιακών}}{\text{Σύνολο μεταπτυχιακών φοιτητών}}$	Τμήμα Μητρώου Φοιτητών
A'	Λόγος δημοσιεύσεων/ διδάσκοντες	Δείκτης επιπέδου επιστημονικής έρευνας	$\frac{\text{Σύνολο δημοσιευμένων άρθρων}}{\text{Σύνολο διδακτικά προσωπικά}}$	Τμήμα Προσωπικού & Τμήμα Εκπαίδευσης
A'	Λόγος συγγραμμάτων/ διδάσκοντες	Δείκτης συγγραφικής δραστηριότητας	$\frac{\text{Σύνολο συγγραμμάτων}}{\text{Σύνολο διδακτικά προσωπικά}}$	Τμήμα Προσωπικού & Τμήμα Εκπαίδευσης
A'	Λόγος Βραβείων - διακρίσεων/ φοιτητές	Δείκτης ποιότητας της ερευνητικής δραστηριότητας	$\frac{\text{Σύνολο βραβευμένων φοιτητών}}{\text{Σύνολο φοιτητικά δυναμικά}}$	Τμήμα Εκπαίδευσης, Τμήμα Μητρώου Φοιτητών, Τμήμα Δημοσίων -Διεθνών Σχέσεων & Τμήμα Προσωπικού
A'	Λόγος Βραβείων- διακρίσεων/ διδάσκοντες	Δείκτης ποιότητας της ερευνητικής δραστηριότητας	$\frac{\text{Άθροισμα βαθμολογιών}}{\text{Σύνολο φοιτητών} / \text{βαθμολογησάντων}}$	Τμήμα Εκπαίδευσης, Τμήμα Δημοσίων -Διεθνών Σχέσεων & Τμήμα Προσωπικού
B'	Δείκτης ικανοποίησης των φοιτητών για τις ΟΣΣ	Δείκτης αποτελεσματικότητας των ΟΣΣ	$\frac{\text{Άθροισμα βαθμολογιών}}{\text{Σύνολο φοιτητών} / \text{βαθμολογησάντων}}$	Μονάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης, Τμήμα Εκπαίδευσης
B'	Δείκτης χρόνου απόκρισης των διοικητικών υπηρεσιών σε αιτήματα φοιτητών	Δείκτης ποιότητας των παρεχόμενων διοικητικών υπηρεσιών	$\frac{\text{Άθροισμα βαθμολογιών}}{\text{Σύνολο φοιτητών} / \text{βαθμολογησάντων}}$	Μονάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης, Τμήμα Προσωπικού & Τμήμα Εκπαίδευσης

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Βαθμός Προτεραιότητας	Όνομα Δείκτη	Περιγραφή-Σκοπιμότητα Δείκτη	Τρόπος Υπολογισμού Δείκτη	Πηγή στοιχείων
B'	Δείκτης ικανοποίησης φοιτητών για το παρεχόμενο εκπαιδευτικό υλικό	Δείκτης ποιότητας εκπαιδευτικού υλικού	$\frac{\text{Άθροισμα βαθμολογιών}}{\text{Σύνολο φοιτητών} / \text{βαθμολογησάντων}}$	Μονάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης, Τμήμα Εκπαίδευσης & ΕΕΥΕΜ
B'	Δείκτης απόκρισης των διδασκόντων- συμβούλων ως προς την αποστολή σχολίων στις γραπτές εργασίες /απορίες φοιτητών	Δείκτης αποτελεσματικότητας επικοινωνίας διδασκόντων-φοιτητών	$\frac{\text{Άθροισμα βαθμολογιών}}{\text{Σύνολο φοιτητών} / \text{βαθμολογησάντων}}$	Μονάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης & Τμήμα Εκπαίδευσης

4.5 Συντήρηση Συστήματος μέτρησης και αξιολόγησης -βάσει δεικτών- της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ- Εργαλείο Ελέγχου

Στην παρούσα Ενότητα προτείνεται και παρουσιάζεται ενδεικτικά ένα **εργαλείο ελέγχου** (λίστα ελέγχου- checklist) της λειτουργικότητας και αποτελεσματικότητας του Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ. Πρόκειται για ερωτηματολόγιο που το συμπληρώνει η Υπεύθυνη Μονάδα/ Τμήμα του ΕΑΠ, η χρησιμότητα του οποίου συνίσταται στον έλεγχο και επισκόπηση κάθε βήματος για την εφαρμογή και καθιέρωση του Συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης της λειτουργικής επίδοσης του Ανοικτού Πανεπιστημίου. Η περιοδική διενέργεια του εν λόγω **ελέγχου συντήρησης** συμβάλλει στην συστηματική επικαιροποίηση του Συστήματος και στην, κατά συνέπεια, αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη λειτουργία του.

Το ερωτηματολόγιο, σε μια ενδεικτικά προτεινόμενη μορφή, χωρίζεται θεματικά σε πέντε ‘περιοχές ελέγχου’, η κάθε μια αντιστοιχώντας στα πέντε βήματα του ‘κύκλου συνεχούς βελτίωσης’ (PLAN -DO- CHECK -ACT), που αποτελεί και το πρότυπο μοντέλο του Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης της επιχειρησιακής επίδοσης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Επισημαίνεται ότι δεν γίνεται αναφορά στο δεύτερο βήμα του κύκλου (Προσδιορισμός δεικτών), δεδομένου ότι οι δείκτες προκύπτουν αυτόματα από τη διαδικασία προσδιορισμού των κρίσιμων συντελεστών επίδοσης, που περιλαμβάνεται στο πρώτο βήμα (‘Προσδιορισμός πλαισίου -εύρους εφαρμογής Συστήματος).

➤ **Περιοχή ελέγχου 1: Προσδιορισμός πλαισίου -εύρους εφαρμογής Συστήματος**

Ερωτήσεις που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στην περιοχή αυτή είναι:

- Ποιοι οι στόχοι του ΕΑΠ που σχετίζονται άμεσα με την επιχειρησιακή επίδοση του;
- Ποιες οι κρίσιμες διεργασίες, η ανάπτυξη και εφαρμογή των οποίων συμβάλλει στην επίτευξη των στρατηγικών στόχων του Πανεπιστημίου;
- Ποιοι οι κρίσιμοι προσδιοριστικοί παράγοντες (συντελεστές) επίδοσης του ΕΑΠ;
- Το προδιαγραφόμενο σχέδιο- πλαίσιο του Συστήματος αντανακλά με ακρίβεια κάθε αλλαγή του στρατηγικού σχεδίου του ΕΑΠ και τις επακόλουθες αλλαγές στο επιχειρησιακό σχέδιο του Ιδρύματος;
- Έχει ολοκληρωθεί αποτελεσματικά η ολική ενημέρωση των εμπλεκόμενων στην ακαδημαϊκή κοινότητα για την εφαρμογή του Συστήματος;

- Διενεργήθηκαν επιμορφωτικά/ ενημερωτικά προγράμματα, προκρίμενου να εμπεδωθεί (από όλους τους εμπλεκόμενους) ότι η σκοπιμότητα σχεδιασμού και εφαρμογής του Συστήματος είναι η βελτίωση των λειτουργιών και της συνολικής επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ;
- Έχει οριστεί η Υπεύθυνη Μονάδα/ Τμήμα για τη διαχείριση και συντήρηση του Συστήματος;
- Έχει προσδιοριστεί σαφές πλαίσιο αρμοδιοτήτων και ευθυνών για το στελεχιακό δυναμικό της Μονάδας αυτής;
- Έχει προδιαγραφεί το σχέδιο εσωτερικής επικοινωνίας μεταξύ της υπεύθυνης Μονάδας και των άλλων εμπλεκόμενων στο Σύστημα Τμημάτων/ Μονάδων του ΕΑΠ;
- Διατίθενται από το Πανεπιστήμιο η κατάλληλη τεχνογνωσία (εμπειρία, γνώση, θεωρία, κλπ) και η απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή (κυρίως λογισμικά προγράμματα και εξοπλισμός μηχανοργάνωσης, κλπ)

➔ Περιοχή ελέγχου 2: Σχεδιασμός διεργασίας συλλογής στοιχείων

Ερωτήσεις που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στην περιοχή αυτή είναι:

- Οι ανάγκες του Ιδρύματος σε πληροφοριακά δεδομένα έχουν αλλάξει;
- Έχουν καλυφθεί οι πρόσφατες ανάγκες για πληροφοριακά στοιχεία;
- Το Πανεπιστήμιο αξιολογεί σε τακτική βάση τις ανάγκες του σε πληροφοριακό υλικό;
- Το σχέδιο συλλογής στοιχείων ορίζει επακριβώς τις ανάγκες πληροφοριακού υλικού για τη διαμόρφωση των συντελεστών / παραμέτρων των δεικτών επίδοσης του Συστήματος;
- Το σχέδιο προσδιορίζει με σαφήνεια τις πηγές άντλησης των πληροφοριακών δεδομένων;
- Το σχέδιο συλλογής στοιχείων αξιολογείται και επικαιροποιείται σε τακτική βάση;
- Η χρονική βάση και η συχνότητα με την οποία συλλέγονται τα στοιχεία ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις λειτουργικές ιδιομορφίες του ΕΑΠ; (πχ το ΕΑΠ ξεκινά τις διαδικασίες εισαγωγής των φοιτητών στα μέσα του ακαδημαϊκού έτους, όπως αυτό ορίζεται για τις υπόλοιπες εκπαιδευτικές μονάδες (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, συμβατικά Πανεπιστήμια)

⇒ Περιοχή ελέγχου 3: Σχεδιασμός διεργασιών ανάλυσης, αξιολόγησης και κοινοποίησης αποτελεσμάτων μετρήσεων

Ερωτήσεις που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στην περιοχή αυτή είναι:

- Διατίθεται η απαιτούμενη τεχνογνωσία και εμπειρία από τα στελέχη που θα διενεργήσουν την ανάλυση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων (εργαλεία ανάλυσης αποτελεσμάτων, κλπ);
- Η ανάλυση των αποτελεσμάτων βασίζεται σε επίκαιρα και ευρέως αποδεκτά εργαλεία, τεχνικές και μεθόδους;
- Έχει προσδιοριστεί σχέδιο ανάλυσης των αποτελεσμάτων; Επικαιροποιείται/ αξιολογείται σε τακτική βάση;
- Τα αποτελέσματα (από τις μετρήσεις των δεικτών) είναι οργανωμένα με τρόπο (πχ ανά κατηγορία σκοπιμότητας δείκτη) που να παρέχουν προστιθέμενης αξίας πληροφόρηση για το Πανεπιστήμιο και, κυρίως, για τη Διοίκηση αυτού;
- Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται με ευκρίνεια, σαφήνεια και κατανοητό προς όλους τρόπο;

⇒ Περιοχή ελέγχου 4: Σχεδιασμός διεργασίας αξιοποίησης αποτελεσμάτων μετρήσεων για την βελτίωση της λειτουργικής επίδοσης και τον αναθεώρηση του Στρατηγικού/ Επιχειρησιακού Σχεδίου του ΕΑΠ

Ερωτήσεις που θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στην περιοχή αυτή είναι:

- Η Διοικούσα Επιτροπή του ΕΑΠ αξιολογεί σε τακτική/ συστηματική βάση τα αποτελέσματα των μετρήσεων;
- Η Διοικούσα χρησιμοποιεί τα αποτελέσματα ως εργαλείο λήψης αποφάσεων και προσδιορισμών των κρίσιμων προβληματικών περιοχών του Ιδρύματος;
- Κοινοποιεί τα αποτελέσματα προς όλα τα εμπλεκόμενα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας αλλά και προς το ευρύτερο κοινό, στα πλαίσια της λογοδοσίας του Ιδρύματος;
- Κοινοποιεί εσωτερικά (εντός του Πανεπιστημίου) τις αποφάσεις που λήφθηκαν βάσει των αποτελεσμάτων μετρήσεων;
- Διατίθεται/ εφαρμόζεται σύστημα κινητροδότησης (δημιουργία κινήτρων για την ενεργό ολική εμπλοκή και συνδρομή των φοιτητών, διδασκόντων, διοικητικού προσωπικού) ή και επιβράβευσης (για την επιτυχία του Συστήματος ή τις περιοχές του ΕΑΠ για τις οποίες επισημάνθηκαν αρκετά θετικές τιμές δεικτών);

- Χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων (προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ) εργαλεία και μεθόδους, όπως το benchmarking (συγκριτική ανάλυση πχ μεταξύ Πανεπιστημίων), ο ανασχεδιασμός (reengineering) ή και άλλες τεχνικές συνεχούς βελτίωσης διεργασιών (process improvement);

Κλείνοντας το παρόν Κεφάλαιο, κρίνεται σκόπιμο, στα πλαίσια μιας συνοπτικής επισκόπησης, να αναφερθούν ορισμένα καίρια στοιχεία αναφορικά με το Σύστημα.

Το Σύστημα Παρακολούθησης αφορά σε όλες εκείνες τις τεχνικές και μεθόδους που εστιάζουν στην αποτίμηση, παρακολούθηση και μέτρηση των κρισιμότερων διεργασιών. Στην περίπτωση του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, οι κρισιμότεροι συντελεστές επίδοσης είναι η πρόοδος των φοιτητών και τα αποτελέσματα της διδασκαλίας και έρευνας, το έργο των διοικητικών και ακαδημαϊκών μελών και οι διαδικασίες που αποσκοπούν, κατεξοχήν, στη βελτίωση (πχ αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών για την αυτοματοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) και εμπλέκονται άμεσα με τις αξιολογικές διαδικασίες όπως διενεργεί η Μονάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης του ΕΑΠ.

Το προτεινόμενο Σύστημα παρακολούθησης αποτελεί τον πυρήνα ενός Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας, καθώς κατοχυρώνει και τεκμηριώνει -μέσα από τη χρήση Κριτηρίων και Δεικτών- τον απώτερο σκοπό αυτού, τη συνεχή βελτίωση και ανάπτυξη του Πανεπιστημίου. Υπογραμμίζεται, ωστόσο, ότι κανένα σύστημα από μόνο του δεν αποτελεί πανάκεια, αλλά αποφέρει τα προσδοκώμενα αποτελέσματα εφόσον χρησιμοποιηθεί από τους κατάλληλους ανθρώπους και εφαρμοστεί υπό τις κατάλληλες συνθήκες.

Το Σύστημα μέτρησης και παρακολούθησης της επιχειρησιακής επίδοσης του ΕΑΠ δε μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά, στα πλαίσια αποσπασματικής εφαρμογής του από το υπόλοιπο Σύστημα λειτουργιών του Πανεπιστημίου. Το εν λόγω Σύστημα ενισχύεται και συμπληρώνεται αφ' ενός από τις διεργασίες Εσωτερικής Αξιολόγησης και Ανασκοπήσεων της Διοίκησης του Πανεπιστημίου κι αφ' ετέρου από εργαλεία όπως για παράδειγμα της SWOT Analysis και της Διαγνωστικής Επάρκειας.

Δεδομένου ενός τέτοιου πλαισίου εφαρμογής του προτεινόμενου Συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης της λειτουργικής επίδοσης του ΕΑΠ, είναι εφικτή η αποτελεσματικότητα του Συστήματος και η, κατά επέκταση, οργανωσιακή βελτίωση και ανασυγκρότηση του Ιδρύματος.

5. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ & ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΑΠ

Στο παρόν Κεφάλαιο προτείνονται δράσεις για τη βελτίωση και αναβάθμιση τόσο των λειτουργιών όσο και των υπηρεσιών που παρέχει το ΕΑΠ (διοικητικών και ακαδημαϊκών), με τελικούς αποδέκτες και ωφελούμενους το σύνολο των εμπλεκομένων στην ακαδημαϊκή κοινότητα (ενεργό και δυνητικό φοιτητικό δυναμικό, διδακτικό και διοικητικό προσωπικό).

Ο καθορισμός των εισηγητικών προτάσεων και η επιλογή των ειδικότερων προτεινόμενων βελτιωτικών δράσεων για το Ανοικτό Πανεπιστήμιο προκύπτουν βάσιμα και τεκμηριωμένα από τη διερεύνηση της υφιστάμενης κατάστασης του Ιδρύματος, όπως αυτή διενεργήθηκε κατά την Α' φάση (Παραδοτέο) του Έργου 'Μελέτη Αξιολόγησης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου'. Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης αφορούσε στην διάγνωση και αξιολόγηση, αφ' ενός, του Συστήματος λειτουργιών του Ανοικτού Πανεπιστημίου, ως Οργανισμού, και αφ' ετέρου των δραστηριοτήτων και των ιδιόμορφων ακαδημαϊκών λειτουργιών- προσεγγίσεων του ΕΑΠ, ως Φορέας Ανοικτής κι εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης.

Εκ της συγκεκριμένης διαγνωστικής ανάλυσης εντοπίστηκαν οι σημαντικότερες αδυναμίες και δυσλειτουργίες καθώς και τα κρίσιμότερα ζητήματα ανάπτυξης του Πανεπιστημίου, σε επίπεδο τόσο οργανωσιακού περιβάλλοντος όσο και ακαδημαϊκής λειτουργίας, αντίστοιχα. Η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του Ανοικτού Πανεπιστημίου έθεσε τις βάσεις για την οριοθέτηση των αναπτυξιακών προοπτικών του Ιδρύματος, ως οργανισμού, και ανάδειξε τις βασικές προκλήσεις, αντίστοιχα, στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής του πορείας και εξέλιξης. Τα ευρήματα της διαγνωστικής ανάλυσης αποτελούν τα σημεία αναφοράς κατά τον επακόλουθο σχεδιασμό των βελτιωτικών προτάσεων για το Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Συνεπώς, πρόκειται για τον σχεδιασμό μιας ρεαλιστικής εισήγησης που απορρέει από αυτές καθ' αυτές τις διαπιστωμένες ανάγκες του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης και τις απαιτήσεις που διαμορφώνονται για την εξέλιξη του, με μοναδικό περιορισμό το ευρύτερο νομικό πλαίσιο.

Στις ακόλουθες Ενότητες παρουσιάζονται τα κρίσιμότερα ζητήματα που καλείται να αντιμετωπίσει το ΕΑΠ, όπως αυτά προέκυψαν εκ της διαγνωστικής ανάλυσης του Μελετητή, καθώς και οι αντίστοιχες προτάσεις και εισηγήσεις που αφορούν τόσο στην βελτίωση των προβληματικών αυτών περιοχών όσο και στην περαιτέρω ανάπτυξη του Ιδρύματος.

5.1 Κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Στην παρούσα Ενότητα παρουσιάζονται τα κρίσιμα ζητήματα ανάπτυξης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, όπως προκύπτουν εκ της διαγνωστικής ανάλυσης που προηγήθηκε στην α' φάση (παραδοτέο) της Μελέτης 'Αξιολόγησης του ΕΑΠ'.

Επισημαίνεται πως, αν και τα συγκεκριμένα ευρήματα κωδικοποιούνται ακολούθως βάσει της διακριτής φυσιογνωμίας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου -ως οργανισμού και ως φορέα Εκπαίδευσης αντίστοιχα-, οι οργανωσιακές και διοικητικές αδυναμίες του Ιδρύματος συσχετίζονται άμεσα με τα κρίσιμα ζητήματα ακαδημαϊκής του ανάπτυξης, δεδομένης της αλληλοεπικάλυψης, συμπληρωματικότητας και συνέργιας των ακαδημαϊκών και διοικητικών λειτουργιών κάθε Πανεπιστημίου.

Η ακόλουθη ανάλυση αναδεικνύει, κατά αρχήν, τις βασικότερες δυσλειτουργίες που εντοπίζονται στο οργανωσιακό περιβάλλον του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και, κατόπιν, τα κρισιμότερα ζητήματα που αφορούν στην ακαδημαϊκή του εξέλιξη και ανάπτυξη.

⇒ ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Οι κρισιμότερες οργανωσιακές δυσλειτουργίες του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου συνοψίζονται ακολούθως:

- Σημαντικές χρονικές καθυστερήσεις στις διαδικασίες 'αυτονόμησης' (συγκρότηση σε σώμα της Συγκλήτου) του Πανεπιστημίου
- Ισχυρό το ενδεχόμενο διαμόρφωσης 'μονοπωλιακών' (υψηλός βαθμός συγκεντρωτισμού) και αντιπαραγωγικών συμπεριφορών εξαιτίας της διαιώνισης του προστατευτικού θεσμικού πλαισίου του ΕΑΠ (συνθήκες έντονου θεσμικού προστατευτισμού- πχ θεσμική διαφοροποίηση του ΕΑΠ από τα λοιπά συμβατικά Πανεπιστήμια στην προβλεπόμενη του οργανωσιακή δομή -δεν προβλέπεται Πρυτανικό Συμβούλιο- που συνεπάγεται πιθανή συγκέντρωση υπερβολικού εύρους καθηκόντων και εξουσιών στη θέση της Διοικούσας / Συγκλήτου)
- Περιορισμένο εύρος μεθοδευμένης και συστηματικής εκπόνησης και υλοποίησης Στρατηγικού Σχεδίου/ Προγράμματος Ανάπτυξης του ΕΑΠ
- Περιορισμένο εύρος αποτελεσματικής εφαρμογής των διαδικασιών αξιολόγησης (πχ ελλειπείς διαδικασίες ανάλυσης, συστηματικής επεξεργασίας και αξιοποίησης των αξιολογικών ευρημάτων)

- Μη διενέργεια της αξιολόγησης του διδακτικού υλικού (έντυπου και εναλλακτικού)
- Χρονικές καθυστερήσεις κατά την διενέργεια και ολοκλήρωση των αξιολογικών διαδικασιών εξαιτίας είτε εξωγενών παραγόντων (πχ κατά την αποστολή ερωτηματολογίων σε έντυπη μορφή) είτε αδυναμία συμμόρφωσης (ασυνέπεια) μερίδας εμπλεκόμενων στις αξιολογικές διαδικασίες
- Άτυπη και μη συστηματική διερεύνηση των αναγκών του υποψήφιου φοιτητικού πληθυσμού-στόχου για τον προγραμματισμό και καθιέρωση νέων Προγραμμάτων Σπουδών
- Σημαντικές ελλείψεις στελέχωσης των διοικητικών υπηρεσιών (ο λόγος φοιτητικού δυναμικού / διοικητικό προσωπικό υπολογίζεται περίπου στους 188 φοιτητές για έναν διοικητικό υπάλληλο και, αντιστοίχως, διδακτικού προσωπικού/ διοικητικό προσωπικό περίπου στους 11 ακαδημαϊκούς για έναν διοικητικό υπάλληλο
- Ανεπάρκεια σε εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό (πχ επιστημονικά καταρτισμένο στελεχιακό δυναμικό στις διαδικασίες αξιολόγησης)
- Σχετική ανεπάρκεια σύγχρονων ψηφιακών συστημάτων μηχανοργάνωσης
- Περιορισμένη παραγωγή και διάθεση προς τους φοιτητές εναλλακτικού διδακτικού υλικού
- Δυσχέρειες στη πρόσβαση φοιτητών σε διοικητικές υπηρεσίες (μεμονωμένες περιπτώσεις)
- Αδυναμία άμεσης ανταπόκρισης των εκάστοτε αρμοδίων Τμημάτων στα αιτήματα Φοιτητών
- Ανεπάρκεια σε υλικοτεχνικές **υποδομές** (ελλείψεις σε βασικές κτιριακές εγκαταστάσεις, κακοδιατηρημένες αίθουσες, έλλειψη εποπτικών μέσων στις αίθουσες του Ιδρύματος, κλπ)

➔ ΚΡΙΣΙΜΟΤΕΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΟΥ ΕΑΠ

Τα κρισιμότερα ζητήματα που αφορούν στην ακαδημαϊκή εξέλιξη και ανάπτυξη του Ανοικτού Πανεπιστημίου συνοψίζονται ακολούθως:

- Πρόβλημα μη κατοχύρωσης του δικαιώματος πρόσβασης στη Μέση Εκπαίδευση από αποφοίτους τριών Προγραμμάτων Σπουδών (Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό, ‘Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό’ και ‘Ισπανική Γλώσσα και Πολιτισμός’)
- Ανεπάρκεια σε Προγράμματα Δια βίου μάθησης – χρονικές καθυστερήσεις για την έγκρισή τους
- Σχετικά μικρή συχνότητα Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων (ΟΣΣ)- Περιορισμένος αριθμός ΟΣΣ
- Μη ορθός χρονικός προγραμματισμός των ΟΣΣ (αρκετές περιπτώσεις ΟΣΣ που συμπίπτουν μεταξύ τους) και των Γραπτών Εξετάσεων (περιπτώσεις όπου οι ημερομηνίες εξετάσεων είτε συμπίπτουν είτε είναι μεταξύ τους στενά χρονικά ορισμένες)
- Υπερβολική η ύλη που ενσωματώνεται σε ορισμένες Θεματικές Ενότητες
- Ανεπάρκεια μηχανισμών και διαδικασιών καταγραφής και αποτύπωσης των επιστημονικών δημοσιεύσεων των μελών ΔΕΠ, ως βασικό δείκτη της συνολικής ερευνητικής δραστηριότητας του Πανεπιστημίου
- Ανεπίκαιρο και ανεπαρκές έντυπο υλικό (ποσοτική και ποιοτική ανεπάρκεια έντυπου διδακτικού υλικού)
- Σημαντικές ελλείψεις διάθεσης εναλλακτικού διδακτικού υλικού
- Περιορισμένος αριθμός μόνιμου Διδακτικού Προσωπικού (μέλη ΔΕΠ)
- Δυσχέρειες συνεργασίας φοιτητών με τον Σύμβουλο-Καθηγητή (σε μεμονωμένες περιπτώσεις)

5.2 Προτάσεις βελτίωσης των λειτουργιών του ΕΑΠ- Εισηγήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του

Η παρούσα Ενότητα διακρίνεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζονται ενδεικτικές προτάσεις βελτίωσης των υφιστάμενων λειτουργιών και μηχανισμών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, όπως προκύπτουν εκ της αντιστροφής των ανωτέρω διαπιστωμένων αναγκών αναβάθμισης του εσωτερικού (οργανωσιακού και ακαδημαϊκού) περιβάλλοντος του Ιδρύματος. Στο δεύτερο μέρος, αντιστοίχως, ο Μελετητής εισηγείται παρεμβάσεις που αφορούν στην περαιτέρω ανάπτυξη και βιώσιμη εξέλιξη του Πανεπιστημίου.

Βασική πηγή του Μελετητή για την ανάπτυξη του ακολούθως προτεινόμενου σκελετού βελτιωτικών δράσεων και αναπτυξιακών παρεμβάσεων αποτέλεσαν τα ευρήματα της διαγνωστικής ανάλυσης που προηγήθηκε στην α' φάση (παραδοτέο) της Μελέτης 'Αξιολόγησης του ΕΑΠ'. Εξίσου καθοριστικής, ωστόσο, σημασίας για τον σχεδιασμό της εισηγητικής πρότασης του Αναδόχου στάθηκε η επικοινωνία του με στελέχη της Ανώτατης Διοίκησης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, που τροφοδότησαν τον Μελετητή με στοιχεία και πληροφοριακό υλικό αναφορικά με το όραμα, την προοπτική εξέλιξης και τον προβλεπόμενο αναπτυξιακό προγραμματισμό του Πανεπιστημίου.

Συνεπώς, ο σχεδιασμός της συγκεκριμένης εισηγητικής πρότασης ενσωματώνει δύο κύρια γνωρίσματα. Πρόκειται για εισήγηση αφ' ενός βάσιμα τεκμηριωμένης μελετητικά (θεμελιώνεται στις ήδη διαπιστωμένες ανάγκες του ΕΑΠ- 'διαγνωστική ανάλυση') και αφ' ετέρου ρεαλιστικής και χρηστικής για όσους κληθούν να την υλοποιήσουν, μιας και προκύπτει συνδυασμένα από την ενεργή εμπλοκή και συμμετοχή των ίδιων στο σχεδιασμό αυτής.

Ακολούθως παρουσιάζονται οι προτάσεις βελτίωσης των υφιστάμενων διοικητικών και ακαδημαϊκών λειτουργιών. Απώτερος στόχος αποτελεί η αναβάθμιση τόσο του ευρύτερου Συστήματος διοίκησης και διαχείρισης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου όσο και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών του Ιδρύματος με τελικούς ωφελούμενους το σύνολο των εμπλεκόμενων στην ακαδημαϊκή κοινότητα (σπουδαστές, διδακτικό και διοικητικό προσωπικό).

➔ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ & ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΟΥ ΕΑΠ

Στη συγκεκριμένη υπό- ενότητα προτείνονται δράσεις και ενέργειες που στοχεύουν στην βελτίωση τόσο των εντοπισμένων δυσλειτουργιών του οργανωσιακού περιβάλλοντος του ΕΑΠ όσο και των κρίσιμων ζητημάτων ακαδημαϊκής του ανάπτυξης, όπως διαπιστώθηκαν στην προηγούμενη Ενότητα του παρόντος Κεφαλαίου.

Εστιάζοντας στον λειτουργικό και οργανωσιακό ανασχεδιασμό/ ανασυγκρότηση του ΕΑΠ, οι ακόλουθες επιλεκτικές παρεμβάσεις στοχεύουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των λειτουργιών (ακαδημαϊκών και διοικητικών) και των μηχανισμών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Πολλές εξ αυτών, ταυτόχρονα, συμβάλλουν στην επίτευξη της βιωσιμότητας του Ιδρύματος, μετά τη διακοπή της συγχρηματοδοτικής του υποστήριξης από κοινοτικούς πόρους.

Οι προτάσεις κωδικοποιούνται παρακάτω ανά θεματικό τομέα και βάσει της λειτουργικής περιοχής του Ανοικτού Πανεπιστημίου στην οποία εστιάζουν, αν και η πλειοψηφία των ακόλουθων παρεμβάσεων αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, δεδομένης της συνέργιας και αλληλοεπικάλυψης των υφιστάμενων διοικητικών και ακαδημαϊκών λειτουργιών κάθε Ακαδημαϊκού Ιδρύματος.

Στα πλαίσια του ολοκληρωμένου χαρακτήρα του προτεινόμενου προγράμματος παρεμβάσεων, έχει καταβληθεί προσπάθεια να αποφευχθεί ο διαχωρισμός σε προτάσεις οργανωσιακής ανασυγκρότησης, ακαδημαϊκής αναβάθμισης και, αντίστοιχα, σε προτάσεις διοικητικής βελτίωσης. Θεωρείται δεδομένο ότι οι συγκεκριμένες προτεινόμενες δράσεις είναι ζητήματα αλληλένδετα και αλληλοεξαρτώμενα. Ωστόσο, η ακόλουθη κωδικοποίηση των προτάσεων εξυπηρετεί αποκλειστικά λόγους μελετητικούς, καθώς συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη ανάγνωση και κατανόηση του περιεχομένου και οφέλους των προτεινόμενων παρεμβάσεων και των ‘προβληματικών’ περιοχών στις οποίες αυτές εστιάζουν.

➤ **Οργανωσιακή δομή του ΕΑΠ**

- Ενίσχυση και υποστήριξη των δομών και μηχανισμών του ΕΑΠ (όπως και κάθε νέο-ιδρυθέντος Πανεπιστημίου) από την Κεντρική Διοίκηση (ΥΠΕΠΘ) για την συντόμευση του χρονικού διαστήματος αυτοδυνάμησης – ‘αυτονόμησης’ του

➤ **Προγραμματισμός (Λειτουργία συστήματος Διοίκησης- Management)**

- Άμεση συμμόρφωση του ΕΑΠ στις επιταγές του Νόμου 3549/2007 ‘*Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για τη δομή και λειτουργία των ΑΕΙ*’ (ΦΕΚ τ.Α’ 69/20-3-2007) -Εκπόνηση τετραετούς Προγράμματος Ανάπτυξης- Σύσταση ‘Επιτροπής Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ακαδημαϊκού-Αναπτυξιακού Προγραμματισμού’
Κρίνεται σκόπιμο οι λειτουργίες του προγραμματισμού και του συντονισμού που διενεργούνται, έως σήμερα, άτυπα να σχεδιάζονται με πιο συστηματικό και μεθοδευμένο τρόπο, στα πλαίσια εκπόνησης ενός Στρατηγικού Σχεδίου ή Προγράμματος Ανάπτυξης. Ακόμα επιτακτικότερη αποτιμάται η ανάγκη αυτή στο πλαίσιο των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων για την Ανώτατη Εκπαίδευση και της θεσμοθετημένης εφαρμογής του τετραετούς Προγράμματος Ανάπτυξης από τα ΑΕΙ.
- Αύξηση της δυναμικότητας του ΕΑΠ για την παροχή μεγαλύτερου αριθμού Προγραμμάτων δια βίου μάθησης- Υποστήριξη και ενίσχυση από την Κεντρική Διοίκηση για την έγκριση αντίστοιχων Προγραμμάτων
- Επιτάχυνση των διαδικασιών απορρόφησης μελών ΔΕΠ (έγκαιρη και άμεση γνωστοποίηση από το ΕΑΠ για τις ανάγκες στελέχωσης του προς τα ιθύνοντα Όργανα τόσο του ΑΣΕΠ και του Υπουργείου Οικονομικών όσο και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ), για την ελαχιστοποίηση του προβλήματος σχετικά με τις χρονοβόρες διαδικασίες προσλήψεων μέσω του ΑΣΕΠ

➤ **Διεύρυνση ρόλου και αρμοδιοτήτων Διοικητικών Τμημάτων ΕΑΠ –Αύξηση αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας διοικητικών μηχανισμών**

- Ανάγκη εντατικότερης ενεργοποίησης της Μονάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΜΕΑ)- Ανάγκη αναλυτικότερης επεξεργασίας και αξιοποίησης αξιολογικών ευρημάτων από την Μονάδα για τον ευκρινέστερο προσδιορισμό των προβληματικών περιοχών και των κρίσιμων ζητημάτων ανάπτυξης του Ιδρύματος- Έμφαση στα αποτελέσματα (αξιολογικά πορίσματα) και στους μηχανισμούς της Αξιολόγησης

- Διεύρυνση του ρόλου της ΜΕΑ- Κατοχύρωση δυνατότητας προτάσεων/ επιλεκτικών παρεμβάσεων από την ίδια τη Μονάδα σε εντοπισμένες προβληματικές περιοχές
- Ενεργή και αυτόβουλη εμπλοκή των Συντονιστών και Ακαδημαϊκών Υπευθύνων στις αξιολογικές διεργασίες όσο και καθιέρωση συστηματικής συνεργασίας μεταξύ τους (διενέργεια brainstorming σε ορισμένη τακτική βάση)
- Διαμόρφωση ψηφιακής βάσης (μέσω ανάπτυξης κατάλληλα σχεδιασμένου λογισμικού προγράμματος) για την διενέργεια αξιολόγησης σε ηλεκτρονική μορφή/ on line - Κατάργηση έντυπης μορφής αξιολόγησης (Φύλλα Αξιολόγησης)
- Διενέργεια ετήσιας αξιολόγησης του έντυπου και εναλλακτικού διδακτικού υλικού
- Συστηματική διενέργεια Εξωτερικής Αξιολόγησης του διδακτικού, διοικητικού προσωπικού και του εκπαιδευτικού υλικού από εξωτερικούς ανεξάρτητους κριτές, στα πλαίσια συμμόρφωσης με τις θεσμικές επιταγές του Ν. 3374/2005 (ΦΕΚ τ.Α. 189/2-8-3005) *‘Διασφάλιση της Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση- Σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων- Παράρτημα Διπλώματος’*
- Υποστήριξη και ενίσχυση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του Εργαστηρίου Εκπαιδευτικού Υλικού και Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας (ΕΕΥΕΜ)- Εισαγωγή, προμήθεια λογισμικών προγραμμάτων και απόκτηση της απαιτούμενης τεχνογνωσίας για την αυτόνομη παραγωγή εναλλακτικού διδακτικού υλικού (η συγκεκριμένη παρέμβαση ταυτόχρονα συμβάλλει προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας του ΕΑΠ για την περίοδο λήξης των κοινοτικών πόρων)
- Συμβολή του ΕΕΥΕΜ στην ψηφιακή φάση ανάπτυξης του ΕΑΠ -μεταφορά της τεχνογνωσίας για τη μετατροπή, συγκέντρωση και οργάνωση της πλούσιας βιβλιοθήκης εκπαιδευτικού υλικού του ΕΑΠ σε σύγχρονα σχεδιασμένα μαθήματα που πρέπει να προσφέρονται και με ηλεκτρονικό τρόπο
- Εντατικοποίηση των διαδικασιών πιστοποίησης των διοικητικών υπηρεσιών για την χορήγηση του πιστοποιητικό ISO 9001:2000
- Συστηματικοποίηση της παροχής προγραμμάτων επιμόρφωσης και επιστημονικής κατάρτισης προς το σύνολο του διοικητικού προσωπικού
- Διάθεση επαρκούς διοικητικού προσωπικού για την ήδη επιμήκη λειτουργία (και το Σαββατοκύριακο) της Βιβλιοθήκης και των άλλων διοικητικών υπηρεσιών

- Ενίσχυση – συνεχής αναβάθμιση του Κέντρου Εξυπηρέτησης Φοιτητών –Γραφείο Υποδοχής Πολιτών (το οποίο λειτουργεί ήδη σε καθημερινή βάση 8.00-20.00). Πρόκειται για καινοτομία του ΕΑΠ την οποία οφείλει να αξιοποιήσει επαρκώς, μεγιστοποιώντας την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών υποστήριξης
 - Ανάπτυξη και εφαρμογή λογισμικού προγράμματος για τη συγγραφή ακαδημαϊκών ημερολογίων (τρόπος κατανομής- συντονισμός των ΟΣΣ και των Γραπτών Εξετάσεων)
- **Αναβάθμιση- Εκσυγχρονισμός υλικοτεχνικής υποδομής**
- Επιτάχυνση της δημιουργίας νέων κτιριακών εγκαταστάσεων, δεδομένου για παράδειγμα ότι υπάρχουν αφ' ενός Προγράμματα Σπουδών που απαιτούν τη διενέργεια εργαστηριακών μαθημάτων, και αφ' ετέρου διοικητικές υπηρεσίες που χρήζουν στέγασης, μεταξύ αυτών και η κεντρική Βιβλιοθήκη του ΕΑΠ
 - Ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υποστηρικτικών (ηλεκτρονικών) υπηρεσιών - Αξιοποίηση κι ενσωμάτωση των ΤΠΕ και των σύγχρονων συστημάτων μηχανοργάνωσης στη λειτουργική υποδομή του ΕΑΠ -Ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων λογισμικών προγραμμάτων (συμβατών με την ΑεξΑΕ) για την εκτέλεση των διοικητικών λειτουργιών
 - Συνεχής αναβάθμιση των ψηφιακών 'Πυλών' (Portals) για την παροχή σύγχρονων ηλεκτρονικών δυνατοτήτων πληροφόρησης, συζήτησης και επικοινωνίας μεταξύ Φοιτητών, διδακτικού και διοικητικού προσωπικού
 - Βελτίωση της χρηστικότητας και του περιεχομένου της κεντρικής ιστοσελίδας- Αναβάθμιση της μηχανής αναζήτησης
 - Συνεχής εκσυγχρονισμός του τηλεφωνικού κέντρου
 - Συνεχής αναβάθμιση του ευρυζωνικού δικτυακού περιβάλλοντος
 - Ενίσχυση των υποδομών της ψηφιακής βιβλιοθήκης
 - Συνεχής ανεφοδιασμός Βιβλιοθήκης με σύγχρονα προγράμματα και εξοπλισμό για την αποτελεσματική εξυπηρέτηση των ΑΜΕΑ

➤ **Βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ακαδημαϊκών λειτουργιών**

- Τροποποίηση βασικών σημείων του μηχανισμού επιλογής και καθιέρωσης των Προγραμμάτων Σπουδών -Ενίσχυση των κριτηρίων επιλογής των Προγραμμάτων -Συστηματική και μεθοδευμένη διερεύνηση των αναγκών του υποψήφιου φοιτητικού πληθυσμού-στόχου -Καθιέρωση σε τακτική βάση από κάθε Σχολή ‘*Έρευνας Αγοράς*’
- Συνδυασμός Θεματικών Ενοτήτων -από δύο ή περισσότερες Σχολές του ΕΑΠ- για την διαμόρφωση νέων και καινοτόμων Προγραμμάτων Σπουδών τόσο για την ακαδημαϊκή εξέλιξη του Ιδρύματος όσο και την οικονομική διασφάλιση του (η ανάπτυξη και υλοποίηση των Προγραμμάτων μέσω του συνδυασμού διαθέσιμων ΘΕ δεν επιβαρύνει το ΕΑΠ με πρόσθετο κόστος, καθώς ήδη διατίθενται τόσο το διδακτικό υλικό όσο και οι απαιτούμενοι Διδάσκοντες)
- Κατοχύρωση δικαιώματος διενέργειας των ΟΣΣ, αποκλειστικά, σε αίθουσες Πανεπιστημίων ή και Δημοσίων κτιρίων (η συγκεκριμένη παρέμβαση συμβάλλει προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας του ΕΑΠ για την περίοδο λήξης των κοινοτικών πόρων, δεδομένης της μείωσης του υψηλού κόστους που προκύπτει από τη μίσθωση ιδιωτικών χώρων)
- Συνεχείς βελτιώσεις, τροποποιήσεις και επικαιροποιήσεις των ήδη εκδοθέντων Τόμων, ώστε να καταστούν πιο πλήρεις και ποιοτικά επαρκείς
- Ενίσχυση της παραγωγής εναλλακτικού διδακτικού υλικού (υπερκείμενα, υποδειγματικές διδασκαλίες, ασκήσεις πολλαπλών επιλογών κλπ, που εμπλουτίζουν τα προσφερόμενα διδακτικά πακέτα της κάθε Θεματικής Ενότητας μέσω Video - DVD)
- Δρομολόγηση των διαδικασιών παροχής νέων πρωτοποριακών ηλεκτρονικών ακαδημαϊκών υπηρεσιών (πχ δυνατότητας διενέργειας του συνόλου των Θεματικών Ενοτήτων σε μορφή τηλεδιάσκεψης)

➤ **Ενίσχυση της ελκυστικότητας και εξωστρέφειας του ΕΑΠ**

- Ενίσχυση τόσο των δράσεων ‘προβολής -δημοσιότητας’ του ΕΑΠ, ως μοναδικός Ακαδημαϊκός φορέας ανά την Ελλάδα που παρέχει την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, όσο και των δράσεων διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου που επιτελεί το Ίδρυμα
- Επιτάχυνση διαδικασιών για τη θέσπιση των Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) κάθε Θεματικής Ενότητας

- Προώθηση των διαδικασιών για την ίδρυση Παραρτημάτων και σε άλλες μεγάλες πόλεις, (πχ Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, κλπ)

Οι ανωτέρω παρεμβάσεις και δράσεις αφορούν στην βελτιστοποίηση των δεικτών αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των λειτουργιών (ακαδημαϊκών και διοικητικών) του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Γενικότερα, προσανατολίζονται στη βάση ενός επανασχεδιασμού και επανακαθορισμού των βασικών μηχανισμών και διεργασιών που αφορούν είτε στο εκπαιδευτικό πρότυπο που υιοθετεί το ΕΑΠ είτε στο ευρύτερο Σύστημα λειτουργιών και διοίκησης του Πανεπιστημίου.

Εκ των ανωτέρω προτεινόμενων δράσεων προκύπτει πως συνδυασμένα η ανάπτυξη ποσοτικά και ποιοτικά επαρκέστερου εκπαιδευτικού υλικού, κατάλληλων μεθόδων μετάδοσης της γνώσης από απόσταση, ψηφιακού υλικού και μηχανισμών συνεχούς αξιολόγησης του συνόλου των εμπλεκόμενων στην ακαδημαϊκή κοινότητα του ΕΑΠ είναι καθοριστικής σημασίας για την επιτυχή εφαρμογή του θεσμού της εξ' αποστάσεως διδασκαλίας.

Παρακάτω παρατίθενται ενδεικτικά προτεινόμενες ενέργειες και παρεμβάσεις που δύναται να συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη και εξέλιξη του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

➔ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΑΠ

Στην παρούσα υπό- ενότητα παρουσιάζονται επιλεκτικές παρεμβάσεις που εστιάζουν στην περαιτέρω ανάπτυξη και εξέλιξη (οργανωσιακή και ακαδημαϊκή) του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Συγκεκριμένα, πρόκειται για δράσεις που μεγιστοποιούν την ελκυστικότητα του Πανεπιστημίου, ενισχύουν την εξωστρέφεια του, συμβάλλουν στην αυτοματοποίηση των μηχανισμών και υποστηρικτικών υπηρεσιών του ΕΑΠ, διαμορφώνοντας ταυτόχρονα ευνοϊκές συνθήκες για την βιώσιμη ανάπτυξη του Ιδρύματος.

Για την αποτελεσματικότερη ερμηνεία και κατανόηση των ακολούθως προτεινόμενων αναπτυξιακών δράσεων και παρεμβάσεων, κρίνεται σκόπιμο, καταρχήν, να προσδιοριστεί με ακρίβεια η έννοια της *‘ανάπτυξης’* ειδικά για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, που, ως πολυδιάστατη, τείνει ενίοτε να χρησιμοποιείται γενικευμένα και αόριστα.

Η έννοια της *‘ανάπτυξης’* στην περίπτωση του ΕΑΠ ταυτίζεται με την έννοια της *‘μεγέθυνσης της δυναμικότητας’* (*capacity*) του Ακαδημαϊκού Ιδρύματος, με απώτερο σκοπό:

- την βελτιστοποίηση της δυνατότητας του Ιδρύματος να εισάγει μεγαλύτερο αριθμό φοιτητών, μεγιστοποιώντας την προσβασιμότητα στην Ανώτατη Εκπαίδευση, καλύπτοντας την έννοια της *‘ανοικτής εκπαίδευσης’* και, συνεπώς, ικανοποιώντας αποτελεσματικότερα τις διευρυμένες ανάγκες της κοινωνίας για συνεχή εκπαίδευση,
- την στόχευση σε νέους πληθυσμούς-στόχους φοιτητικού δυναμικού (*target-groups*) μέσω αφ’ ενός της παροχής νέων ή και αναβαθμισμένων διαθέσιμων *‘προϊόντων’* (ακαδημαϊκών υπηρεσιών) και αφ’ ετέρου της διεύρυνσης των γεωγραφικών του ορίων

Οι ανωτέρω σκοποί καθίστανται εφικτοί και, κυρίως, διασφαλίζονται μέσω του Οράματος του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, το οποίο θεμελιωμένο στο δίπτυχο *Ανταγωνιστικότητα και Ποιότητα*, εστιάζει στις ακόλουθες αναπτυξιακές προοπτικές:

- Παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών (ακαδημαϊκών και υποστηρικτικών)
- Παραγωγή και διάθεση (σε μεγαλύτερη ποσότητα) ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού
- Πρόσβαση και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στο ευρύτερο σύστημα λειτουργιών
- Αυτοματοποίηση λειτουργιών και μηχανισμών (ακαδημαϊκών και διοικητικών)
- Λειτουργία *‘εικονικών τάξεων’* ως κύρια εκπαιδευτική προσέγγιση

Πρόκειται για σύγχρονη εκπαιδευτική μέθοδο, απολύτως προσαρμοσμένης στις εξειδικευμένες ανάγκες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, η εφαρμογή της οποίας πρόκειται να αντικαταστήσει σταδιακά τις Ομαδικές Συμβουλευτικές Συναντήσεις.

Το όφελος μιας τέτοιας προσέγγισης, που αξιοποιεί στο έπακρον τις νέες τεχνολογίες (ΤΠΕ), συνοψίζεται στην αποφυγή αφ' ενός πρόσθετων μετακινήσεων των φοιτητών απομακρυσμένων περιοχών (με άμεση συνέπεια την μη επιπλέον οικονομική επιβάρυνση των σπουδαστών) και αφ' ετέρου επίδρασης καιρικών φαινομένων στην διενέργεια ή μη των συμβουλευτικών συναντήσεων (ΟΣΣ). Ταυτόχρονα, μέσω των εικονικών τάξεων παρέχεται η δυνατότητα αυτόματης μαγνητοσκόπησης (καταγραφή σε video) των μαθημάτων, στοιχείο που συμβάλλει δραστικά στην αποτελεσματικότερη 'εμπέδωση' του μαθήματος (δυνατότητα επανάληψης από τους φοιτητές των παρεχόμενων μαθημάτων).

Οι ακόλουθες εισηγητικές προτάσεις του Αναδόχου λαμβάνουν υπόψη αφ' ενός το μακροπρόθεσμο όραμα του Ιδρύματος, όπως αυτό εκφράζεται μέσα από τις συγκεκριμένες πέντε αναπτυξιακές προοπτικές και αφ' ετέρου το ότι το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, υπό την οργανωσιακή θεώρηση, βρίσκεται κοντά στη φάση της ωρίμανσης του.

Παρακάτω παρουσιάζεται και σκιαγραφείται συνοπτικά ο προτεινόμενος σκελετός επιλεκτικών παρεμβάσεων για την περαιτέρω εξέλιξη και ανάπτυξη του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου:

- **Παροχή προγραμμάτων Δια βίου Εκπαίδευσης**

Η συγκεκριμένη πρόταση συμβάλλει στην αύξηση των ομάδων –στόχων του Πανεπιστημίου και, κατ' επέκταση, στη μεγέθυνση της δυναμικότητας του καθώς και στην ικανοποίηση των αναγκών του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου για συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωση.

- **Εξασφάλιση και ενίσχυση των δια- πανεπιστημιακών συνεργασιών**

Πρόκειται για συνεργασίες με συμβατικά Ελληνικά Πανεπιστήμια, κυρίως, σε επίπεδο Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων. Το θετικό σημείο συνίσταται στο ότι αφορά σε αυτό- χρηματοδοτούμενα Προγράμματα και, συνεπώς, η συγκεκριμένη πρόταση προβλέπει και συνάδει στην κατεύθυνση της βιωσιμότητας του Ιδρύματος. Ταυτόχρονα, αποτελεί μέσο ενίσχυσης της εξωστρέφειας του Πανεπιστημίου και της ακαδημαϊκής του διεύρυνσης.

- **Εξασφάλιση και ενίσχυση των δια - κρατικών συνεργασιών**

Πρόκειται για προέκταση της ανωτέρω πρότασης, καθώς διευρύνει τις δια- ιδρυματικές συνεργασίες του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου σε επίπεδο εξωτερικού. Ειδικότερα, προτείνεται η στόχευση του ΕΑΠ σε φοιτητικό πληθυσμό εκτός Ελλάδας, παρέμβαση που προϋποθέτει την παροχή Προγραμμάτων τουλάχιστον στην αγγλική γλώσσα, την συγγραφή ή και προμήθεια ξενόγλωσσων εκπαιδευτικών συγγραμμάτων, την αναβάθμιση του δικτυακού περιβάλλοντος και των ψηφιακών μέσων υποστήριξης, κλπ. Αν και η συγκεκριμένη πρόταση προϋποθέτει απαιτητικές προδιαγραφές, ωστόσο, τα προσδοκώμενα οφέλη είναι ιδιαίτερα σημαντικά για όλα τα εμπλεκόμενα στην ακαδημαϊκή κοινότητα μέλη. Ενδεικτικά επισημαίνεται πως η συγκεκριμένη παρέμβαση συνδράμει στην τόνωση της κινητικότητας των φοιτητών, διδασκόντων καθώς και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του έναντι των λοιπών ελληνικών Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων.

- **Δημιουργία Παραρτημάτων του ΕΑΠ στο εξωτερικό**

Τοποθετημένη σε ένα ανάλογο πλαίσιο με την προηγούμενη πρόταση, η παρούσα παρέμβαση αφορά στην υποστήριξη του φοιτητικού πληθυσμού της ομογένειας. Ειδικότερα, προτείνεται η ίδρυση Παραρτημάτων του Ανοικτού Πανεπιστημίου σε περιοχές του εξωτερικού όπου, καταρχήν, ο πληθυσμός των ομογενών Ελλήνων είναι μεγάλος και, κατά δεύτερον, δε δραστηριοποιείται σημαντικός αριθμός Ανοικτών Πανεπιστημίων (όπως για παράδειγμα Αυστραλία, Γερμανία, Καναδά, κλπ). Η συγκεκριμένη πρόταση προϋποθέτει ενισχυμένο marketing (εμφύτευση της ιδέας της ανοικτής και εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης) στο εξωτερικό. Ταυτόχρονα, δίνεται η δυνατότητα άμεσης αξιοποίησης των Ελλήνων διδασκόντων στο εξωτερικό, που μειώνει σημαντικά το προβλεπόμενο κόστος για το ΕΑΠ. Πρόκειται συνεπώς για παρέμβαση που προβλέπει τον παράγοντα της βιωσιμότητας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

- **‘Στοχευόμενη’ παροχή εκπαίδευσης και ‘πιστοποίησης’**

Μέσω της συγκεκριμένης παρέμβασης προτείνεται η διεύρυνση του αντικειμένου των υπηρεσιών που παρέχει το ΕΑΠ, που θα συμβάλλει στην στόχευση σε νέους πληθυσμούς στόχους. Ειδικότερα, προτείνεται η ‘κατά παραγγελία’ (βάσει των αναγκών και προδιαγραφών του ‘πελάτη’) παροχή επιμορφωτικών προγραμμάτων, σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, σε στελέχη φορέων όπως Επιμελητήρια, Υπουργεία, Οργανισμούς (Αθήνα 2004, ΟΠΑΠ, Τράπεζα κλπ), Εκκλησία, κλπ.

Ταυτόχρονα, προϋποτίθεται η διεκδίκηση και κατοχύρωση του δικαιώματος του ΕΑΠ να λειτουργεί ως φορέας (πάροχος) πιστοποίησης της γνωστικής επάρκειας του στελεχιακού δυναμικού των συγκεκριμένων φορέων (ιδιωτικού και δημόσιου χαρακτήρα)

- **Αύξηση του αριθμού των ‘πυλών’**

Πρόκειται για χώρους, γεωγραφικά ισοκαταναμημένους ανά την Ελλάδα, που λειτουργούν ως μικρότερα -σε κλίμακα και εύρος δραστηριοτήτων- Παραστήματα του ΕΑΠ, δηλαδή βάσεις συγκέντρωσης των φοιτητών, εξοπλισμένες με βιβλιοθήκες, υπολογιστές και χρήσιμο υλικό για την μελέτη τους. Ο αριθμός αυτών σήμερα ανέρχεται στις πέντε (5)- Λαμία, Τρίπολη, Γιάννενα, Κομοτηνή, Λάρισα και Πτολεμαΐδα-. Η προτεινόμενη παρέμβαση στόχο έχει την μεγέθυνση της δυναμικότητας του ΕΑΠ και την αύξηση της αποτελεσματικότητας και ανταγωνιστικότητας του.

- **Παροχή ψηφιακής ηλεκτρονικής ταυτότητας σε φοιτητικό και διδακτικό δυναμικό**

Μέσω της προτεινόμενης κάρτας/ ταυτότητας, η οποία αυθεντικοποιεί τον κάτοχο, ο φοιτητής θα έχει πρόσβαση στο portal, τη βιβλιοθήκη και σε κάθε υπηρεσία όπου θα υπάρχει η απαραίτητη εξουσιοδότηση. Για παράδειγμα, ο σπουδαστής θα μπορεί να παίρνει αυτομάτως βεβαιώσεις χωρίς υποβολή αιτήσεων, κλπ. Από την άλλη, με την κάρτα αυτή παρέχεται η δυνατότητα στους διδάσκοντες να περνάνε βαθμολογία αυτόματα (on line) από όπου και αν βρίσκονται. Η δράση αυτή, που θα αποτελέσει καινοτομία ανά την ελληνική ακαδημαϊκή κοινότητα, στόχο έχει την αυτοματοποίηση των λειτουργιών του ΕΑΠ, συμβάλλοντας ιδιαίτερα στην αύξηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της λειτουργίας του Ιδρύματος.

Συνοψίζοντας το παρόν κεφάλαιο, επισημαίνεται πως το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, στην επικείμενη φάση της οργανωσιακής του ωρίμανσης, οφείλει να εξελιχθεί ακαδημαϊκά και οργανωσιακά, αφ’ ενός προβλέποντας την βιωσιμότητα του και αφ’ ετέρου ενισχύοντας την εξωστρέφεια του καθώς και την κινητικότητα των εμπλεκομένων στην ακαδημαϊκή κοινότητα μελών του (διδάσκοντες, σπουδαστές). Βασισμένη στις αρχές και το πρότυπο οργανωσιακής εξέλιξης, η πρόταση του Μελετητή εστιάζει στην αξιοποίηση των ‘δυνατών’ σημείων του Ανοικτού Πανεπιστημίου, στην βελτίωση ή και αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών και λειτουργιών του καθώς και στην ανάπτυξη και παροχή νέων υπηρεσιών, προκειμένου να μεγεθυνθεί η δυναμικότητα του Ιδρύματος.

Ειδικότερα, οργανωσιακά κρίνεται αναγκαία η διαμόρφωση ενός αυτοματοποιημένου, ευέλικτου και στοχοθετημένου μοντέλου λειτουργίας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, που θα αξιοποιεί κατά το μέγιστο τα δύο διαθέσιμα συγκριτικά του πλεονεκτήματα. Το πρώτο αφορά στα καινοτόμα γνωρίσματα του ΕΑΠ, όπως αυτά προδιαγράφονται στο εν ισχύ θεσμικό πλαίσιο του Πανεπιστημίου και ενθαρρύνουν την ομαλή λειτουργία και ανάπτυξη του Ιδρύματος. Το δεύτερο πλεονέκτημα του ΕΑΠ, το οποίο πρέπει να αξιοποιηθεί από το Ίδρυμα στο υπό αναβάθμιση μοντέλο οργάνωσης και λειτουργίας του, αποτελεί η επί του παρόντος σημαντική επάρκεια σε εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης, που ενισχύει και βελτιστοποιεί την αποτελεσματικότητα του αναπτυξιακού έργου του ΕΑΠ και, ταυτόχρονα, συνδράμει προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας του Ιδρύματος.

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου θα αποτελέσει το κύριο αντικείμενο μελέτης και ανάλυσης στο ακόλουθο Κεφάλαιο.

6. ΜΕΛΕΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Το παρόν κεφάλαιο αποτελεί άμεση προέκταση του προηγούμενου (*Προτάσεις και Εισηγήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του ΕΑΠ*), καθώς ουσιαστικά διευρύνει τον προτεινόμενο σκελετό παρεμβάσεων, με κύριο γνώμονα την **βιώσιμη ανάπτυξη** του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, για την περίοδο μετά τη λήξη της συγχρηματοδοτικής υποστήριξης του από κοινοτικούς πόρους.

Η ανάλυση που ακολουθεί, με κύριο αντικείμενο και άξονα την επίτευξη της βιωσιμότητας του ΕΑΠ, υπακούει στις κατευθύνσεις των τεχνικών προδιαγραφών της Αναθέτουσας Αρχής (ΕΠΕΑΕΚ) του Έργου *Μελέτη Αξιολόγησης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου*. Βάσει αυτών η Μελέτη Βιωσιμότητας του ΕΑΠ, όπως παρουσιάζεται στο παρόν Κεφάλαιο, αναλύεται σε τρία διακριτά μέρη.

Στο πρώτο εξετάζονται και προτείνονται τρόποι που συμβάλλουν στην βελτιστοποίηση των δυνατοτήτων του Ιδρύματος για την αποτελεσματικότερη ένταξη του πληθυσμού –στόχου σε νέα ή υπάρχοντα Προγράμματα Σπουδών, με χρονική περίοδο αναφοράς το διάστημα μετά τη λήξης της συγχρηματοδοτικής υποστήριξης από κοινοτικούς πόρους. Στο δεύτερο μέρος, αντίστοιχα για την ίδια χρονική περίοδο, διερευνώνται και προτείνονται παρεμβάσεις ενίσχυσης της οικονομικής βιωσιμότητας του ΕΑΠ. Στο τρίτο και τελευταίο μέρος της παρούσας Μελέτης, ο Ανάδοχος στα πλαίσια πρόβλεψης της βιωσιμότητας του Πανεπιστημίου εξετάσει μελετητικά την ανάπτυξη και εφαρμογή ενδεικτικών μηχανισμών για την αναβάθμιση των λειτουργιών του Ιδρύματος και την αύξηση των δεικτών αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του έργου που επιτελεί το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, ως μοναδικός φορέας της ανοικτής και εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο εξεταζόμενη, η έννοια της βιωσιμότητας του Ιδρύματος αναλύεται εκτενώς και σφαιρικά σε όλες τις κύριες εκφάνσεις και διαστάσεις λειτουργίας του ΕΑΠ, δηλαδή την εισαγωγή των φοιτητών (ακαδημαϊκή λειτουργία), την οικονομική καθώς και την οργανωσιακή διάσταση του Πανεπιστημίου. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ο ολοκληρωμένος και αλληλένδετος (υψηλός βαθμός συνέργιας και αλληλοεπικάλυψης) χαρακτήρας των παρεμβάσεων που προτείνονται ακολούθως, δεδομένου ότι είναι αδύνατο να διασφαλιστεί για παράδειγμα η οικονομική βιωσιμότητα χωρίς, για παράδειγμα, να προβλεφθούν δράσεις που να βελτιστοποιούν την δυναμικότητα και δυνατότητα του ΕΑΠ να εισάγει μεγαλύτερο (σε αριθμό) πληθυσμό –στόχο σε νέα ή υπάρχοντα Προγράμματα ή και αντιστρόφως.

6.1 Προτάσεις για την ενίσχυση της βιωσιμότητας των ακαδημαϊκών λειτουργιών του ΕΑΠ

Στην παρούσα Ενότητα εξετάζονται και προτείνονται τρόποι για τη συνέχιση των υφιστάμενων Προγραμμάτων Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου καθώς και για τη δημιουργία νέων, για την χρονική περίοδο μετά τη λήξη της συγχρηματοδότησης του Ιδρύματος από κοινοτικούς πόρους, μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Εκπαίδευση και την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση (ΕΠΕΑΕΚ). Απώτερος στόχος των προτεινόμενων δράσεων αποτελεί η διασφάλιση και ενίσχυση της αποτελεσματικής ένταξης του πληθυσμού- στόχου στα Προγράμματα του ΕΑΠ όταν αυτά (υφιστάμενα ή και νέα Προγράμματα) δε θα υποστηρίζονται χρηματοδοτικά από τον λογαριασμό του ΕΠΕΑΕΚ.

Ο σχεδιασμός των ακολούθως προτεινόμενων δράσεων λαμβάνει υπ' όψιν ότι οι δαπάνες διενέργειας και λειτουργίας των Προγραμμάτων Σπουδών, με τη λήξη της συγχρηματοδοτικής υποστήριξης τους από κοινοτικούς πόρους, θα καλύπτονται μέσω των ιδίων πόρων του Ιδρύματος (δίδακτρα ενεργών φοιτητών) και της ετήσιας επιχορήγησης από τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ). Ο Μελετητής εισηγείται τρόπους συνέχισης και αύξησης της αποτελεσματικής εισαγωγής νέου φοιτητικού δυναμικού σε διαθέσιμα ή και νέα Προγράμματα Σπουδών, χωρίς απαραίτητα αυξήσεις στα δίδακτρα του Ανοικτού Πανεπιστημίου ή στη τακτική του επιχορήγηση από το ΥΠΕΠΘ. Επιπλέον, στον σχεδιασμό του προτεινόμενου σκελετού παρεμβάσεων λαμβάνεται ως δεδομένη η διατήρηση της επί του παρόντος διαπιστωμένης υψηλής ζήτησης για τα Προγράμματα Σπουδών (προπτυχιακά και μεταπτυχιακά) του ΕΑΠ.

Ειδικότερα, προτείνονται οι ακόλουθες επιλεκτικές παρεμβάσεις:

- **Δημιουργία νέων Προγραμμάτων Σπουδών με συνδυασμό των υφιστάμενων Θεματικών Ενοτήτων του ΕΑΠ**

Η ανάπτυξη νέων Προγραμμάτων θα προκύψει με συνδυασμό ήδη διαθέσιμων και λειτουργουσών Θεματικών Ενοτήτων του ΕΑΠ, γεγονός που διαμορφώνει οικονομία κλίμακας, δεδομένης της ήδη διαθεσιμότητας του εκπαιδευτικού υλικού, του διδακτικού προσωπικού και των λοιπών υποδομών. Με άλλα λόγια, ο συνδυασμός Θεματικών Ενοτήτων για τη δημιουργία νέων Προγραμμάτων μειώνει σημαντικά της λειτουργικές δαπάνες από ότι στην περίπτωση που το ΕΑΠ κατέφευγε στην ανάπτυξη νέων Προγραμμάτων, που θα απαιτούσε από την αρχή παραγωγή υλικού, συντονισμό και σχεδιασμό Θεματικών Ενοτήτων, πρόσληψη νέων και επιπλέον διδασκόντων, κλπ

Η παρέμβαση αυτή στόχο έχει τη διεύρυνση των ακαδημαϊκών ‘προϊόντων’ υπηρεσιών του ΕΑΠ και, κατά συνέπεια, την στόχευση σε νέους πληθυσμούς- στόχους φοιτητικού δυναμικού. Βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης αποτελεί να επιλεγθούν και να καθιερωθούν Προγράμματα ευρείας ζήτησης στο κοινωνικό σύνολο.

- **Συγχώνευση υφισταμένων Προγραμμάτων Σπουδών**

Η συγκεκριμένη παρέμβαση συμβάλλει δραστικά στη μείωση του λειτουργικού κόστους του Ανοικτού Πανεπιστημίου. Σήμερα το ΕΑΠ παρέχει ποικιλία Προγραμμάτων με σχεδόν όμοιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο.

Ένα από τα πλέον ενδεικτικά παραδείγματα Προγραμμάτων που θα μπορούσαν δυνητικά να συγχωνευθούν σε ένα αποτελούν τα τρία Μεταπτυχιακά Προγράμματα ξένων γλωσσών (‘Σπουδές στην Αγγλική’, ‘Σπουδές στην Γερμανική’ και ‘Σπουδές στην Γαλλική γλώσσα’). Το νέο συγχωνευμένο μοντέλο Προγράμματος, με προτεινόμενο τίτλο ‘Σπουδές στην διδακτική ξένων γλωσσών’, θα βασίζεται σε έναν ‘κοινό κορμό’ κατά το πρώτο έτος, με γνωστικό αντικείμενο τη διδακτική γλώσσας, και στην κατεύθυνση εξειδίκευσης κατά το δεύτερο έτος, με αντικείμενο την εξειδίκευση στην αντίστοιχη γλώσσα(αγγλική, γαλλική, γερμανική).

Ακόμα ένα παράδειγμα Προγραμμάτων που θα μπορούσαν να συγχωνευθούν σε ένα παρόμοιο με το ανωτέρω περιγραφόμενο μοντέλο είναι τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα ‘Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Πόλεων & Κτιρίων’ και ‘Περιβαλλοντικός Σχεδιασμός Έργων Υποδομής’. Επίσης, το ίδιο συγχωνευμένο μοντέλο θα μπορούσε να επιχειρηθεί για τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα ‘Διοίκηση Μονάδων Υγείας’ και ‘Διοίκηση Υπηρεσιών Υγείας ΕΣΥ’

- **Κατάργηση Προγραμμάτων Σπουδών χαμηλής ζήτησης**

Βάσει των ευρημάτων της διαγνωστικής ανάλυσης του Μελέτη αναφορικά με τη διαχρονική σχέση προσφοράς και ζήτησης για τα παρεχόμενα Προγράμματα Σπουδών του ΕΑΠ, προκύπτει πως υπάρχει σχετικά σημαντικός αριθμός Προγραμμάτων, η ζήτηση για τα οποία (αριθμός αιτήσεων υποψηφίων φοιτητών) διαχρονικά καταγράφεται ως ιδιαίτερος χαμηλή. Τα Προγράμματα αυτά θα μπορούσαν να καταργηθούν, μειώνοντας σημαντικά το συνολικό λειτουργικό κόστος του ΕΑΠ (μισθοδοσία διδασκόντων, αναλώσιμων, συγγραφή έντυπου υλικού, προμήθεια σχετικού εναλλακτικού υλικού, κλπ).

Προτείνεται, ταυτόχρονα, η αντικατάσταση των Προγραμμάτων χαμηλής ζήτησης με Προγράμματα καινοτόμου γνωστικού περιεχομένου/ αντικειμένου, που δεν παρέχονται από άλλα συμβατικά ελληνικά Πανεπιστήμια και διαφαίνεται πως ανταποκρίνονται σε καίριες και

ευρείες ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας. Η κατάργηση των Προγραμμάτων του ΕΑΠ χαμηλής ζήτησης σε συνδυασμό με τη δημιουργία νέων-καινοτόμων Προγραμμάτων Σπουδών, που δεν προσφέρονται από άλλο Πανεπιστημιακό Ίδρυμα, συνδράμει προς την αύξηση των εισροών του ΕΑΠ και ταυτόχρονα στην ακαδημαϊκή αναβάθμιση και διεύρυνση του εν λόγω Ιδρύματος.

▪ **Αύξηση των εισακτέων σε Προγράμματα Σπουδών υψηλής ζήτησης**

Διαπιστώθηκε εκ της διαγνωστικής ανάλυσης, που ο Μελετητής ολοκλήρωσε στην α' φάση (παραδοτέο) της 'Μελέτης Αξιολόγησης του ΕΑΠ', πως η σχέση προσφοράς και ζήτησης δεν είναι πάντα ανάλογη. Το αξιολογικό αυτό πόρισμα αναδεικνύει πως υπάρχουν Προγράμματα σημαντικά υψηλής ζήτησης στα οποία οι προσφερόμενες θέσεις είναι λιγοστές και ίδιες στον αριθμό με αυτές που παρέχονται, αντίστοιχα, για Προγράμματα σχετικά χαμηλής ζήτησης.

Πρόκειται για ανακολουθία που χρήζει άμεσης παρέμβασης μέσα από την αύξηση του αριθμού των εισακτέων σε Προγράμματα υψηλής ζήτησης. Με τη συγκεκριμένη δράση αυξάνονται οι ίδιοι πόροι του ΕΑΠ, διαμορφώνεται οικονομία κλίμακας (δεν επιβαρύνεται το Ίδρυμα με επιπλέον σημαντικό κόστος) και, κυρίως, επιτυγχάνεται υψηλότερος βαθμός ικανοποίησης των σύγχρονων αναγκών του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου (αποτελεσματικότερη ένταξη φοιτητών σε προγράμματα τα οποία οι ίδιοι διεκδικούν).

▪ **Παροχή αυτό-χρηματοδοτούμενων δράσεων**

Όπως ήδη αναφέρθηκε σε προηγούμενη Ενότητα, ως πρόταση για την περαιτέρω ανάπτυξη και διεύρυνση των υπηρεσιών (προϊόντων) του ΕΑΠ, θα μπορούσε το Ίδρυμα να παρέχει επιμορφωτικά προγράμματα σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, σε στελέχη φορέων όπως Επιμελητήρια, Υπουργεία, Οργανισμούς (Αθήνα 2004, ΟΠΑΠ, Τράπεζα κλπ), Εκκλησία, κλπ, πιστοποιώντας (κατόπιν κατοχύρωση και έγκρισης του δικαιώματος του να λειτουργεί ως φορέας πιστοποίησης) την γνωστική επάρκεια του στελεχειακού δυναμικού των Φορέων/ Οργανισμών –'πελατών' του.

Επίσης στην ίδια λογική και πλαίσιο σχεδιασμού, προτάθηκε η παροχή Προγραμμάτων Δια βίου Εκπαίδευσης. Τα προτεινόμενα Προγράμματα (πιστοποιήσεις, επιμορφωτικά προγράμματα, κλπ) πρόκειται να είναι αυτό- χρηματοδοτούμενα (από τους συμμετέχοντες/ επιμορφωμένους), αυξάνοντας αυτομάτως τον πληθυσμό-στόχο του Ιδρύματος και, ταυτόχρονα, τους συνολικούς ιδίους πόρους του ΕΑΠ.

6.2 Προτάσεις για την ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας του ΕΑΠ

Στην παρούσα Ενότητα προτείνονται τρόποι για την ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Οι προτάσεις που παρουσιάζονται ακολούθως συνεργούν και αλληλοσυμπληρώνονται με τις επιλεκτικές παρεμβάσεις που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη Ενότητα και αφορούσαν στην διατήρηση και ενίσχυση της αποτελεσματικής ένταξης του πληθυσμού- στόχου στα ήδη υπάρχοντα ή και νέα Προγράμματα Σπουδών του ΕΑΠ, στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης του. Πολλές από τις προτεινόμενες, στην προηγούμενη Ενότητα, δράσεις διαπιστώθηκε πως συμβάλλουν άμεσα και δραστικά είτε στην αύξηση των εισροών του Ιδρύματος είτε στην μείωση του συνολικού του λειτουργικού κόστους, διαμορφώνοντας οικονομία κλίμακας για το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Συνεπώς, οι ανωτέρω προτεινόμενες παρεμβάσεις αφορούν και στοχεύουν τόσο στην βιώσιμη ανάπτυξη του ΕΑΠ, μέσω της συνέχισης των υπαρχόντων Προγραμμάτων ή και της ανάπτυξης νέων -με διαφορεικούς/ αποτελεσματικότερους και αποδοτικότερους όρους καθιέρωσης και λειτουργίας των Προγραμμάτων-, όσο και στην οικονομική βιωσιμότητα του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Η παρούσα Ενότητα εστιάζει αποκλειστικά στην έννοια της οικονομικής βιωσιμότητας και, συγκεκριμένα, σε παρεμβάσεις που πρόκειται να συμβάλλουν στην κάλυψη του χρηματοδοτικού 'κενού' που θα προκύψει με τη λήξη της συγχρηματοδοτικής υποστήριξης του Ανοικτού Πανεπιστημίου από κοινοτικούς πόρους.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί σε Ενότητα του α' παραδοτέου της Μελέτης, **οι κατηγορίες εσόδων** του Ανοικτού Πανεπιστημίου (έως το τρέχον έτος 2008) είναι τρεις:

1. Ίδιοι πόροι (δίδακτρα, κλπ)
2. Εθνικοί πόροι (τακτική επιχορήγηση από τον ετήσιο προϋπολογισμό του ΥΠΕΠΘ)
3. Συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Με τη λήξη της κοινοτικής του συγχρηματοδότησης μέσω του ΕΠΕΑΕΚ, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο οφείλει να καλύψει τις δαπάνες λειτουργίας και ανάπτυξης τους, αποκλειστικά μόνο, με τις άλλες δύο πηγές εισροών του (ίδιοι και εθνικοί πόροι). Κρίνεται σκόπιμο να προβλεφθούν παρεμβάσεις και ειδικότερες ενέργειες, προκειμένου να 'καλυφθεί' το ποσοστό των ετήσιων δαπανών (λειτουργικών και περαιτέρω ανάπτυξης) του ΕΑΠ, που μέχρι σήμερα καλύπτονται μέσω της κοινοτικής του χρηματοδοτικής υποστήριξης.

Σε ένα τέτοιο πλαίσιο οικονομικής ανακατάταξης, στην παρούσα Ενότητα προτείνονται εναλλακτικές πηγές εσόδων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από το Ακαδημαϊκό Ίδρυμα σε αντικατάσταση του μεγέθους των κοινοτικών πόρων, καθιστώντας πιο εφικτή και ασφαλή τη βιώσιμη λειτουργία και ανάπτυξη του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Οι προτεινόμενες πηγές εσόδων πρόκειται να συμβάλλουν στην απρόσκοπτη συνέχιση του Ανοικτού Πανεπιστημίου. Καλύπτουν, εν ολίγοις, όχι μόνο την υφιστάμενη λειτουργία, αλλά σε σημαντικό βαθμό και την προσδοκώμενη διεύρυνση του Ιδρύματος.

Το ποσοστό των λειτουργικών και αναπτυξιακών δαπανών που καλύπτουν σήμερα οι κοινοτικοί πόροι, σύμφωνα με την μελέτη του Χ. Ροδόπουλου, Γ. Γραμματέα του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, υπολογίζεται περίπου στην τάξη του 10-15% επί των συνολικών δαπανών του Ιδρύματος. Συνεπώς, οι προτεινόμενες πηγές εισροών πρέπει να αποφέρουν έσοδα στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο που θα υπερκαλύψουν το συγκεκριμένο ποσοστό των συνολικών δαπανών, που μέχρι τη λήξη της κοινοτικής συγχρηματοδότησης του Ιδρύματος καλύπτουν οι κοινοτικοί πόροι, επιτυγχάνοντας την ισοστάθμιση του ισοζυγίου.

Ο σχεδιασμός των προτεινόμενων παρεμβάσεων (εντοπισμός και επιλογή εναλλακτικών πηγών εισροών του ΕΑΠ) θεμελιώνεται στη βάση της οικονομικής (εμπορικής) αξιοποίησης των υφιστάμενων υποδομών του Ανοικτού Πανεπιστημίου και των συγκριτικών του πλεονεκτημάτων, ως μοναδικός φορέας της ανοικτής και εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Ειδικότερα, οι ενδεικτικοί τρόποι ενίσχυσης της οικονομικής βιωσιμότητας του ΕΑΠ συνοψίζονται ακολούθως:

- **Οικονομική συμμετοχή των Φορέων/ Οργανισμών στα Προγράμματα επιμόρφωσης και πιστοποίησης της επάρκειας του στελεχιακού τους δυναμικού**

Όπως ήδη αναφέρθηκε σε προηγούμενες Ενότητες, η προτεινόμενη διεύρυνση του αντικειμένου/ εύρους των παρεχόμενων υπηρεσιών (προϊόντων) του ΕΑΠ, μέσω της παροχής προγραμμάτων επιμόρφωσης, δια βίου μάθησης, πιστοποίησης, κλπ σε οργανωμένους Φορείς, θα μεγεθύνει τον πληθυσμό- στόχο του Ιδρύματος, αυξάνοντας ταυτόχρονα το μέγεθος των εισροών του.

Επισημάνθηκε, στο πλαίσιο περιγραφής και σχεδιασμού της συγκεκριμένης παρέμβασης, ότι τα εν λόγω προτεινόμενα προγράμματα θα χρηματοδοτούνται από τους ίδιους τους συμμετέχοντες /επιμορφωμένους.

Σε ένα εναλλακτικό σενάριο, προτείνεται η οικονομική συμμετοχή (κατά προδιαγραφόμενο ποσοστό/ μέρος επί του συνολικού κόστους του Προγράμματος) των ίδιων των Φορέων/ Οργανισμών. Μια προέκταση της παρέμβασης αυτής θα μπορούσε να αποτελέσει η διεκδίκηση σύναψης μακροχρόνιων συμβάσεων του ΕΑΠ με οργανωμένους Φορείς (μεγάλης κλίμακας, όπως Υπουργεία, Επιμελητήρια, Τράπεζες, Εκκλησία, κλπ) για την παροχή συνεχούς και συστηματικής επιμόρφωσης και επιστημονικής εξειδίκευσης του νέο-προσληφθέντος ή και υφιστάμενου -σε ανώτερες διοικητικές θέσεις- στελεχιακού τους δυναμικού.

- **Συμμετοχή του Πανεπιστημίου σε διαγωνισμούς παροχής εκπαίδευσης με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως**

Στα πλαίσια της αξιοποίησης των ανταγωνιστικών του πλεονεκτημάτων, ως μοναδικός ελληνικός φορέας/ πάροχος της εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης, το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο δύναται να συμμετέχει σε διαγωνισμούς παροχής εκπαίδευσης με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως, διεκδικώντας την ανάληψη- ως ανάδοχος- ανάλογων προκηρυσσόμενων Έργων. Για παράδειγμα φορείς, όπως το ΕΚΕΠΙΣ, E- learning, κλπ προκηρύσσουν συχνά ανάλογου αντικειμένου Έργα.

Με την συγκεκριμένη παρέμβαση, προτείνεται η πώληση και, γενικότερα, η εμπορευματοποίηση της διαθέσιμης τεχνογνωσίας του ΕΑΠ.

- **Αξιοποίηση υπηρεσιών και προϊόντων του ΕΕΥΕΜ**

Στο ίδιο λογικό πλαίσιο με την ανωτέρω παρέμβαση, προτείνεται η αξιοποίηση των υπηρεσιών και προϊόντων του Εργαστηρίου Εκπαιδευτικού Υλικού και Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας (ΕΕΥΕΜ) του ΕΑΠ.

Καταρχήν, προτείνεται η επιτάχυνση (μέσω της άμεσης αξιοποίησης της επί του παρόντος σημαντικής επάρκειας σε πηγές χρηματοδότησης) απόκτησης της απαιτούμενης τεχνογνωσίας και κατάλληλων λογισμικών προγραμμάτων από το ΕΕΥΕΜ για την αυτόνομη παραγωγή εναλλακτικού διδακτικού υλικού. Η συγκεκριμένη ενέργεια αυτομάτως συνεπάγεται μείωση του κόστους από την προμήθεια/ αγορά αντίστοιχου υλικού, που συνιστά μια από τις πλέον υψηλές λειτουργικές δαπάνες του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Το αυτό-παραγόμενο εναλλακτικό διδακτικό υλικό θα μπορούσε, ταυτόχρονα, να αποτελέσει εμπορικό προϊόν (πώληση του σε άλλα Πανεπιστήμια, Φορείς, Οργανισμούς, κοινό, κλπ) συμβάλλοντας σημαντικά προς την ενίσχυση της οικονομικής βιωσιμότητας του Ιδρύματος.

- **Παροχή υπηρεσιών και διάθεση προϊόντων με οικονομικό αντίκρυσμα**

Στα πλαίσια της εν λόγω παρέμβασης, προτείνεται η συστηματικοποίηση της εμπορικής δραστηριοποίησης του ΕΑΠ. Πέραν της εμπορευματοποίησης του προβλεπόμενου αυτό-παραγόμενου εναλλακτικού διδακτικού υλικού του ΕΑΠ, το Ίδρυμα θα μπορούσε να διαθέσει, με οικονομικό αντίκρυσμα, και το έντυπο εκπαιδευτικό του υλικό προς άλλα Πανεπιστήμια, οργανωμένους, εκπαιδευτικών ή και διαφορετικών δραστηριοτήτων, φορείς καθώς και προς το ευρύτερο κοινό.

Σε ένα πιο απαιτητικό και μακροπρόθεσμο σενάριο, προτείνεται η συγγραφή έντυπου υλικού στην αγγλική γλώσσα. Μια τέτοια δράση συνεπάγεται μακροπρόθεσμα την εξασφάλιση από το ΕΑΠ της δυνατότητας διάθεσης του έντυπου του υλικού (συγγραμμένο στην αγγλική) σε ανοικτά Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Επιπλέον, διαθέτοντας το εκπαιδευτικό του υλικό και στην αγγλική γλώσσα, το ΕΑΠ κατοχυρώνει μια από τις πλέον βασικές προϋποθέσεις για την μελλοντική παροχή ακαδημαϊκών υπηρεσιών (Προγραμμάτων Σπουδών) και σε αλλοδαπούς φοιτητές.

Η δράση αυτή και στις δύο της εκφάνσεις, αν και συμβάλλει δραστικά στην επίτευξη της οικονομικής βιωσιμότητας του Πανεπιστημίου, ωστόσο προϋποθέτει τόσο πολύ υψηλό κόστος υλοποίησης όσο και την επάρκεια ενισχυμένων μέσων και υποδομών.

- **Διεκδίκηση ερευνητικών κονδυλίων**

Εναλλακτική πηγή εισροών θα μπορούσε να αποτελέσει η τακτική χρηματοδότηση της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας. Το ΕΑΠ πρέπει να προβλέψει προς την κατεύθυνση αυτή, διεκδικώντας το δικαίωμα απορρόφησης ερευνητικών κονδυλίων.

Αν και, για λόγους μελετητικούς, το παρόν Κεφάλαιο (*Μελέτη Βιωσιμότητας του ΕΑΠ*) αναλύεται σε δύο διακριτές Ενότητες, υπογραμμίζεται η ανάγκη θεώρησης και εξέτασης των προτεινόμενων παρεμβάσεων στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου και συμπληρωματικού χαρακτήρα. Τα ζητήματα οικονομικής βιωσιμότητας σε συνδυασμό με τις προτεινόμενες δράσεις για την ενίσχυση της βιωσιμότητας των ακαδημαϊκών λειτουργιών του ΕΑΠ, όπως παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη Ενότητα, ολοκληρώνουν την εισήγηση του Μελετητή για την κατοχύρωση και διασφάλιση της βιώσιμης λειτουργίας και ανάπτυξης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, την περίοδο μετά τη λήξη της κοινοτικής του συγχρηματοδότησης.

Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι προς την κατεύθυνση της κατοχύρωσης της βιωσιμότητας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου δεν αρκούν μόνο δράσεις και ενέργειες διεύρυνσης της φυσιογνωμίας και των δραστηριοτήτων του ΕΑΠ (ανάπτυξη και ενίσχυση εμπορικής δραστηριοποίησης) ή και, περαιτέρω αναπτυξιακές παρεμβάσεις που 'αξιοποιούν' τις υφιστάμενες ή και τις νέες υπηρεσίες και προϊόντα του Ιδρύματος.

Η βιωσιμότητα του Ανοικτού Πανεπιστημίου μπορεί να καταστεί, ταυτόχρονα, εφικτή μέσω της επίτευξης της οργανωσιακής του ανασυγκρότησης (αναβάθμιση του εσωτερικού περιβάλλοντος του ΕΑΠ) σε συνδυασμό με την αξιοποίηση της επί του παρόντος επάρκειας του σε πηγές χρηματοδότησης και μέγεθος πόρων, με κύριο άξονα τη βελτιστοποίηση της λειτουργικότητας των διεργασιών και μηχανισμών του Ιδρύματος. Στο πλαίσιο της οργανωσιακής εξέλιξης και αναδόμησης του Ανοικτού Πανεπιστημίου, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη 'ορθολογικής διαχείρισης', που συνεπάγεται άμεσα την αύξηση αφ' ενός των δεικτών αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των λειτουργιών του ΕΑΠ και αφ' ετέρου της παραγωγικότητας του στελεχιακού δυναμικού του Ιδρύματος.

Ήδη στο πέμπτο (5^ο) Κεφάλαιο ('*Προτάσεις βελτίωσης των λειτουργιών του ΕΑΠ- Εισηγήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του*') παρουσιάστηκαν εστιασμένες προτάσεις και στοχοθετημένοι τρόποι για την επίλυση και βελτίωση τόσο των 'προβληματικών' περιοχών του οργανωσιακού περιβάλλοντος του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου όσο και των διαπιστωμένων (εκ της διαγνωστικής ανάλυσης που προηγήθηκε στην α' φάση της Μελέτης Αξιολόγησης του ΕΑΠ) κρίσιμων ζητημάτων της ακαδημαϊκής του ανάπτυξης. Πρόκειται για παρεμβάσεις που συνδράμουν στην επίτευξη της 'ορθολογικής διαχείρισης' του Ιδρύματος.

Ειδικότερα ωστόσο, η έννοια της 'ορθολογικής διαχείρισης' προϋποθέτει περαιτέρω δράσεις και ενέργειες που θα βελτιώνουν και θα αναβαθμίζουν συστηματικά την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών του ΕΑΠ ενώ, συγχρόνως, θα συμβάλλουν στην μείωση του κόστους.

Για παράδειγμα, η κατοχύρωση της δυνατότητας διενέργειας των προγραμματιζόμενων Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων μόνο σε δημόσιους χώρους συμβάλλει αφ' ενός στη μείωση των δαπανών του Ανοικτού Πανεπιστημίου στο ήμισυ του κόστους έναντι του κόστους χρήσης αιθουσών από ιδιωτικούς φορείς και αφ' ετέρου στη αίσθηση προστιθέμενης ασφάλειας που δίνεται στους Φοιτητές του Ιδρύματος ότι δεν 'φιλοξενούνται' απλώς σε διατιθέμενους χώρους, αλλά στο 'φυσικό' ακαδημαϊκό τους περιβάλλον, σε αίθουσες Πανεπιστημίων.

Μια ακόμα ενδεικτική παρέμβαση, στο πλαίσιο της ορθολογικής διαχείρισης του Ιδρύματος, αποτελεί η μείωση του αριθμού φοιτητών ανά Τμήμα (Προγράμματος Σπουδών). Η συγκεκριμένη ενέργεια συνεπάγεται, υπό την ακαδημαϊκή θεώρηση, αύξηση της αποτελεσματικότητας του συντελούμενου διδακτικού έργου, ενώ ταυτόχρονα συμβάλλει σε σταδιακή μείωση των αναγκών σε διδακτικό προσωπικό (μέλη ΣΕΠ).

Κατά ανάλογο τρόπο, η διεύρυνση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του Εργαστηρίου Εκπαιδευτικού Υλικού και Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας (ΕΕΥΕΜ) για την αυτόνομη παραγωγή εναλλακτικού διδακτικού υλικού συμβάλλει προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας του ΕΑΠ (μείωση των λειτουργικών δαπανών έναντι των υψηλότερων δαπανών προμήθειας, αγοράς του αντίστοιχου υλικού), ενώ συγχρόνως συνδράμει προς την ενδυνάμωση της ακαδημαϊκής και διαχειριστικής αυτονομίας και αυτοτέλειας του Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Παράλληλα με τις ανωτέρω ενδεικτικά καταγραφείσες παρεμβάσεις (όπως εκτενέστερα παρουσιάστηκαν και αναλύθηκαν στο πέμπτο Κεφάλαιο της παρούσης Μελέτης), στην επίτευξη της ‘ορθολογικής διαχείρισης’ από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο -με απώτερο σκοπό την διασφάλιση της βιωσιμότητας του Ιδρύματος-, ταυτόχρονα, συμβάλλει η ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων Συστημάτων διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των δραστηριοτήτων και διαδικασιών του. Η αποτελεσματική χρήση και αξιοποίηση των Συστημάτων αυτών συμβάλλει στην εμπέδωση του αυτό- διοικητικού management του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, ενισχύοντας την αυτογνωσία του Ιδρύματος καθώς και την δυνατότητα του για συστηματικότερο και ευκρινέστερο προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων των ακαδημαϊκών και διοικητικών λειτουργιών.

Ήδη βρίσκεται σε φάση εξέλιξης ο σχεδιασμός και ανάπτυξη Συστήματος Πιστοποίησης της Διαχειριστικής Επάρκειας και των διοικητικών υπηρεσιών του Ανοικτού Πανεπιστημίου, που άμεσα συμβάλλει στην τυποποίηση των λειτουργικών διαδικασιών του Ιδρύματος και στην, κατά συνέπεια, διασφάλιση της ποιότητας του. Εξίσου καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη της ορθολογικής διαχείρισης από το Πανεπιστήμιο και, ειδικότερα, την αύξηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των λειτουργιών του αποτελεί η ανάπτυξη και ορθή εφαρμογή του προτεινόμενου Συστήματος παρακολούθησης, μέτρησης και αξιολόγησης -βάσει δεικτών- της επιχειρησιακής (operational) επίδοσης του ΕΑΠ (Performance Management System). Τα προσδοκώμενα οφέλη εκ της εφαρμογής του προτεινόμενου Συστήματος έχουν εκτενώς παρουσιαστεί και τεκμηριωθεί σε προηγούμενο Κεφάλαιο του παρόντος Έργου ‘Μελέτη Αξιολόγησης του ΕΑΠ’.

Επισημαίνεται πως κανένα Σύστημα από μόνο του δεν αποτελεί πανάκεια. Βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα των υπό- εφαρμογή Συστημάτων διοίκησης αποτελεί η χρήση αυτών από τους κατάλληλους ανθρώπους (επιστημονικά εξειδικευμένο στελεχιακό δυναμικό) και υπό τις αντίστοιχα κατάλληλες συνθήκες. Για παράδειγμα, η εφαρμογή πολλών (σε αριθμό) Συστημάτων ενίοτε συνεπάγεται τα αντίθετα από τα προσδοκώμενα οφέλη, δεδομένου ότι συντελεί σε διαχειριστική πολυπλοκότητα και συνθετότητα του Οργανισμού. Προς αποφυγή των αρνητικών αποτελεσμάτων, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο χρειάζεται να ενσωματώνει τα διάφορα Συστήματα στο ευρύτερο Σύστημα λειτουργιών και διοίκησης του, τυποποιώντας και ενοποιώντας τις απαιτούμενες διαδικασίες.

Στην αναβάθμιση των διαδικασιών παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του ΕΑΠ, στο πλαίσιο διασφάλισης της ορθολογικότερης διαχείρισης του Ιδρύματος, καθοριστικός διαφαίνεται ο ρόλος της Μονάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΜΕΑ). Η εντατικότερη ενεργοποίηση και διεύρυνση του ρόλου της Μονάδας (αναλυτικότερη επεξεργασία, αξιοποίηση αξιολογικών ευρημάτων, δυνατότητα εισηγητικών προτάσεων και επιλεκτικών παρεμβάσεων σε διαπιστωμένες ανάγκες που χρήζουν άμεσης βελτίωσης, κλπ) συμβάλλει στην διαμόρφωση και διάχυση όρων ‘συνεχούς βελτίωσης’, ‘συνολικής ενεργοποίησης’, ‘δέσμευσης’ του συνόλου των εμπλεκομένων και ‘λογοδοσίας’ του Ιδρύματος. Συνεπώς, η εσωτερική αξιολόγηση λειτουργεί ως μοχλός επίτευξης και διασφάλισης κουλτούρας (περιβάλλοντος) ολικής Ποιότητας, διάχυτο σε ολόκληρο το ακαδημαϊκό πλέγμα.

6.3 Συμπεράσματα

Εκ της ανάλυσης των τριών τελευταίων Κεφαλαίων του παρόντος β' παραδοτέου του Έργου, 'Μελέτης Αξιολόγησης του ΕΑΠ', διαπιστώνεται πως οι εισηγήσεις και προτάσεις του Μελετητή για την ενίσχυση της οικονομικής και ακαδημαϊκής (ακαδημαϊκών λειτουργιών) βιωσιμότητας σε συνδυασμό και συνέργια με τις αντίστοιχες για την βελτίωση και αναβάθμιση και περαιτέρω ανάπτυξη των λειτουργιών, δομών και μηχανισμών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, κατοχυρώνουν ένα πρότυπο Πανεπιστημίου για την ελληνική ακαδημαϊκή πραγματικότητα.

Το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο διαθέτει σχεδόν όλα τα μέσα, τη τεχνογνωσία και τις ευρύτερες υποδομές για να κατοχυρώσει ισχυρά και ανταγωνιστικά την παρουσία του στο ευρωπαϊκό και διεθνές ακαδημαϊκό περιβάλλον. Το ίδιο οφείλει να 'διαφυλάξει' και να διασφαλίζει τα ανταγωνιστικά του πλεονεκτήματα και να 'αξιοποιήσει' τόσο τις καινοτόμες προδιαγραφές του θεσμικού του πλαισίου όσο και την υφιστάμενη επάρκεια πόρων και πηγών χρηματοδότησης, με άξονα τη συνεχή βελτίωση των λειτουργιών του και την βιώσιμη ανάπτυξη και αναβάθμιση των υπηρεσιών του.

Από την άλλη, η ελληνική Πολιτεία, αναγνωρίζοντας αφ' ενός τη συνοχή, τη δυναμικότητα (capacity) και τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του ΕΑΠ, ως μοναδικό ελληνικό φορέα της ανοικτής και εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης, και αφ' ετέρου τις οδηγίες, κατευθύνσεις και επιταγές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στο πλαίσιο της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, οφείλει να υποστηρίξει και να ενισχύσει περαιτέρω τις δομές και παρεμβάσεις για τη βιώσιμη λειτουργία και ανάπτυξη του Ανοικτού Πανεπιστημίου.

Γενικά, κρίνεται σημαντική και σκόπιμη η διασφάλιση -από πλευράς της Πολιτείας- της ανάπτυξης ακαδημαϊκών φορέων και οργανισμών, όπως το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Σήμερα, το ΕΑΠ είναι το μοναδικό Ακαδημαϊκό Ίδρυμα που ανταποκρίνεται (σε συστηματική και θεσμοθετημένη βάση) στη Στρατηγική της Λισσαβόνας και συμμορφώνεται με τις αρχές της Δια Βίου Μάθησης. Η πολιτειακή υποστήριξη και ενίσχυση του ΕΑΠ, καθώς και ακαδημαϊκών φορέων που διαθέτουν τη δυναμικότητα (capacity) να προσφέρουν ανάλογες υπηρεσίες, κρίνεται σκόπιμη για τη διασφάλιση και συμμόρφωση της Ελλάδας με τις πολιτικές στρατηγικής προτεραιότητας που στόχο έχουν την αναγωγή του ανθρώπινου δυναμικού κάθε Κράτους- μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ύψιστης σημασίας προτεραιότητα.

ΤΕΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Στα πλαίσια των σύγχρονων ευρωπαϊκών εξελίξεων και πολιτικών, η προσφορά Ανώτατης Εκπαίδευσης σε συνέργια και συμπληρωματικότητα με την παροχή Προγραμμάτων συνεχούς Επιμόρφωσης και Κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού πρέπει να ανάγεται ως η κατεξοχήν καθοριστική ευκαιρία ατομικής αναβάθμισης, ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού της Οικονομίας και της Κοινωνίας ευρύτερα.

ΠΗΓΕΣ

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Ewell, P.T., 1999**, *Linking Performance Measures to Resource Allocation: exploring unmapped terrain*, Quality in Higher Education, Vol. 5, No. 3.
- **Kis, V., 2005** *Quality Assurance in Tertiary Education: Current Practices in OECD Countries and a Literature Review on Potential Effects*, www.oecd.org/edu/tertiary/review
- **Scholten, P., Dr, 2007**, *Quality of international activities*, Jyväskylä Polytechnic

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **Κερανού-Παπαηλιού, Ε., 2004**, *Η εξέλιξη της πορείας από το Βερολίνο στο Μπέργκεν με κέντρο βάρους τη Διασφάλιση Ποιότητας*, Πανεπιστήμιο Κύπρου.